

KRAJSKÝ FESTIVAL

**SÚBOROV
MJF a UAS**

Trenčín 8.-10.2.1980

80.00

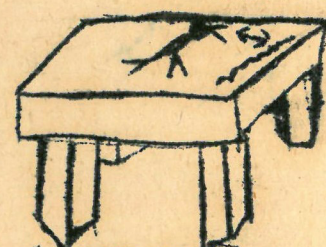
Host festivalu

Divadelné studio J. Škrivana pri CKVS Brno

Homér : Odyssea.

HOST DO DOMU

Divadelné studio J. ŠKRIVANA PRI CKVS BRNO 4.

LEGENDA:

PROVÁZEK

ŠKRIVAN

ODYSSEA

OSTRÝCH

Výnimočným zjavením iste bude predstavenie Divadelného studia J. Škrivana pri CKVS Brno IV., ktorý uvedie netradične inšcenovanú Homérovu Odysseu. Veľakrát počutá a videná predloha bola /v Písku/ a bude v Trenčíne zásluhou hosťujúceho režiséra Zd. Postišila z divadla na Provázku, vsadená razantne a bez ostychu do ktoréhokoľvek dnešného dňa. Jednoduchými výrazovými prostriedkami aktualizovaná predloha poslúži takmer/ ako učebnicový príklad/ v inšpirácii iných súborov.

Hlavnou rekvizitou a zároveň aj scénou je veľký stôl, ktorý je vďaka fantázii režiséra všetkým i reálnym stolom pri ktorom sa neustále odobráva

na pozadí hostiny v Odysseovom dome a je jeho celé dobrodružné putovanie. A preto je rovnako prístupný ako loď na mori, i ako more samo. Je zároveň dlážkou i povolen. Súbor s ním skutočne robí zázraky a inšpirácia režiséra, akoby nemala konca.

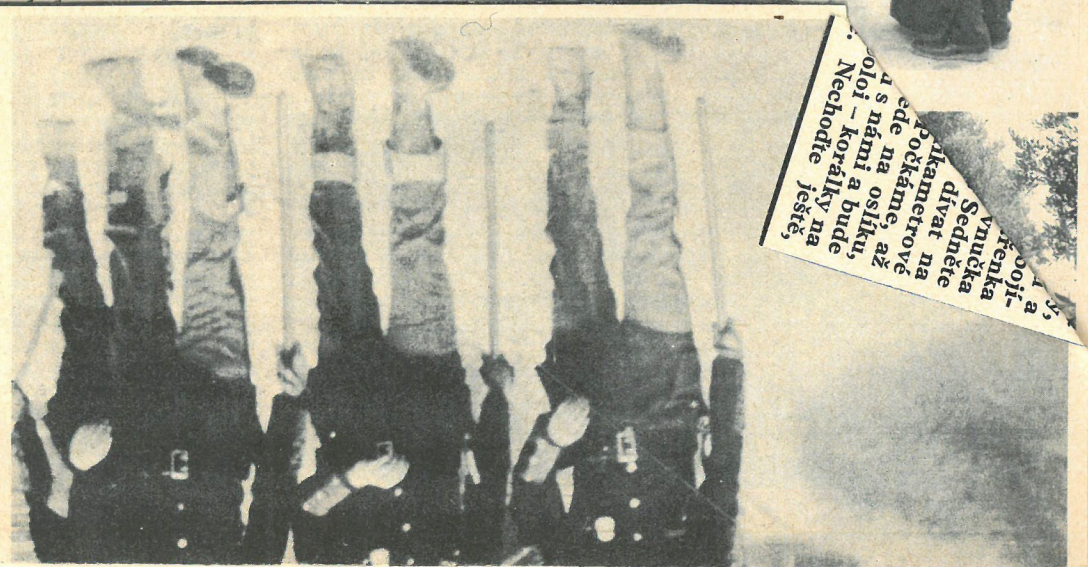
za řízení podniku. Borům téměř zne-
movaly do místních
ou omezují na to, že
svá práva vedoucích

U nás a pravděpo-
tomobilkách pracují
rozdílné skupiny -
adí a staří. Málokdy
něm postojí a spíše se
lejsou solidární, ani
ačný problém, jako je
pásu. Téměř pokaždé
někoho, kdo je ochot-
ostatní odmítají.
nes nevěří, že můžeme
vňovat to, co se děje
ho zdmi. Většina už
přežít.
? Jsou jisté náznaky,
odnicích tvoří malé
ušeji nalézt společnou
odborovní funkcionáři
atizují. A když z toho
si pravděpodobnější,
ještě horší než dnes,
elnější.“

ODYSSEOU NA

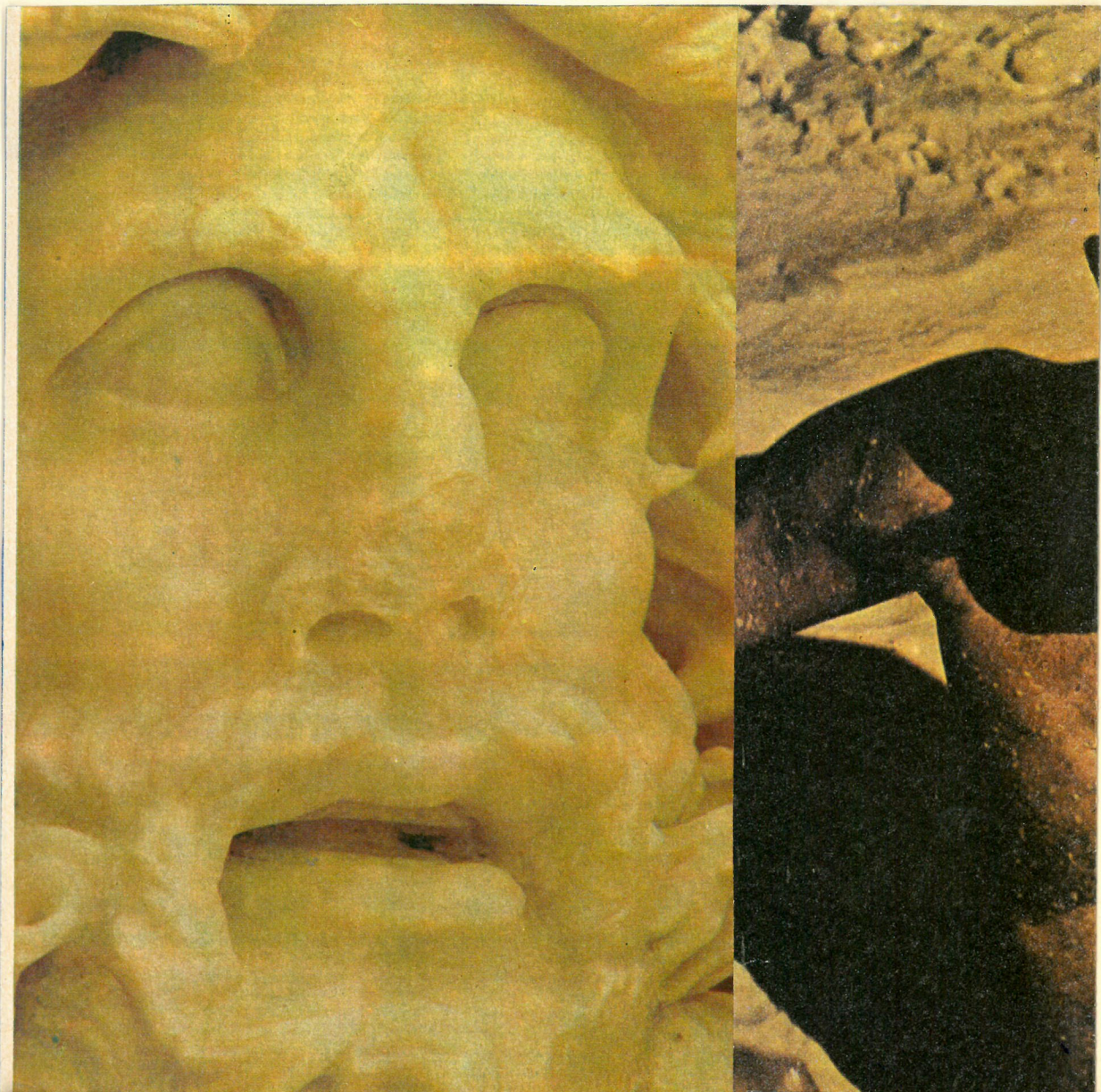
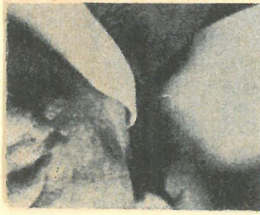
racovním stole mám
domeček mořského
žový s černými pruhy.
na něj, a jako bych ho
ovu objevila v průzrač-
vodě mořského zálivu
Ithaky. Toho ostrova,
archeologové našli sko-
sic let staré stopy neoli-
lizace a na kterém ko-
u 1193 př. n. l. začala
válka, co se v ní muži
řili kvůli krásné Hele-
en z nich, udatný Odys-
racel celých dlouhých
na rodnou Ithaku, aby
lovství, ženu Pénélope
élemacha. Jak málo je
ví ve srovnání s věčným
Vystřídaly se tu éry
byzantská, normanská,
byli tu Benátčané, Ru-
ncouzi. Teprve v letech
1830 se Ithačané připo-
ce za nezávislost Řecka
e 1864 se jejich malá
rozloze devadesát tři
y čtvereční stala sou-
nských ostrovů patři-
ecku.

EL ODYSSEUS • Urči-
nejprve to, co my z lodi.
moři na obzoru nahr-
peček, rychle rostoucí
na, a za ním další. My,
vé roku 1979, jsme cva-
aparáty a zavírali si do
led na nízké bílé domky
m zálivu. Odysseus pla-
li Fajáků, až vysílením
oblázky na pláži, které
obyvatelé z hlavního
thy, jež spíš připomíná
u vesnici, říkají kdoví-
americkou Long Beach.

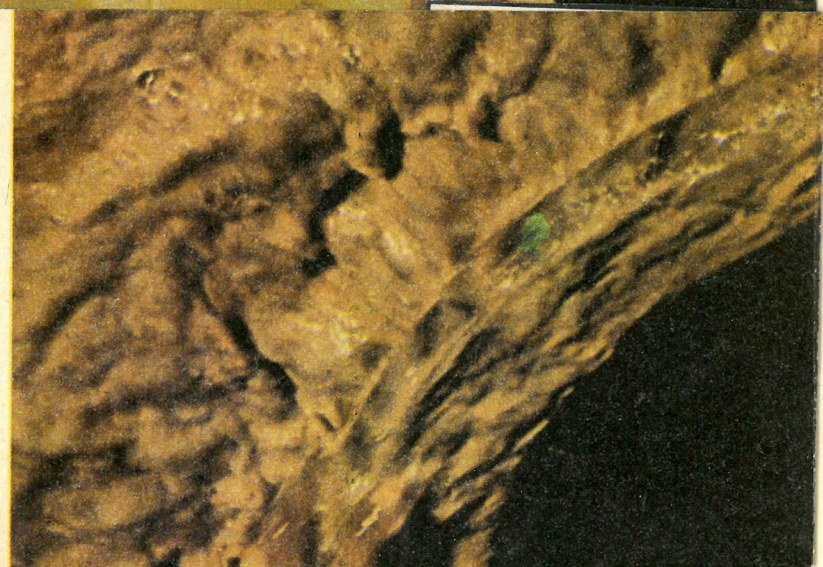

... a
doj-
renka
Sedněte
kametrové
Pokám, až
s námi a oslku,
oloi - korálky na
Nechodte
ještě,

Drive pokladník,
nyní všemocný
nový předseda AFL-CIO
Lane Kirkland
K rozbití
velké hornické stávký
ve Virginii
nasadili američtí uhloba-
v roce 1978
uniforované
„úderné oddíly“
vybavené pendreký

tryskající z rajskeho
pramene. Když jsem
týdny putoval po
tomto divukrásném
tropickém ostrově,
byl jsem chvílemi
ochoten jim věřit.

S ODYSSEOU NA

Ještě mám
na jazyku
chuť olivy
a fíku,
hořko
i sladko,
jako
vzpomínku
na Řecko.
A na Ithaku,
kam jsem
doprovázela
mladé
amatéry
z brněnského
Divadelního
studia
Josefa
Skřivana;
hráli tam
hru
Odyssea
v režii
Zdeňka
Pospíšila
z Divadla
na provázku,
a to při
příležitosti
druhého
mezinárodního
sympozia
na témata
Homérových
děl.
Přesněji
řečeno,
hráli na
Ithace,
ve Stavrosu
a v Soluni.

●
Mirjana
Nimrichtrová
psáno pro
100 + 1 ZZ
●

Na pracovním stole mám opuštěný domeček mořského ježka. Růžový s černými pruhy. Sahám na něj, a jako bych ho právě znovu objevila v průzračné slané vodě mořského zálivu ostrova Ithaky. Toho ostrova, na němž archeologové našli skoro šest tisíc let staré stopy neolitické civilizace a na kterém kolem roku 1193 př. n. l. začala trójská válka, co se v ní muži rozkmetřili kvůli krásné Heleně. A jeden z nich, udatný Odysseus, se vracel celých dlouhých deset let na rodnou Ithaku, aby našel království, ženu Pénélope a syna Télemacha. Jak málo je království ve srovnání s věčným časem! Vystřídaly se tu éry římská, byzantská, normanská, turecká, byli tu Benátčané, Rusové, Francouzi. Teprve v letech 1821 až 1830 se Ithačané připojili k válce za nezávislost Řecka a v roce 1864 se jejich malá země o rozloze devadesát tři kilometry čtvereční stala součástí Ionských ostrovů patřících k Řecku.

CO VIDĚL ODYSSEUS ● Určitě viděl nejprve to, co my z lodí. V širém moři na obzoru nahněbený kopeček, rychle rostoucí před očima, a za ním další. My, Odysseové roku 1979, jsme cvakali fotoaparáty a zavírali si do nich pohled na nízké bílé domky v modrém zálivu. Odysseus plaval z lodí Fajáků, až vysílením klesl na oblázky na pláži, které místní obyvatelé z hlavního města Vathy, jež spíš připomíná rozlehlou vesnici, říkají kdovíproč po americku Long Beach. Možná že kolem rostly právě tyhle stříbrné olivy, protože se prý dožívají až tři tisíc let. Kdyby tak promluvíly... Možná že je to všechno jenom báchorka, že si to Homér vymyslel, říkají opatrní vědci. Ale Ithačané vědí své. V každém krámku si můžete koupit vázu, kachli, šátek, obrázek, přívěšek nebo cokoli s podobou Odyssea, Pénélopy, chůvy, dívky Nausiky. V sousedním Stavrosu, který je údajně rodištěm slavného Řeka, mají v parčíku Odysseovu sochu.

Ale ponechme stranou mýtus či historii a chytme okamžik za rukáv. Ithaku dnes. „Kali mera“ (dobrý den), zdraví nás rybář, který je asi zdejší celník Rousseauem, podle toho, jak maluje na loď mořskou pannu. „Prosím vás, kdy odtud odjíždí zítra loď?“ ptáme se. „Mezi jedenáctou a jednou,“ odpovídá klidně. „Jak kdy. Copak se vám na Ithace nelíbí? To můj bratr kdysi odjel pracovat do Austrálie, tam jsou nás z ostrova tři stovky a z celého Řecka milión. Doplatil na to, vrátil se nemocný. Pořád spěchá, ani odpoledne nespí, je samé prášky. Ale peněz má víc, než já viděl za celý život ryb. Skoro všichni se jednou vrátí sem, tak jako Odysseus, postaví si domy a zůstanou. Ithaka je krásná, i když... vidíte ten maličký ostrůvek uprostřed zálivu? Říkáme mu Lazaretto, dřív tam zavírali komunisty.“ Jako živá kronika, která nemá konce, nás zaplavoval neustálým tokem místních zajímavostí.

ODPOVĚĎ JE VE VZDUCHU ● Politická propagace se tu dělá

i graficky. Na domku pod cedry je namalovaný srp a kladivo, vedle inzeruje jiná strana – na zídce bílé zvonice, z níž vychází kněz v černém, s culíkem šedivých vlasů na šíji. A pak tu chodí mladík s kytarou, zpívá a maluje nám názorně na papír, jak by podpálil církev, starý režim i komunisty. Anarchista. Starosta je socialista a je snad všude najednou. Pokud s ním zrovna nemluvíte, jede za chvíli určitě kolem v dodávce bez dveří nebo na ještě vzdušnější motorce. Stíhlý, v džínsech a rozhalence volá „jasu, teatro“ (ahoj, divadlo) a za půl minuty už z místního rozhlasu zve všechny do divadla na českou Odysseu. Je promovaný novinář a svoji profesi nepověsil na hřebík, vydává místní občasník

Ithakos. „Je tady krásně, že?“ ptá se a nečeká na odpověď, protože ta je tu všude kolem. V olivových hájích ohraničených kameny, docela jako na obrázcích Zrzavého, odpověď je i ve vzduchu, který nepoznal jiný kouř než z ohníčku, v domcích stoupajících do straně, mezi rudě kvetoucí oleandry. Žlutá stáda oveček cinkají zvonky, v zahradě je plno fíkovníků a citroníků – utrhnete si z obojího, pobízí nás gestem stařenka v černých šatech a její vnučka nese hrozny a broskve. Sedněte si, budeme se spolu dívat na hrdé cypřiše, několikametrové kvetoucí kaktusy. Počkáme, až děda Spiros přijede na oslíku, sedne si do stínu s námi a bude probírat komboloi – korálky na volné šňůrce. Nechoďte ještě,

ITHACE

Ithaka,
Stavros,
Soluň.
Jak
romanticky
voní
tato
jména,
do jak
vzdálených
časů
se
ve spojení
s nimi
můžeme
přenést.
Na
každém
kroku
tu i dnes
„zakopáváme“
o dávnou
minulost,
o minulost
slepého
pěvce
Homéra
a
jeho
hrdinů...

kopce vysoko nad mořem. Silnice je žlutá pěšinka, vyrytá v tmavém hřbetu jako Zlatovlásčín vlas. Moře si zatím rozmarně převléká šaty – hned se rozhodne pro azurové s lesky, hned zase pro modré s růžovou batikou červánků. A za chvíli je v tmavé róbě, nad sebou čelenu hvězd. „Skřivani“ rozťeskali sál i ve Stavrosu. Sedíme u dlouhého stolu na náměstí, a jak zafouká lehounce vítr, rozvoní se pinie.

NA SHLEDANOU, ITHAKO ● S Ithakou se loučíme v ranním šeru na palubě lodi, která je plovoucí garáž pro auta i autobusy a současně jídelnou. Snídáme výborné nescafé rozpuštěné v teplém mléce, k tomu suchary s džemem. Mořští vlci pijí řecký alkoholický nápoj ouzo. Plujeme rychlostí čtrnáct uzlů za hodinu a bájný ostrov se zmenšuje, až se překulí za obzor a není nic, jen rackové a širé moře. Ale před námi je přístav Patras, věštinna v Delfách, Peiraieus, Atény a Soluň neboli Thessaloníké, kde hrají „Skřivani“ na univerzitě. Odyssea z Brna se zase líbí. „Téma hry nikdy nezestárne,“ říká černooký student. „Boj za spravedlnost, láska k vlasti, otázka práva a politiky, to je mezinárodní námět. Jsem komunist, tak jako rodiče, a věřím, že Řecko – země s tak úspěšnou historií – vybuduje jedinou krásnou a čistý společenský řád.“ „Snad zmizí i předsudky a ženy dosáhnou opravdové emancipace,“ říká dívka Sula. „Studujeme, víme toho hodně, ale kolik z nás pak pracuje ve stejné funkci jako muž se stejným vzděláním, kolik z nás rezignuje?“ Osmdesát až devadesát procent žen je v domácnosti. Vdávky, děti, manžel, to jsou cíle jejich života, ke kterému vysokou školu nepotřebují. Pořád ještě si dost mladých Řeků přeje, aby nevěsta byla panna. A tak na jedné aténské klinice vracejí žádanou cenu dívkám, které si to zaplatí.

PENÍZE ● Zaplatit se dá všechno, když na to Řek má. PIZZA za sedmáct drachem nebo fiat za tři sta padesát tisíc, domek za pět set tisíc drachem. Průměrný měsíční plat dělníka je dvacet tisíc drachem. Mnozí si berou na svá bedra dvě až tři zaměstnání, aby si mohli zaplatit slušné živobytí. A nedaleko odtud se vystavují zvědavým pohledům přepychová sídla stočlenného klubu rejdářů-miliardářů. Bydlí stranou ruchu města, na kopci, ve čtvrti Panorama. Bazény, zahrady a vily jsou cudně zastřešené živými ploty a ozdobnými zádkami. A pak jsou tu lidé, kteří kolem sebe žádnou zidku nestaví. Prodáváči oliv, košíkáři, trhovci křičící nechodte k sousedovi, já mám lepší. Děti pobíhají venku i pozdě večer, protože tady se žije všem na očích, vesele a barevně. Jsou hrdí, nežebrají ani nekradou. Zboží je vyloženo všude na chodnících, prakticky bez dozoru, a přece se nic neztratí. Neztratí se tak jako vzpomínka na Řecko, na antické sloupky, vysoké moderní domy a život pod nimi. Neztratí se tak jako chuť olivy a figy.

Odysseu celý život pod lupou, s nimi se dívají turisté odevšad. Ithačané, zástupci rozhlasu, televize, tisku. Co asi řeknou na českou Odysseu? Herci se cítí jako Řekové, kdyby měli hrát Prodanou nevěstu před českou porotou. Ještě že měl režisér šťastný nápad zkrátit hru na polovinu, umocnit symboliku, gesta, mimiku tak, že představení působí jako živé antické obrázky, jako zkratka, místy až pantomima. Solón, který hraje Odyssea, mluví v závěru řecky. Při posledním tónu rockové hudby Olina Veselého se zvedá les lidských dlaní, „Skřivani“ se čtrnákrát klaní.

LÉTAJÍCÍ AUTOBUS ● Jedeme hrát do sousedního Stavrosu. Jako bychom letěli po vrcholu

Kupujeme pár suvenýrů a majitel obchodu nás veze dodávkou na pláž. Z peněženky vytahuje snímky Churchilla a Jackie Onassisové s rodinou. „Podívejte se, nakupovali u mne.“ Fotky jsou ohmatané, obchodník je nosí s sebou jako magický klíč reklamy. Vlastní dva obchody a prohlašuje se za milovníka divadla – pronajímá totiž divadelní sál. Právě ten, v němž večer soubor hraje.

PRODANÁ NEVĚSTA ŘECKY? ● Sál asi pro tři sta lidí je už plný a pořád přicházejí další. Starosta odněkud z tělocvičny přináší lavičky, přesto někteří stojí a oknem ze zahrady nahlíží ti, na něž už nezbylo ani místo k stání. Jsou to účastníci sympozia, vědci, kteří studují

zru, cítíte tu vůni? Nechte raději skopové na nech? Rybu nebo musačkejte, tak aspoň řecký rajčata a okurky pokaným octem, v olivovém melouny. Červený, žlutý, samozřejmě víno. Chcete? Prosím. Z kohoutku ná voda, sladkou si kup v obchodě, v láhvi.

JE HRA ● Je to hra pro ruce, které smějí přestat zboží, zkoušet, vracet, vrát. Vejdete a prodáváč magnetofonu řecký folk, vás naladil, někdy nargaretu, a pak s úsměvem. S cenou proměnlivou. Časí se děje ping-pong íře. Cifra s otazníkem ú druhá s vykřičníkem.

Nad městským kolem Šrámkova Písku a Wolkerova Prostějova

NĚKOLIK OTAZNÍKŮ

ZADÁNO PRO ZAJMOVOU UMĚLECKOU ČINNOST

Po čtvrtétní soutěži recitátorů-jednotlivců se v pátek uskutečnilo ve Studiu Horizont na Lesné městské kolo soutěží netradičních autorských divadel a recitačních kolektivů Šrámkův Písek a Wolkerův Prostějov.

Účastníci: Tři soubory OKVS Brno I (Filmová tvář skupina, — mimo soutěž, Divadlo tak tak, M. Dřina 79), Recitační soubor gymnázia na Koněvově, a Malé divadlo (dříve ped. fak. UJEP, nyní ZK ROH KSB).

Otazník I.: V Brně údajně existují na tři desítky amatérských divadel, i když ne všechna samozřejmě splňují kritéria kladená na účastníky obou soutěží, přece jen byl poměrně nízký počet účastníků celé věci na škodu. Jeho příčiny nelze ani tak hledat v stagnaci práce souborů jako spíše v tom, že přihlášky do soutěže se podávají v prvních dnech roku, kdy většina ansámblů ještě nemá hotova nová představení (letošní situace »Skřivanů« nebo Cylindru) a u málokterých lze najít ještě

nesoutěžící starší inscenace (Malé divadlo).

Otazník II.: Je zarážející, když se při zasedání poroty člověk dovede, že část porotců vidí zúčastněné soubory poprvé. Je to škoda, protože třeba M-Dřina 79 se pro onemocnění valné části souboru prezentovala bez doprovodné živé hudby a s pěti předsazenými postavami, jak potom představení vypadalo, si lze snadno domyslet. Za této situace se zdá jako nejoptimálnější řešení nepořádat přehlídku v jednom dnu, ale spíše v delším časovém údobí, během kterého by porotci zhlédli soubory v jejich domácím prostředí a potom vynešl svůj verdikt.

Vůbec by asi stálo za to, kdyby odpovědné instituce vyčlenily někoho ze svých pracovníků, který by se amatérským netradičním divadlům cele věnoval a tím získal dokonalý přehled. Ze stávající situace se totiž klidně může stát, že existují soubory, které na účast opravdu mají a z administrativních důvodů se neprezentují.

Otazník III.: Jak už je u podobných akcí obvyklé, odehrávala se představení před prázdným hledištěm. Nechceme sahat organizátorům do svědomí, ale trochu propagace by asi taky nebyla na škodu. Jenomže uvedme zase na jejich omluvu, že lze těžko propagovat, když prakticky do poslední chvíle není jasno, kdo se akce zúčastní. (Letos problém Divadla X, jehož někteří členové nebyli zaměstnavateli uvolnění a jehož soutěžní vystoupení bylo z těchto důvodů odloženo na tento čtvrtek.)

Resumé: I přes uvedené otazníky

ky však městské kolo opět ukázalo, že o kvalitní netradiční divadla není v Brně vůbec nouze. Proto lze jen blahopřát postupovému klíči, který umožňuje doporučit do krajského kola neomezený počet souborů. Ale na konečný verdikt poroty si bude ještě muset počkat.

JAROSLAV KRAVKA

BV 3.3.80

Dnes večer v Krči

Skřivani hrají Odysseu

V loňském roce vytvořil režisér Divadla na provázku Z. Pospíšil s brněnským souborem Divadelní studio J. Skřivana jevištní adaptaci Homérova eposu Odyssea.

S touto inscenací se zúčastnilo mnoha domácích zájezdů, vystoupilo jako host na slovenském festivalu Akademický Prešov 1979 a na soutěžní přehlídce XXIII. Šrámkův Písek byla ODYSSEA doporučena účastníkům jako seminární představení. Na podzim téhož roku odcestoval soubor do Řecka, kde na Druhém homérovském sympoziu inscenaci rovněž s úspěchem uvedl. Předsta-

vení ODYSSEA prozatím dosáhlo již třiceti repríz a jednoznačně se tím zařadilo mezi dosud nejúspěšnější inscenace Skřivanů.

Máte-li zájem zhlédnout toto mladé nekonvenční představení, navštivte Modrý pavilón v Kulturním středisku Praha-Krč (autobusové spojení: 113, 134, 182, 189, 198 a 203). Dnes zde v 15 hodin začne představení studia pod názvem Bramborový den a večer ve 20 h pak Odyssea. Následujícího dne opakuje ve 20 h soubor inscenaci Odyssea.

-pe-

Odyssea v Modrém pavilónu

Praha (jk). — Přední brněnský amatérský soubor Divadelní studio Josefa Skřivana má v současné době na repertoáru jevištní adaptaci Homérova eposu Odyssea. V loňském roce se s ním soubor účastnil divadelního festivalu v Prešově i Šrámkova Písku a reprezentoval také naše umění na druhém homérovském sympoziu, které se konalo v Řecku. Významný podíl na úspěšném představení má jeho režisér Zdeněk Pospíšil z Divadla na provázku. Tento týden přijíždí soubor poprvé do Prahy a v pátek a sobotu večer uvede Odysseu v Kulturním středisku Krč — Modrý pavilón.

MF 11.3.80

14. března 1980 — *Večerní Praha*

ÚSPEŠNÁ ODYSEA

Sedadlá sú rozostavené do kruhu. V strede veľký stôl. Nijaké javisko, nijaké hľadisko. Svetlá zhasínajú. Očakávanie na oboch stranách. O to intenzívnejšie, že sú mladí medzi mladými...

Iste poznáte to osobité napätie, ktoré prežívate v divadle. Zabudnete na všedné problémy, v tej chvíli jestvuje pre vás iba jedna skutočnosť a tú vám ponúkajú herci. A ak ide o amatérske divadlo, veľké vzrušenie prežívajú i herci. Ako ich prijme publikum? Zobrazia presvedčivo svojich hrdinov? Nemálo pochybností mali aj členovia brnenského Divadelného štúdia Josefa Skřivana v Brne. Keď začínali študovať Homérovu Odyseu, videli skôr len ťažkosti. No po mnohých úspešných vystúpeniach v brnianskom V-éčku, na Šrámkovom Píske, v Akademickom Prešove alebo na II. medzinárodnom sympóziu na tému Homérových diel si mohli blahoželať. Prečo vzбудila Homérová Odysea taký záujem? Pre netradičnú scénickú i hereckú koncepciu, pre spontánnosť a odvahu mladých? Iste našli by sme

veľa odôvodnení. „Nesnažíme sa o atypický výklad Homéra, i keď používame niekedy až kuriózne rekvizity,“ hovoria členovia súboru. „Prečo by sme sa nemohli pozrieť na Odyseu očami

dnešného človeka, prečo nevidieť hrdinov antických báj bez básnických príkras a hrdinského pátosu. Prečo sa na nich nepozerať ako na jedných z nás?”

Hovorí sa, že dobrá vec sa chváli sama. Možno, že niektorí z vás už predstavenie videli a úsudok si urobili. Ti, ktorí túto možnosť nemali, iste si nedajú ujsť príležitosť vidieť hru na vlastné oči. Pýtate sa kde a kedy? Divadelní studio Josefa Skřivana nevystupuje len v brnenskom V-éčku. Z času na čas putuje i po Čechách a Slovensku. Pri najbližších potulkách sľúbili nevynechať napríklad ani Bratislavu. L. Vavrová-Strelecká

Snímka: J. Kratochvíl

Televízia 13/80

Městské kulturní středisko S.K. Neumanna a Vysokoškolský klub v Brně

Vás zvou na

PŘEHLÍDKU MLADÉHO DIVADLA

k 35. výročí osvobození města Brna Sovětskou armádou

P r o g r a m :

Středa 9.4.1980

Divadelní studio Josefa Skřivana, OKVS Brno IV:

Homér ODYSSEA

Čtvrtek 10.4.1980

M-dílna, OKVS Brno I:

G.Sos TŘI PŘÁNÍ

Dětské studio Divadla na provázku

F.Brüstl BRANBOROVÍ DEN

Divadlo TAK TAK, OKVS Brno I:

LYRICKÉ AGRESE

ZAČÁTEK mimořádně v 17,00 hod.

Pátek 11.4.1980

Divadlo X, MKS SKN Brno:

B.Hála PUSTINA

Spolu s Divadlem X vystoupí také jeho host Colchester Youth Theatre, který uvede dramaturgii Vánoční povídky Ch. Dickense.

Všechna představení přehlídky se uskuteční v sále Vysokoškolského klubu. Začátek vždy v 19,30 hod. - Vstupné 5,- Kčs - Předprodej vstupenek je ve Vysokoškolském klubu /Gorkého 43, telefon 33 57 05/ a na oddělení ZUČ Městského kulturního střediska S.K. Neumanna /Radnická 4, telefon 239 25-9/.

Angličtí ochotníci v Brně

Na počest 35. výročí osvobození Brna Sovětskou armádou uspořádaly Městské kulturní středisko S. K. Neumanna a Vysokoškolský klub v Brně třídenní nesoutěžní přehlídku mladého divadla. I když u všech čtyř vystoupení domácí souborů šlo vlastně již o reprízy inscenací, předvedených a oceněných na soutěžích a festivalech jiných (např. v letošním jihomoravském krajském výběru pro Šrámkův Písek a Wolkrův Prostějov), ukázala celá akce poměrně silné zájem amatérského experimentálního divadla v Brně — navíc se silným důrazem na autorský podíl členů jednotlivých kolektivů.

Přehlídka se zúčastnilo Divadelní studio Josefa Skřivana při OKVS Brno IV (původní dramatizace Homérovy Odyssey), M-dílňa při OKVS Brno I (vlastní jevištní ztvárnění románu maďarského prozaika G. Sóse Tři přání), Divadlo TAK TAK téhož zřizovatele (autorská montáž ruské a sovětské poezie Lyrické agrese) a Divadlo X Městského kulturního střediska SKN v Brně (Pustina B. Hály, podle prózy Itala D. Buzzatiho Tatarská poušť).

Jakožto zahraniční host přehlídky přijel anglický soubor Colchester Youth Theatre, který i v budoucnu.

byl „patronem“ Divadla X při jeho loňském pobytu ve Velké Británii; v Brně vystoupil pro velký zájem celkem třikrát a další dvě představení sehrál poté v pražském Rubínu. Tento početný kolektiv (sdružuje 125 členů a má ještě sesterský soubor Interplay Theatre Company), nastuduje ročně sedm premiér, a to klasického, současného i muzikálového repertoáru. V rámci brněnské přehlídky předvedl v režii Franka Chadwicka inscenaci vlastní dramatizace jedné z Vánočních povídek Charlese Dickense Ebenezer Scrooge. Přístup Colchesterských k viktoriánskému prozaikovi byl v režijní složce, hereckých výkonech i ve scénografii v podstatě velmi tradiční až pietní, a tudíž kontrastoval s „laboratorně“ pokusnickým laděním všech domácích představení. Jemný komediální náhled nad idylickou předlohou o napraveném lakomci a sobci odrazil se snad jen v rovině jazykového projevu. Vystoupení anglických ochotníků byla nicméně přijata velmi spontánně; brněnské Divadlo X a Colchester Youth Theatre projeví přání vyměňovat si své nastudování i v budoucnu.

LD 10.6.80

BRNO POZNALO ANGLICKÉ OCHOTNÍKY

Městské kulturní středisko S. K. Neumanna a Vysokoškolský klub v Brně uspořádaly v závěru sezóny na počest 35. výročí osvobození města Sovětskou armádou třídenní nesoutěžní Přehlídku mladého divadla. Účastníky přehlídky byly Divadelní studio Josefa Skřivana při OKVS Brno IV, M-dílňa při OKVS Brno I, divadlo Tak tak téhož zřizovatele a divadlo »X« MKS SKN.

Zahraničním hostem byl anglický ochotnický soubor Colchester Youth Theatre, který provázal Divadlo X při jeho loňském pobytu ve Velké Británii. Tento početný kolektiv (sdružuje 125 členů a má ještě přidružený ansábl Interplay Theatre Company) nastuduje ročně sedm premiér klasického, současného i muzikálového repertoáru. V Brně vystoupil celkem třikrát a další dvě představení sehrál v pražském Rubínu. Brněnská »Ikska« a Colchester Youth Theatre projeví přání vyměňovat si své inscenace i v budoucnu.

(sk)

KAM 13/80

PŘEHLÍDKA MLADÉHO DIVADLA

Městské kulturní středisko S. K. Neumanna připravilo u příležitosti 35. výročí osvobození nesoutěžní PŘEHLÍDKU MLADÉHO DIVADLA. Koná se ode dneška do 11. dubna ve Vysokoškolském klubu na Gorkého ulici. První den zhlédnou diváci dramatizaci Homérovy Odyssey, ve které režisér Z. Pospíšil s amatérským souborem Divadelního studia J. Skřivana vytvořil inscenaci, o jejíž kvalitách hovoří už asi 40 repríz. Druhý den v 17 hodin se představí M — Dílňa dramatizací románu maďarského prozaika G. Sose Tři přání, v 19 hodin pak zopakuje poetické divadelko TAK TAK úspěšné pásmo z tvorby sovětských básníků nazvané Lyrické agrese. Tento den přehlídka vyvrcholí inscenací Dětského studia Divadla Na provázku, které nvede už asi v 60. repríze Brüstlův Bramborový den. Neméně atraktivní bude poslední den přehlídky. Divadlo X nabídne svou poslední, textem i způsobem interpretace velmi kvalitní inscenaci Buzzziho Pustiny. Týž večer představí Divadlo X své anglické hosty — Colchester Youth Theatre, kteří uvedou dramatizaci prózy Ch. Dickense Vánoční povídka. Je pozoruhodné, že v Brně působí na 30 amatérských, většinou experimentálních divadelních kolektivů. Na přehlídce mohou diváci zhlédnout reprezentativní čtyřici v zajímavé a užitečné konfrontaci s režijními postupy Angličanů. (mt)

BV 9.4.80

MS 25/80

Nekonvenční Thálie

Málokdo ví, že v Brně v současné době existuje třicet amatérských divadel. Na nedávné přehlídce mladého divadla, kterou u příležitosti 35. výročí osvobození Československa připravilo městské kulturní středisko S. K. Neumanna, vystoupily spolu s anglickým hostem čtyři z nich. Utulné prostředí brněnského Vysokoškolského klubu umožnilo předvést reprezentativní a dramaticky vy-

Snímek z inscenace Tři přání v podání M-dílňy

Mladá divadla

Ve Vysokoškolském klubu na Gorkého ulici v Brně proudilo ve dnech 9. až 11. dubna mládí jak v hledišti, tak v hracím prostoru. Městské kulturní středisko S. K. Neumanna zde připravilo Přehlídku mladého divadla a věnovalo ji 35. výročí osvobození města Brna. Její náplň vytvořilo svými inscenacemi 6 amatérských divadelních a recitačních kolektivů.

V PRVNÍM VEČERU se divákům, kteří každodenně zcela zaplnili hlediště, představilo Divadelní studio Josefa Skřivana, které už ve 40. repríze nabídlo svou dramatizaci Homérovy Odyssey. Celým svým pojetím znovu vypovídalo toto představení o tom, jak se mladé experimentální divadlo dovede vyrovnat s klasickou předlohou a vyslovit jejím prostřednictvím i sebe a svou dobu. Druhý den se uskutečnila dokonce tři představení. M-dílňa uvedla v 15. repríze vlastní dramatizaci novely maďarského prozaika G. Sose Tři přání. Bezprostřední a nestylizované představení dávalo zajímavou odpověď na otázku, v čem a jak se realizují mladá, generační divadla. Následovaly Lyrické agrese, pásmo z děl sovětských básníků v pozoruhodné interpretaci členů Divadelka tak-tak. Bylo to nebezpečné vyjádření vztahu k poezii. Mladí recitátoři zřetelně směřovali k ideově umělecké výpovědi veršů, našli

si cestu, jak poezii nejen ozvučit, ale vyslovit její poselství i dramatickou akcí. Večer pak publikum se zaujetím přehlíželo už asi 40. repríze Brüstlova Bramborového dne v podání Dětského studia Divadla na provázku. Tečku za přehlídkou vytvořilo brněnské Divadlo X svou originální scénickou adaptací Buzzziho románu Pustina, a týž večer hosté „Iksky“, jimiž byli členové anglického amatérského divadla z Colchesteru. Tradičním, ale sympatickým způsobem inscenovali Dickensovu povídku Vánoční koleda. Celá přehlídka byla zajímavou konfrontací stylů amatérských divadelních kolektivů a je příznačné, že se jich v Brně velmi aktivně projevuje celkem patnáct. (mt)

Sokolovské slovo 24.4.80

nalézavý výběr inscenací, umocněný režijním využitím nekonvenčních jevištních prostředků. Hned první den zhlédli diváci jevištní verzi Homérovy Odyssey v podání Divadelního studia Josefa Skřivana. O kvalitách inscenace svědčí nejen úspěšné hostování souboru na řecké Ithace, ale i čtyřicítka repríz na domácí půdě. V sympatickém světle se představil kolektiv M-dílňa, který uvedl dramatizaci protiválečného románu Maďara G. Sose Tři přání. V režii sedmnáctiletého Zbyňka Vrby předvedli mladí herci pozoruhodné výkony. Svůj úspěch zopakovali i poetické divadelko Tak tak s pásmem Lyrické agrese, které je sestavené z veršů ruských a sovětských básníků. Zajímavou ukázkou práce s žáky a studenty brněnských škol předvedl režisér Zdeněk Pospíšil v inscenaci Dětského studia Divadla Na provázku, a to na textu mladého autora Františka Brüstla Bramborový den. Divadlo X, které loni oslavilo své dvacetiny, nabídlo vlastní adaptaci italského románu Dina Buzzatiho Pustina, v režii Zdeňka Turby a s Janem Svobodou v hlavní roli poručíka Droga. Stala se vrcholem přehlídky. Jako host vystoupil Colchester Youth Theatre z Anglie. Pod názvem Ebenezer Scrooge uvedl adaptaci Dickensovy povídky Vánoční koleda (režie Franc Chadwicck). Sociálně kritický příběh ze starého Londýna o sobeckém úředníku Scroogeovi inscenovali Angličané s důrazem na zachycení koloritu doby. Letošní úspěšná přehlídka mladého divadla předvedla obraz současného divadelního a amatérského života v Brně.

Aleš Závodský

kulturní mozaika

■ **ZÁK Z RAJE** je název nové inscenace nastudované Divadelním studiem Josefa Skřivana v Brně. Premiéra bude v neděli 20. dubna v 19.30 hodin v brněnském Vysokoškolském klubu. (ap)

■ **OD ČTVRTKA** probíhá v gottwaldovské galerii Díla výstava brněnské výtvarnice Marie Ondrové. Malířka se představuje kolekcí padesáti komorně laděných akvarelů a květinových zátiší z posledních let. Výstava potrvá dva týdny. (tm)

■ **JARNÍ JAZZOVÝ KONCERT** uvede v neděli 20. dubna v 19.30 hodin v Besedním domě brněnský Jazz klub. V programu vystoupí Československý kvartet a skupina Gabriela Jonáše. (mv)

kam? dnes

Kluby mládeže — Vysokoškolský: DSJS — **Svec na střeše** — prem. (neděle). Křehová: Ivan Vyskočil a Vlasta Spicnerová (so). Horizont: Blues pro bláznivou holku (so). Kroměříž: Diskotéka — J. Knetig (ne). Znojmo: Diskotéka — I. Krebs (ne). Kuřim: Jezdci na deskách (so). Vzpomínka na Redutu II (ne). Hustopeče: Dětské odpoledne (ne). Nové Město: Klubový večer (so). Diskotéka V. Navrátila (ne).

MF 19.4.80

V NEDELI 20. DUBNA ve Vysokoškolském klubu na Gorkého ulici v Brně byla uvedena premiéra představení „Zák z ráje“ v nastudování Divadelního studia Josefa Skřivana. Snímek našeho spolupracovníka Jefa Kratochvíla zobrazuje Karla Češka v roli housera.

MF 22.4.80

MF 7.5.80

ZÁK Z RAJE je název hry, kterou členové Divadelního studia Josefa Skřivana při OKVS Brno IV „trošku upravili a společně zrežirovali“ na motivy života a díla Hanse Sachse a podle dramatické předlohy Karla Texela Svec na střeše. Zák z ráje můžete v nejbližší době vidět 19. a 27. května vždy ve 20 hodin ve Vysokoškolském klubu na Gorkého ulici.

FOTO: JOSEF KRATOCHVIL

Krok vpřed i vzad

Když se ve studii uveřejněné v bulletinu loňského Šrámkova Písku zamýšlí teatrolog Vladimír Justl nad vývojovými tendencemi současných »malých divadel«, dochází k názoru, že základním znakem, který je odlišuje od divadel »kamenných«, je mnohostranný autorský rozměr, realizující se převážně v tvorbě scénářů či v individuální i kolektivní jevištní improvizaci, tedy ve skutečnosti, že předloha je uchopena takovým způsobem, že vytváří inscenaci s vlastním dramatickým obloukem a tak ztrácí svou původní samostatnost a stává se stavebním materiálem nové výpovědi.

Bohužel toto sympatické »rozvíjení vlastních, individuálních, přírodních autorských dovedností a daností« lze z velké části postrádat v nové premiéře Divadelního studia Josefa Skřivana *Zák z ráje*. Tato absence není však způsobena jen tím, že se jedná o hru Karla Texla Svec na střeše (tedy hru »cizí«) napsanou na motivy života a díla »otce« národního umění Hanse Sachse, ale především tím,

jak se soubor předlohy zmocnil a jak ji předvádí. Pomineme-li tradiční »provázkovskou« arénu, deformují totiž před divákem více či méně vtipné Sachsovy hříčky bez jediného pokusu o aktualizaci, či o vlastní autorskou výpověď. Divák se sice směje, ale děje se tak v převážně míře díky vtipnému textu (kazem je však mluva některých aktérů) či díky některým — zhusť až fraškovitým hereckým výkonům (Květa Arcanidu, Karel Salome Česka aj.).

Samotná režijní koncepce je sice jednoduchá, ale až příliš poplatná inscenačním postupům Divadla na provázku a značně nápadově sterilní. Je však poprvé v dějinách souboru z vlastních řad, což je jejím nesporným kladem. Znovu nás však upozorňuje na skutečnost, že základním znakem našich netradičních autorských divadel je osobnost režiséra s výrazným rukopisem, kterou zde — jak už bylo řečeno — postrádáme.

Bylo by však omylem svádět vyvolané rozkolísané pocity jenom na tuto skutečnost. Základ celé chyby je podle našeho názoru už v samotné dramaturgii, která si tuto — dnes vpravdě archaickou a spíše pro ochotnické soubory vhodnou — předlohu vybrala.

V tom lze také spatřovat hlavní krok vzad od úspěšné *Odyssey*. Nesporným pokrokem je pak zřeknutí se pomoci profesionálního režiséra a v neposlední řadě i objevení několika nových talentů, například Evy Olšákové. Je možné po loňských úspěších jsme od Skřivanů asi čekali víc. (jak)

BV 5.5.80

AKADEMICKÁ THÁLIE POPÁTÉ

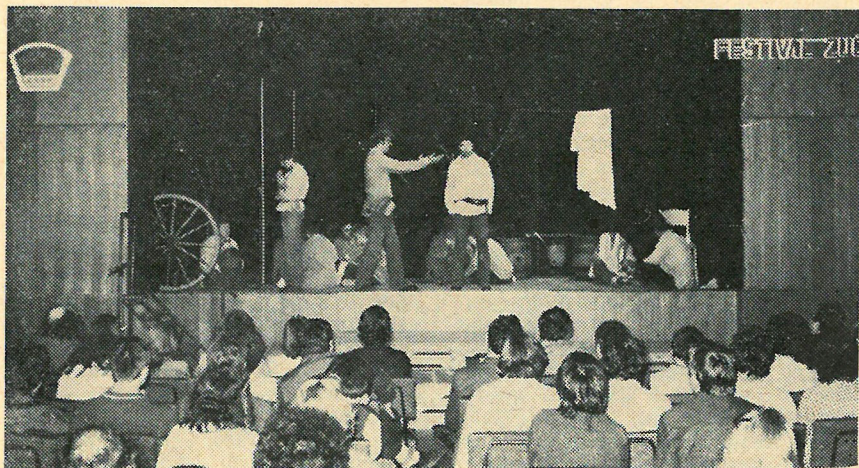
Od roku 1976, kdy se prosadila zdravá myšlenka specializace přehlídek zájmové umělecké činnosti vysokoškoláků ČSR, koná se v Brně každoročně soutěž v jejich jevištních útvarech. Z pověření ministerstva školství ČSR a Českého vysokoškolského ústředí SSM pořádala proto Univerzita J. E. Purkyně a její ČSV SSM v květnu 1980 ve Vysokoškolském klubu v Brně již V. ročník *Národní přehlídky studentských divadel*. Neobvyklý a zatím diskutovaný termín (od minulého ročníku uplynulo totiž teprve šest měsíců) byl motivován snahou o její lepší časovou i postupovou návaznost na Akademický Prešov, kam ovšem byla většina českých kandidátů vybrána už loni na podzim. Při neúčasti původně ohlášeného Amaterského akademického angažovaného divadla z filozofické fakulty Palackého univerzity Olomouc absolvovalo festival posléze šest souborů ze čtyř měst, přičemž většina z nich nesoutěžila v Brně poprvé.

Čtyřdenní přehlídku zahájilo *Malé divadélko* pedagogické fakulty UJEP (jeho zřizovatelem je však nyní Dům kultury Královopolské strojírny Brno) s obnoveným nastudováním hry svého člena Libora Sigmunda Jáma. Vtipná revue, volně navazující na poetiku meziválečného Osvobozeného divadla, nejenže prošla řadou textových změn, ale prospělo jí též inscenační dotažení, na němž má zásluhu i nový spolupracovník souboru — posluchač režie na JAMU P. Doležal. Sympatický, typický studentský kolektiv získal tentokrát cenu za soustavné rozvíjení angažovaného autorského divadla. Ještě lépe se uvedl druhý reprezentant hostitelského města — *Divadelní studio Josefa Skřivana* při OKVS Brno IV. V režii Z. Pospíšila z Divadla na provázku a s působivou elektronickou hudbou O. Veselého předvedlo vlastní dramatizaci Homérova starořeckého eposu *Odyssea*. Vzniklo tak dynamické a mnohovrstevnaté, fantazií nabitě syntetické divadlo metafor, které pro svou sugestivnost vzbudilo už zaslouženou pozornost nejen na několika domácích přehlídkách, ale loni dokonce v samotném Recku. Skřivanovci získali za „kolektivní herecký přínos k stylově nejvýraznější inscenaci přehlídky“ právem první cenu (K. Arcanidu navíc jednu ze dvou cen za nejlepší ženský herecký výkon v sérii klíčových rolí).

Ze čtyř mimobrněnských účastníků se kupodivu nejlépe dařilo jedinému nováčkovi přehlídky — souboru *Do-*

minik Klubu MěV SSM Plzeň, který má za sebou bohatou tradici, ale také generační „střídání stráží“. Komorní konverzační text J. Císlera Brejle dokázal v prokomponované pulsující herecké souhře vybrousit do jemných verbálních, mimických a gestických detailů, a to s vytříbeným pochope- ním pro jeho ioneskovsky absurdní momenty, paradoxy a vůbec intelektuální klauniádu. Tento scénograficky zcela nenáročný, interpretačně přesně zafixovaný a přitom dojmem impro- vizační uvolněnosti působící nonstop program je ideální i pro méně vyba- vená klubová zařízení. Oba interpreti, studenti pedagogické fakulty J. Ryne- šová a J. Hlobil, získali každý ve své kategorii ceny za nejlepší individuál- ní herecký výkon. Početný a opět omlazený kolektiv *Provizorium* PedF České Budějovice nabídl poměrně známou westernovou parodii Ivana Vyskočila na pokleslé rodokapsové čtivo O rodný ranč, nazvanou zde *Sen jihočeských učitelů*. Krátký oddechový pořad režisérky D. Blümlové zaujal hlavně svěže recesním, sebeironicky zcizujícím využitím chóricky sdělo- vané komentátorské roviny předlohy, zatímco vlastní hraný příběh nevy- zněl už tak nápaditě ani dostatečně kontrastně. Zřetelné zklamání přine- slo vystoupení zkušené *Amfory* z pražské Vysoké školy zemědělské, která po dřívějších aktualizujících nastudováních mytologických látek (*Gilgameš*, *Genesis*) zřejmě uvízla v jistém inscenačním stereotypu. V re- žii hrajícího autora Miroslava Slouky (hejtman Pivo) se svými *Lumpežníky*

SOUBOR AMFORA VSZ PRAHA: LUMPEŽNÍKY

nešťastně pokusila o nedomyšlenou a samoučelnou travestii románu Mar- kéta Lazarová. Pražané nejenže ne- respektovali příslovečné kvality Van- čurova stylu (navíc neústrojně a vul- gárně doplňovaného), ale vnějškově parodické gagy, jimž se monumenta- lizující a kompaktní text pochopitelně vzpíral, nedokázali jakkoli scénicky zdůvodnit, takže výsledkem byla chaotická změt několika vzájemně protichůdných postupů, kterou ani drsné pokusy o aktivizaci publika nedokázaly učinit vkusnější a stravi- telnější. Poněkud výlučným studio- vým experimentem, invenčnějším v ro- vině textové nežli realizační, byla nedlouhá textappealová verze dvou filozofujících povídek R. Slauky a O. Kužilka *Král ani ďábel* v podání toliko tříčlenné pražské party *Adadas* ze stavební fakulty ČVUT, oceněná za osobitý autorský přínos.

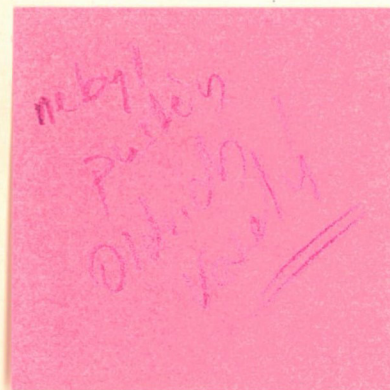
V. ročník národní přehlídky stu- dentských divadel měl jako celek dobrou ideovou i uměleckou úroveň, což mj. potvrdily i společné rozbory jednotlivých inscenací před odbornou porotou. Polovinu večerů tvořila na- studování víceméně staršího data, druhou naopak premiéry zcela čerst- vé. Výrazným podílem byly zastoupe- ny pedagogické školy, které zřejmě mají svým zaměřením k divadelnímu projevu nejbližší. Zůstaly bohužel už tradiční stíny brněnského festivalu: živelná dramaturgie, zcela nedosta- tečná propagace a publicita tak vý- znamné akce nebo zarážející absence jakékoli informativní dokumentace k souborům. Přibýly i další nedostat- ky, jako poměrně malý zájem ze stra- ny publika a tentokrát kupodivu i pedagogických či svazáckých funk- cionářů pořádajících složek. Opět za- tím jen ve stadiu úvah zůstal nápad obohatit přehlídku o speciální semi- nář, resp. společnou divadelní „díl- nu“. Chceme-li, aby brněnská akade- mická přehlídka nezůstávala svému poslání a perspektivám opravdu nic dlužna, je dopřítě o čem přemýšlet.

VÍT ZÁVODSKÝ

Akademická přehlídka

Sál Vysokoškolského klubu na Gorkého patří ode dneška do so- boty V. ročníku národního festiva- lu studentských divadel. Dnes v 19 hodin ho zahájí *Malé divadélko* in- scenací *Tálinský trojúhelník*, zítra o stejném čase uvede *Divadelní studio Josefa Skřivana* *Žaka z ráje*. Pozitíři se představí první mimo- brněnská účastníci: v 19 hodin to bude AD Olomouc s inscenací s dlouhým názvem *Místo cesty k mo- ři* tramvaji k tržnici, ve 20.38 po- tom uvede plzeňský soubor Brejle stejnojmenné představení. Nejnabi- tějším dnem festivalu je sobota, kdy od 18 hodin vystoupí dva sou- bory z Prahy — nejprve *Adadas* s *Král ani ďábel* a po něm *Amfora* s *Lumpežníky*. Celý festival zakončí *Sen jihočeských učitelů* v podání českobudějovického *Provizoria*. (več)

BV 14. 5. 80

I přes všechny poplísované klady přece jen na letošním *Srdámkově* *Pisku* chyběla inscenace, která by se vyznačovala takovou jednot- ností a režijním zvládnutím kon- cepce jako byla loňská *Odyssea* brněnského Divadelního studia Jo- sefa Skřivana. Mimoходом, jeť dernitéra má být i vyvrcholením přehlídky inscenací tohoto soubor- u, která se uskuteční v první po- lovině tohoto měsíce ve Vysoko- školském klubu.

Foto: Jef Kratochvíl

BV 3. 6. 80

• Staronový protagonista Synkop 61 Oldřich Veselý a nejnovější akvizice souboru Vratislav Lu- káš natočili spolu se skladate- lem Jiřím Bulíšem scénickou hudbu k inscenaci *Komdrovičo- vy Lehké múzy* v Hanáckém di- vadle v Prostějově. Při této pří- ležitosti je třeba opět připome- nout i jejich vlastní skladatel- skou práci pro brněnské Studio Josefa Skřivana, neboť v srpnu mají vše, co pro představení *Odyssea* spolu s bubeníkem Ji- řím Rybářem nahráli, uvést živě na galapředstavení v Recku.

MEL. 5/80

Studenti a divadlo

Brno (sj). — Vystoupením pražských divadel *Amfora* a *Ada- das* skončila v sobotu ve vysokoškolském klubu v Brně IV. ná- rodní přehlídka studentských di- vadel. Po čtyři večery tleskala brněnská mládež mladým hercům z brněnských souborů *Malé diva- délko* a *Divadelního studia Jo- sefa Skřivana*, skupině *Dominik* z Plzně a divadélka *Provizorium* z Českých Budějovic. Přehlídka ukázala, že největší pozornost vě- nejší divadelnictví na pedagogic- kých fakultách. Výjimku tvořily pouze soubory z Prahy — *Amfo- ra* zastupovala VSZ a *Adadas* ČVUT.

MF 12. 5. 80

Úspěch brněnských vysokoškoláků

Těsně před zkouškovým obdobím pro- běhl ve Vysokoškolském klubu v Brně již 5. ročník národní přehlídky studentských divadel. Z pověření ministerstva školství ČSR a ČVÚ SSM jej pořádala Univerzita J. E. Purkyně. Festivalu se zúčastnilo šest souborů ze čtyř měst.

Oba reprezentanti našeho města a kra- je si vedli úspěšně. Divadelní studio Jo- sefa Skřivana předvedlo svou dramatiza- ci Homérovy *Odysseje*. Mnohovrstevnaté metaforické představení získalo za „ko- lektivní herecký přínos k stylově nejvý- raznější inscenaci přehlídky“ první cenu. Vtipná revue *Libora Sigmunda Jáma* v provedení *Malého divadélka* pedagogické fakulty UJEP při DK Královopolské stro- jírny Brno obdržela ocenění za soustavné rozvíjení angažovaného autorského diva- dla. Z mimobrněnských účastníků nejlé- pe uspěl jediný nováček přehlídky — plzeňský *Dominik*.

Pátý ročník národní přehlídky student- ských divadel přinesl užitečnou konfron- taci v oblasti akademické Thálie a jako celek měl dobrou ideovou i uměleckou úroveň. (sk)

KAM 13/80

AS 8/80 (UNIV 4/80)

VÍTEZSTVÍ PŘIPADLO BRNU

Na sklonku letního semestru konal se ve Vysokoškolském klubu v Brně již pátý ročník národní přehlídky studentských divadel. Z pověření ministerstva CSR a Českého vysokoškolského ústředí SSM jej pod rektorovou záštitou pořádala Univerzita J. E. Purkyně. Na festival se posléze sjelo šest souborů ze čtyř akademických středisek.

Úspěšně si tentokrát vedli oba reprezentanti našeho města a Jihomoravského kraje. Nápaditá revue Libora Sigmunda *Jáma* v autentic-kém podání Malého divadélka pedagogické fakulty UJEP při Domu kultury ROH Královo-polské strojírny Brno (režie Pavel Doležal) byla odměněna za soustavné rozvíjení angažova-ného autorského divadla. Divadelní studio Jo-sefa Skřivana (zřizovatel OKVS Brno IV) před-vedlo v režii Zdeňka Pospíšila svou dramatiza-ci Homérova eposu *Odyssea*. Mnohovrstevnaté, stylově vytříbené a v pravém slova smyslu kolektivní nastudování celou přehlídku vyhrá-lo (vedoucí souboru Květa Arcanidu získala navíc jednu ze dvou cen za nejlepší ženský he-recký výkon). Z mimobrněnských účastníků se v nejlepším světle představil jediný nováček přehlídky — soubor Dominik z Plzně. Dvojice interpretů textu Jiřího Číslera *Břežle*, Jitka Ry-nešová a Jiří Hlobil, obdržela ceny za hereckou kreaci a jakožto soubor druhé místo, rovnající se dodatečnému postupu na slovenskou obdobu této brněnské akce — Akademický Prešov. Díky osobitému autorskému vkladu byl oceněn textappeal Reného Slauky a Oldřicha Kužílka *Král ani ďábel*, předvedený pražskými stavbaři ze souboru Adadas. Provizorium příštích peda-gogů z Českých Budějovic dovezlo v režii Dag-mar Blümlové a s názvem *Sen jihočeských učitelů* rodokapsovou parodii Ivana Vyskočila. Zklamala inscenace *Lumpežníci* (režie Miro-slav Slouka) v podání Amfory z pražské Vys-oké školy zemědělské, která si za terč travestu-jícího jevištního přístupu neprozřetelně vybra-la Vančurovu prózu Markéta Lazarová.

Poslední ročník celonárodní přehlídky student-ských divadel znamenal potřebné srovnání do-sažených výsledků a osvědčených pracovních metod; přes svou rostoucí ideovou i uměleckou úroveň ponechal však ještě nejeden dozráva-jící problém z oblasti akademické Thálie ne-dorešen.

PROGRAM SD 10/80

DS

Na V. ročníku národní přehlídky studentských divadel v Brně získa-la 1. cenu inscenace brněnského Divadelního studia Josefa Skřivana *Odyssea*, z níž je i naše fotografie. Na snímku Květa Arcanidu, kte-rá obdržela cenu za ženský herecký výkon, a Solon Arcanidis.

Foto: Josef Kratochvíl

RT 29.5.80

VYSOKOŠKOLÁCI NA JEVIŠTI

Od roku 1976, kdy se prosadila specializace pře-hlídek zájmové umělecké činnosti vysokoškoláků CSR, koná se v Brně každoročně soutěž v jejich jevištních útvarcích. Z pověření ministerstva škol-ství CSR a Českého vysokoškolského ústředí SSM pořádala proto Univerzita J. E. Purkyně a její ČSV SSM nedávno ve Vysokoškolském klubu v Brně již V. ročník národní přehlídky studentských divadel. Záštita nad ním převzal rektor UJEP prof. MUDr. Vojtěch Kubáček, DrSc. Neobvyklý a dosud disku-

tovaný termín (od minulého ročníku uplynulo to-tiž teprve šest měsíců) byl motivován snahou o je-jí lepší časovou i postupovou návaznost na Akade-mický Prešov, kam ovšem byla většina českých kandidátů vybrána už loni v listopadu. Při ne-účasti původně ohlášeného Amatérského akade-mického angažovaného divadla z filozofické fakul-ty Palackého univerzity Olomouc absolvovalo fes-tival posléze šest souborů ze čtyř měst, přičemž většina z nich nesoutěžila v Brně poprvé.

Čtyřdenní přehlídku zahájilo Malé divadélko PedF UJEP (jeho zřizovatelem je však nyní Dům kultury Královopolské strojírny Brno) s obnoveným nastudováním hry svého člena Libora Sigmunda *Jáma*. Vtipná revue, volně navazu-jící na poetiku meziválečného Osvobozeného divadla, nejenže prošla řadou textových změn, ale prospělo jí také inscenační dota-žení, na němž má zásluhu i no-vý spolupracovník souboru — po-sluchač režie na JAMU Pavel Do-ležal. Sympatický, typicky student-ský kolektiv, který si již loni vy-bojoval postup do Prešova a byl též na letošním Šrámkově Písku, získal nyní cenu za soustavné roz-víjení angažovaného autorského divadla.

Úspěšně si vedl rovněž druhý reprezentant našeho kraje — Di-vadelní studio Josefa Skřivana při OKVS Brno IV. V režii Zdeňka Pospíšila z Divadla Na provázku a s elektronickou hudbou Oldři-cha Veselého předvedlo vlastní dramatizaci Homérova eposu *Odyssea*. Vzniklo tak dynamicky mnohovrstevnaté, fantazii nabitě syntetické divadlo metafor, které vzbudilo už zaslouženou pozornost nejen na několika domácích pře-hlídkách, ale loni také v samot-ném Řecku. Byl oceněn za ko-lektivní herecký přínos ke stylově nejvýraznější inscenaci přehlídky (Květa Arcanidu navíc jednu ze dvou cen za nejlepší ženský herec-ký výkon v sérii klíčových rolí). DSJS ovšem už v Prešově s *Odys-seou* hostovalo.

Ze čtyř mimobrněnských účastní-ků se kupodivu nejlépe dařilo je-dinému nováčkovi přehlídky — souboru Dominik Klubu MěstV SSM Plzeň. Komorní konverzační text Jiřího Číslera *Břežle* dokázal he-recky vybrousit do jemných ver-bálních, mimických a gestických detailů, navíc s vytříbeným pocho-pením pro jeho paradoxy a inte-lektuální klaunádu. Oba interpre-ti, studenti pedagogické fakulty,

Jitka Rynešová a Jiří Hlobil, prá-vem získali každý ve své kategorii ceny za nejlepší individuální he-recký výkon a soubor pak druhé místo. Početný a opět omlazený kolektiv Provizorium PedF České Budějovice nabídl poměrně zná-mou parodii Ivana Vyskočila O rodný ranč, nazvanou *Sen jihočes-kých učitelů*. Krátký oddechový pořad režisérky Dagmar Blümlové zaujal hlavně svěže recesním vy-užitím komentátorské roviny před-lohy. Zřetelné zklamání však při-neslo vystoupení Amfory z praž-ské Vysoké školy zemědělské, kte-rá se v režii hravého Miroslava Slouky pokusila svými Lumpežníky o nedomyšlenou a samoočelnou travestii Vančurovy Markéty Laza-rové. Poněkud výlučným experi-mentem byla textappealová verze dvou povídek René Slauky a Oldři-cha Kužílka *Král ani ďábel*, v po-

dání pražského souboru Adadas ze stavební fakulty ČVUT, oceněná za osobitý autorský přínos.

V. ročník národní přehlídky stu-dentských divadel měl jako celek dobrou ideovou i uměleckou úro-veň, což mj. potvrdily i společné rozborů jednotlivých inscenací před odbornou porotou. Polovinu večerů tvořily ovšem inscenace ví-ceméně staršího data. Zůstaly ovšem tradiční stíny brněnského festivalu: Živelná dramaturgie, zcela nedostatečná propagace ne-bo zarážející absence jakékoliv in-formativní dokumentace k soubor-ům. Zatím jen ve stádiu dvah zůstal nápad obohatit přehlídku o speciální seminář, resp. společnou divadelní «dílnu». Chceme-li, aby brněnská akademická přehlídka nezůstávala svému poslání a per-spektivám nic dlužna, je dopříště o čem přemýšlet.

(ltk)

V netradičním termínu

ZADÁNO PRO ZÁJMOVOU UMĚLECKOU ČINNOST

Pátý ročník Národní přehlídky vysokoškolských divadel — jedné z mála akcí které na poli amatérského divadla přesahují kraj-
ský rámec — se tentokrát konal v tradičním prostředí VŠ klubu,
ale v netradičním termínu — koncem minulého týdne. Organizáto-
ry (ministerstvo kultury ČSR a ČUV SSM) k této změně vedl ze-
jména další osud této akce, která se má už od příštího roka
stát národním kolem Akademického Prešova. Snad právě změna
termínu byla příčinou další netradice — téměř nezájmu diváků.

Ten je však mohl jenom mrzet,
protože se bylo po čtyři dny sku-
tečně na co dívat. Nejpotěšitel-
nější byla zejména skutečnost, že
odborná porota — v čele s PhDr.
Vitem Závodským — mohla na
závěr konstatovat u velké většiny
souborů velmi sympatický vývoj
směrem k větší divadelnosti a z
ní plynoucích kvalitnějších insce-
nací.

Na prvním místě to platilo o
dvou už loni oceněných soubor-
ech Malém divádylku (Brno) a
Adadasu (Praha). První z nich
se prezentoval autorskou inscena-
cí Libora Sigmunda Jáma, která
proti té — uvedené na podzim —
doznala řadu změn. Byla na ní
vidět nově navázaná spolupráce
souboru s režisérem, která se
projevila zejména jeho »pohledem
zvenčí«. Jím inscenace přišla o
řadu divě hluchých míst a ze-
jména dokázala, že soubor je scho-
pen překlenout vakuum, které bý-
valo patrné mezi hereckými vý-
kony dvojice protagonistů a zbytkem
souboru. Tím ovšem nijak
nechceme konstatovat, že by se
snad jednalo o inscenaci bezchyb-
nou. Ještě pořád by jí zřejmě pro-

spěly další škrtky a zřejmě i vy-
puštění některých nepřilís zda-
řilých sekvencí.

Studio Adadas tentokrát přivezlo
nové představení Král ani ďábel,
které prezentovalo jako studijní
inscenaci dvou autorských povi-
dek. Proti loni uvedenému DADA
soirée bylo dalším nesporným kro-
kem vpřed v textappealové linii,
kterou se soubor obírá. Literární
kvalita předlohy byla na výborné
profesionální úrovni a totéž lze
směle prohlásit i o několika insce-
načních nápadech. Další klad in-
scenace lze spatřovat i v nesporných
(leč specifických) hereckých
kvalitách všech zúčastněných.

Psát o inscenaci Divadelního
studia Josefa Skřivana Odyssea,
by bylo nošením dříví do lesa,
její kvality jsou totiž prokázané
a nesporné. Potěšitelné je ale hlav-
ně to, že dnes už je nelze spatio-
vat jen v režii Zdeňka Pospíšila,
ale i v nesporném zvýšení herec-
kých kvalit celého souboru.

Příjemným překvapením byl i
plzeňský Dominik, který se pre-
zentoval Clezlerovými Brejlemi.
Princip, kterým jsou chtě nechtě
autorská angažovaná divadla ma-

lých forem odlišena od tradič-
ních ochotníků, se v této insce-
naci realizoval převážně v herec-
ké práci, která zejména u Jitky
Rynešové byla plně souměřitelná
s prací profesionálů.

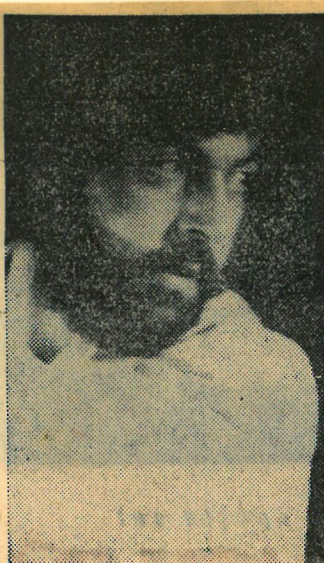
Specifický problém studentských
divadel — zákonitě časté změny
v souboru tentokrát poznamenal
zejména Sen Jihočeských učitelů
českobudějovického Provizoria. Lze
se však domnívat, že časem i u
tohoto souboru se kvalita vrátí
na původní úroveň.

A tak jediným výrazně stagnu-
jícím účastníkem byla pražská
Amfora, která se svým osobitým
a tolikrát zatracovaným inscenač-
ním stereotypem zmocnila tento-
krát Vančurovy Markéty Lazarové
(Lumpežníci). Bohužel ani toto
představení nedosáhlo kvalit před-
loňského Gilgameše a tak zřejmě
bude nutné, aby soubor v budouc-
nu přemýšlel o správnosti nastou-
pené cesty.

Při neúčasti AD Olomouc už nám
tedy zbývají jen výsledky: 1. DSJS
+ diplom za kolektivní herecký
přínos v inscenaci Odyssea +
Květa Arcanidu — cena za indi-
viduální herecký výkon, 2. Domi-
nik + Jiří Hlobil a Jitka Ryneš-
ová ceny za individuální herec-
ké výkony, 3. Malé divádylko +
Libor Sigmund cenu za soustav-
né rozvíjení angažovaného autor-
ského divadla, 4. Adadas + cena
za osobitý autorský přínos v in-
scenaci Král ani ďábel.

JAROSLAV KRAVKA

BV 19.5.80

I přes všechny poplované klady přece jen na letošním Srámkově Pisku chyběla inscenace, která by se vyznačovala takovou jednoduše a režijním zvládnutím koncepce jako byla loňská *Odysea* brněnského Divadelního studia Josefa Skřivana. Mimochodem, její derniéra má být i vyvrcholením přehlídky inscenací tohoto souboru, která se uskuteční v první polovině tohoto měsíce ve Vysokoškolském klubu.

Foto: Jef Kratochvíl

PÍSECKÉ KLADY

ZADÁNO PRO ZÁJMOVOU UMĚLECKOU ČINNOST

Po všerejší povšechném rozjímání dokončujeme dnes naše zpravodajství z letošního XXIV. Srámkova Pisku. Řekněme si předem, že se nebudeme zabývat představeními, o kterých už byla řeč včera, to je těmi, která prošla do celostátního finále jen díky škodlivé benevolenci krajských porot. Nebudeme věnovat pozornost ani představením brněnských souborů, neboť o nich jsme psali už mnohokrát.

V následujících řádcích bude řeč o tom, čím letošní Písek zaujal v kladném smyslu a co bychom snad — díky hbitým brněnským pořadatelům — mohli někdy do Brna přivést i třeba jako seminární představení některé ze zdejších divadelních přehlídek.

TEATRZYK

Je z Českého Těšína a jeho členy jsou příslušníci polské národnostní menšiny. Letos se prezentoval snad nejlepším představením celé přehlídky — dramatizací poemu polského básníka Leśmana Dobrodružství mořeplavce Sindibáda, kterou se členy souboru nastudoval profesionální polský režisér Marek Mokrowiecki, jehož režijní rukopis v sobě nezapřel vliv jednoho z největších světových režisérů současného netradičního divadla Grotowského. Viděli jsme inscenaci, založenou na perfektním pohybu všech aktérů i na perfektním využití jediné rekvizity — obrovské modré plachty, se kterou Mokrowiecki dokázal rozehrát řadu zcela originálních nápadů, vedoucích k tomu, že se inscenace zákonitě stala nositelem nové výpovědi o marných snahách tvůrčího jedince o boj s nechápající a sobeckou konzumní společností. Tím byl nejen naplněn jeden ze základních principů — autorský — kterým se netradiční amatérská divadla zákonitě liší od klasických ochotníků, ale současně i tolikrát proklamovaná agitující angažovanost, která navíc v tomto představení měla na mysli daleko k frázovitosti a »polopatismu«.

XYZ

Je souborem polského gymnázia v Orlové. Souborem, který na letošním Pisku debutoval Pantomimickými etudami. Vlastně bychom měli napsat gagy. Gagy perfektně vygradovanými, které daleko více než na kopírování techniky moderní pantomimy stavěly na scé-

naristických nápadech. Jakoby si členové souboru uvědomili své amatérské možnosti, v jejichž rámci pak vzniklo představení, které diváka nejen »udrželo na židli«, ale navíc ke konci přinutilo k zamyšlení nad vlastním smíchem. Prostě gagy, jak je známe například z Chaplinových filmů, tedy takové, o kterých krásně a výstižně kdysi řekl Jan Werich, že tvoří »zlomek, ve kterém je smích lomený hrůzou«.

K dalším — tentokrát neimportovatelným — kladům letošního Pisku patřil návrat k osvědčeným seminářům, kde byla rozebírána představení minulého dne, který byl však zákonitě vynucen krachem loňské »volné tribuny«. K záporům pak v prvních dnech trochu skřípající organizace, která se vyznačovala zejména podivnými a hlavně neohlašovanými změnami časového plánu, jež například způsobily, že vám nemůžeme poskytnout informaci o adaptaci Rilkeho textů, kterou se představil soubor z Vodňan a která — podle vyjádření těch šťastnějších — patřila spolu s uvedenými představeními a s inscenacemi obou brněnských reprezentantů k tomu nejlepšímu, co bylo na XXIV. Srámkově Pisku k vidění.

JAROSLAV KRAVKA (Písek)

BV 3.6.80

Festival vysokoškolských divadel

Z pověření ministerstva školství ČSR a Českého vysokoškolského ústředí SSM pořádala Univerzita J. E. Purkyně v Brně a její ČSV SSM v závěru letošního letního semestru ve Vysokoškolském klubu v Brně již V. ročník Celostátní přehlídky studentských divadel. Záštitu nad ním převzal rektor UJEP prof. MUDr. Vojtěch Kubáček, DrSc.

Čtyřdenní festivalu se zúčastnilo šest souborů ze čtyř měst. Malé divadélko pedagogické fakulty UJEP (zřizovatel DK KSB) vystoupilo s obnovenou premiérou vlastního textu svého člena Libora Sigmunda Jáma. Revui, vtipně napsané v duchu Osvobozeného divadla, prospělo — vedle řady textových změn — také inscenační dotvoření posluchačem režie JAMU Pavlem Doležalem. Soubor, který si již loni vybojoval postup do Prešova a zaznamenal živý ohlas též na letošním Srámkově Pisku, byl oceněn za soustavné rozvíjení angažovaného autorského divadla. Neméně úspěšně se uvedlo rovněž Divadelní studio Josefa Skřivana při OKVS Brno IV. V režii Zdeňka Pospíšila nabídl původní dramatizaci Homérovy *Odysey* jakožto dynamické divadlo metafor, které už vzbudilo zaslouženou pozornost nejen na několika domácích přehlídkách, ale také v samotném Recku. Za kolektivní herecký přínos k stylově nejvýraznější inscenaci přehlídky získali Skřivanovci právem první cenu (Květa Arcanidu navíc jednu ze dvou cen za nejlepší ženský herecký výkon). Z mimobrněnských souborů si nejlépe vedl jediný nováček přehlídky — Divadlo Dominik Klubu MěV SSM Plzeň, kde Jitka Rynešová a Jiří Hlobil obdrželi každý ve své kategorii ceny za nejlepší individuální herecký výkon a druhé místo s návrhem na dodatečné vyslání do Prešova) rozehráli konverzační text Jiřího Císlera Brejle v jemnou intelektuální klauzuru. Početný kolektiv Provizorium pedagogické fakulty České Budějovice přivezl krátkou oddechovou parodii Ivana Vyskočila, nazvanou zde *Sen jihočeských učitelek* (režie Dagmar Blümllová). Trochu výlučnou laboratorní záležitostí zůstala textappealová inscenace dvou původních povídek Reného Slauky a Oldřicha Kužilky Král ani ďábel pražského souboru Adadas ze stavební fakulty ČVUT, odměněná za osobitý autorský přínos. Výrazně zklamání přineslo vystoupení Lumpežníci v provedení Amfory z pražské VŠZ, které se v režii Miroslava Slouky pokusilo o samostatnou travestii Vančurova románu Markéta Lazarová.

V. ročník národní přehlídky studentských divadel se jako celek vyznačoval dobrou myšlenkou i uměleckou úrovní. K bohužel už chronickým nedostatkům festivalu, jako jsou improvizovaná dramaturgie, nedostatečná publicita tak významné akce nebo absence jakékoliv dokumentace k souborům, přibýly i některé další — např. poměrně malý zájem publika. (sk)

LD 17.6.80

Vysokoškoláci a jeviště

Pověřena ministerstvem školství ČSR a Českým vysokoškolským ústředím SSM, pořádala brněnská univerzita a její ČSV SSM v závěru letošního školního roku pod záštitou rektora UJEP ve Vysokoškolském klubu v Brně už popáté národní přehlídku studentských divadel. Přijelo na ni šest souborů ze čtyř měst.

Malé divadélko z pedagogické fakulty UJEP se představilo obnovenou premiérou vlastní revue svého člena Libora Sigmunda Jáma, režijně dotvořenou posluchačem JAMU Pavlem Doležalem. Soubor, který se již loni probojoval na Akademický Prešov a úspěšně vystoupil též na letošním Srámkově Pisku, obdržel cenu za soustavné rozvíjení angažovaného autorského divadla. Ještě úspěšněji si vedlo Divadelní studio Josefa Skřivana při OKVS Brno IV, jež v režii Zdeňka Pospíšila z Divadla Na provázku sehrálo původní dramatizaci Homérova eposu *Odysea*. Za kolektivní herecký přínos k stylově nejvýraznější inscenaci přehlídky zaujali Skřivanovci po zásluze první místo (Květa Arcanidu navíc za jednu ze dvou cen za nejlepší ženský herecký výkon). Mezi soubory z Čech nejvíce překvapilo divadlo Dominik Klubu MěV SSM Plzeň, kde Jitka Rynešová a Jiří Hlobil (oba si odváželi ceny za nejlepší individuální herecký výkon a jako soubor druhé místo s právem dodatečného vyslání do Prešova) rozvinuli předlohu Jiřího Císlera Brejle v jemnou a inteligentní klauzuru. Spíše laboratorním pokusem zůstala inscenace dvou

původních povídek Reného Slauky a Oldřicha Kužilky Král ani ďábel pražského kolektivu Adadas ze stavební fakulty ČVUT. Českobudějovický soubor Provizorium nabídl westernovou parodii Ivana Vyskočila *O rodný ranč*, nazvanou *Sen jihočeských učitelek* (režie Dagmar Blümllová). Zklamalo vystoupení Amfory z pražské Vysoké školy zemědělské, která se za režie Miroslava Slouky svými Lumpežníky pokusila o nepodložené zesměšňující interpretaci Vančurova románu Markéta Lazarová. (jak)

PR 9.7.80

Divadelní studio Josefa Skřivana při OKVS Brno IV

a

Vysokoškolský klub Brno

pořádají

ve dnech 9. - 13. června 1980

*

DIVADELNÍ PŘEHLÍDKU DSJS

při příležitosti 25. výročí založení souboru a

5. výročí obnovené činnosti DSJS

pod záštitou

Městského kulturního střediska S. K. Neumanna v Brně

Obvodního kulturního a vzdělávacího střediska Brno IV a

Jihomoravského podniku služeb mládeže

*

PROGRAM PŘEHLÍDKY:

PO	9.6.	19.30 hodin	Odyssea
ÚT	10.6.	17 a 19.30	Žena hašteřivá a manžel zoufanlivý (derniéra)
ST	11.6.	19.30 hodin	Odyssea
ČT	12.6.	17 a 19.30	Žák z ráje
PÁ	13.6.	19.30 hodin	Odyssea (derniéra)

*

VYSOKOŠKOLSKÝ KLUB BRNO
Gorkého 43

Divadelní studio Josefa Skřivana, působící při OKVS Brno IV a nesoucí ve svém názvu jméno pokrokového brněnského herce a režiséra, existuje jako amatérský divadelní soubor už 25 let.

Po rozpadu starého, zakládajícího káдру členů počátkem sedmdesátých let a přechodném období hledání své "divadelní masky", vzniká na sklonku roku 1974 nový kolektiv mladých lidí, působících dodnes pod hlavičkou kdysi slavného souboru ochotnického divadla.

Od března 1975 do dubna 1980 nastudovalo DSJS celkem 11 divadelních titulů a kromě vystoupení k významným kulturně-politickým výročím sehrálo 108 představení v 15 městech republiky a čtyři představení v Řecku. Soubor v tomto období hostoval na devíti divadelních přehlídkách a festivalech, k jeho činnosti bylo dosud vydáno osm desítek recenzí a článků.

Dnešní soubor pod vedením Květy Arcanidu má 26 členů s věkovým průměrem 23 let, štáb amatérských a profesionálních spolupracovníků a domovskou scénu ve Vysokoškolském klubu JPSM.

*** ŽENA HAŠTEŘIVÁ A MANŽEL ZOUEANLIVÝ**

Miroslav Donutil po svém úspěšném debutu v DSJS (Vyskočilova hra O rodný ranč aneb Padni, padouchu!), kterým se soubor po delší době představil na veřejnosti, sáhl k málo známému textu z Fulnecké kroniky a upravil a doplnil barokní lidovou frašku z konce 17. století. Čistě lidská problematika s aktualizacním mostem v podobě "promluv" paroduje i dnešní, mnohdy nepřiliš odlišnou variantu manželských a mezilidských vztahů.

*** ODYSSEA**

Nejúspěšnější inscenace nového souboru DSJS, nastudovaná pod vedením Zdeňka Pospíšila z brněnského Divadla na provázku. Jevištní ztvárnění starořecké klasiky a jejího nosného textu pomocí originálního režijního rukopisu, moderní elektrofonické hudby a jednoduché a nápadité výpravy. V dějově poutavém příběhu vystupuje do popředí motiv lásky ve všech svých podobách. Lásky manželské, lásky k domovu i životu vůbec.

*** ŽÁK Z RÁJE**

Nejnovější a první inscenace v nově vytvářené koncepci dramaturgie souboru, založené na kolektivní autorské a režijní práci. Vznikla podle dramatické předlohy Karla Texela Švec na střeše, napsané na motivy života a díla Hanse Sachse.

Čestné prohlášení

Prohlašuji na svou čest a svědomí, že ode dne 11.4.1980 nebudu pít alkoholické nápoje včetně 10⁰ piva a budu kouřit maximálně 5 /slovy pět/ cigaret denně.
Výjimku tohoto ustanovení si povoluji na den 14.5.1980 a jeden blíže neurčený červencový den.

Toto prohlášení bylo učiněno dne 10.4.1980 při plném vědomí a v částečné podnapilosti.

Brno, 10.4.1980

...Krzem Liban

PŘEHLÍDKA SKŘIVANŮ

Brno (lak) — Přední brněnský amatérský soubor Divadelního studia Josefa Skřivana ukončí letošní divadelní sezónu slavnostní přehlídkou na počest 25. výročí založení souboru, která se uskuteční ve dnech 9.—13. června 1980 ve Vysokoškolském klubu v Brně. Nad přehlídkou DSJS převzal patronát jeho zřizovatel OKVS Brno IV, dále pak Městské kulturní středisko S. K. Neumanna a Jihočeský podnik služeb mládeže.

A co v tomto divadelním týdnu uvidíme? Především tři představení úspěšné Odyssey (pondělí, středa, pátek), která bude mít svou derniéru, dále staročeskou barok-

ní frašku se zpěvy a tanci Žena hašteřivá a manžel zoufalec (úterý) taktéž v derniéře a nejnovější inscenaci Zák z ráje v kolektivní úpravě a režii kolektivu DSJS (čtvrtek). Výzdoba Vysokoškolského klubu bude v tuto dobu patřit propagaci dosavadní pětileté činnosti nově vzniklého souboru amatérského divadla, které navázalo na pokrokové tradice kdysi slavné ochotnické scény.

MF 6.6.80

kulturní mozaika

K 25. VÝROČÍ založení souboru a 5. výročí obnovené činnosti Divadelního studia Josefa Skřivana se uskuteční 9. až 13. června ve Vysokoškolském klubu divadelní přehlídka DSJS. V programu se představí inscenace Odyssea, Zák z ráje a Žena hašteřivá a manžel zoufalec. (sk)

MF 29.5.80

PŘEHLÍDKA inscenací Divadelního studia Josefa Skřivana při OKVS Brno IV probíhá od včerejška ve Vysokoškolském klubu v Brně. Na programu je dnes v 17 a 19.30 hodin hra Žena hašteřivá a manžel zoufalec, zítra v 19.30 hodin jevištní ztvárnění staročeského eposu Odyssea a ve čtvrtek se návštěvníci seznámí s nejnovější inscenací kolektivu, která je nazvána Zák z ráje a vznikla podle dramatické předlohy Karla Texela Svec na střeše, napsané na motivy života a díla Hanse Sachse. Přehlídku zakončí v pátek derniéru Odyssey. (rt)

RT 10.6.80

DIVADELNÍ PŘEHLÍDKU uspořádal v brněnském Vysokoškolském klubu na Gorkého ulici soubor Divadelního studia Josefa Skřivana. Během týdne uvedl představení úspěšných inscenací Odyssea, Zák z ráje a derniéru Ženy hašteřivé a manžela zoufalec, z níž je i snímek našeho spolupracovníka Josefa Kratochvíla. Zachytil na něm Janu Hlouškovou a Milana Hlouška.

MF 13.6.80

PŘEDSTAVUJEME SOUBORY ZÁJMOVÉ UMĚLECKÉ ČINNOSTI

DOBŘE »ZPÍVAJÍCÍ« SKŘIVANI

Jedním z nejlepších amatérských souborů Jihomoravského kraje je Divadelní studio Josefa Skřivana, pracující při OKVS Brno IV a vedené nyní Květou Arcanidou. Divadlo, nesoucí ve svém názvu jméno pokrokového brněnského herce a režiséra, umučeného fašisty, připomíná si nyní čtvrtstoletí své existence.

Pětadvacet roků trvání jednoho souboru není sice v oblasti amatérského divadelnictví žádný rekord (vždyť třeba brněnský Svatoňov se brzy chystá oslavit věk téměř methuzalemský — 110 let), ale bereme-li v úvahu, že značný počet kolektivů naopak nepřetrvává jednu dvě sezóny, za krátké zamýšlení rozhodně stojí.

Již zakladatelská éra skřivanovců byla ve znamení neobvyklých úspěchů. Z malé skupiny nadšenců, kteří kdysi sehráli Šamberkovu frašku jedenácté příkázání, vytvořil se počátkem šedesátých let za působení hrajícího režiséra Leonarda Wallezského, výtvarníka Divadla bratří Mrštíků Antonína Vorla, Františka Palčíka a jiných úspěšný ansámbl, který si troufl na Shakespearův smavý Večer tříkrálový, Goldoniho temperamentní Treperendy, Hikmetovu pohádkovou Legendu o lásce, na krutou alegorii bratří Čapků Ze života hmyzu, Mrožkův absurdistický text Na širém moři, na Langrovu Dvaasedmdesátku a další náročné tituly našeho i cizího repertoáru. Proslulé nastudování Nušičových Truchlících pozůstalo tu dosáhlo na stovky repríz — tedy počtu, o kterém se i profesionálním tvůrcům většinou jenom sní. Poctivé práci skřivanovců dostalo se již tehdy uznání na mnoha soutěžích a přehlídkách domácích (např. na Jiráskových Hronovech) i zahraničních: v roce 1965 to byla zlatá medaile z monackého Monte Carla, o tři roky později mimořádné ocenění z belgického Gentu; své umění předvedlo DSJS také v NDR, NSR, Dánsku, Švédsku atd.

Po následném rozchodu tohoto zakládajícího kádru členů počát-

kem sedmdesátých let vyústilo přechodné období hledání nového profilu v letech 1974—1975 ve vytvoření zcela jiného kolektivu — mladé smíšené party (věkový průměr tu dnes činí 23 let), složené z lidí různých profesí a spojené společnou chutí dělat divadlo po svém. Přestože Skřivanovci našli svůj okruh spřízněných profesionálních spolupracovníků, jsou i dnes soběstační nejen v hudební či výtvarné složce, ale nejnověji i v oblasti režijní. Začátky v neútulném sále komárovského Kulturního domu nebyly zrovna lehké, ale cílevědomost a vytrvalost jádra souboru přinesla po čase první výsledky. Nejprve přišly na řadu moderní pohádky pro děti, inscenované nepopisně a vkusně — Mikuláš Měsíc v anténách, vlastní autorské pásmo Pohádky chlubitě Miládky, Káča z Mokré Lhoty od Jana Malíka (všechny v režii Jarmily Veselé). Šťastným se ukázalo setkání s hercem brněnského Divadla na provázku Miroslavem Donutílem, který tu nastudoval westernovou rodokapsovou parodii Ivana Vyskočila O rodný raně aneb Padni, padouchu a barokní frašku Žena hašteřivá a manžel zoufanlivý.

A to už jsme vlastně v přítomnosti, o níž statistické údaje sdělují: za posledních pět let nastudovalo šestadvacetileté DSJS celkem 11 premiér a vedle vystoupení k významným kulturně politickým příležitostem absolvovalo asi 110 představení v patnácti městech celé naší republiky. Skřivanovci se zúčastnili deseti renomovaných divadelních festivalů včetně Akademického Prešova, Šrámkova Písku nebo několika ročníků národních přehlídek vysokoškolských souborů ČSR a získali zde řadu významných kolektivních ocenění. Loni na podzim s velkým úspěchem hostovali na mezinárodním sympóziu na Ithace i jinde v Řecku.

Podívejme se ještě letmo na trávající poslední skřivanovské inscenaci. Nejstarší z nich oživila v

Donutílově režii zmíněnou dosud neznámou anonymní lidovou frašku z Fulnecka 17. století Žena hašteřivá a manžel zoufanlivý. Prostý barokní příběh o truňkumilovném sedláku Jurovi Gibsovi, kterého až drsný panský žert aspoň dočasně napraví a smíří s hubatou energickou manželkou Zuzanou, byl doplněn aktualizujícími předscénami a uchopen s improvizací uvolněností v představení herecky, scénograficky, hudebně i choreograficky nápaditým, dynamickým a zdravě robustním. Zajímavou skřivanovskou inscenací poslední doby byla dramatická Homérovy Odyssey. Díky promyšlenému scénáři, působivé elektronické hudbě Oldřicha Veselého, znakové výpravě a zejména spolehlivé kolektivní souhře vykrystalizovalo tu mnoho plánové, fantazie a metaforičností bohaté syntetické divadlo, jevištně zpřítomňující nadčasové myšlenkové a poetické hodnoty antického mýtu. Dokladem zduaru tohoto artistního, a přitom sdělného nastudování bylo nejen asi půl stovky repríz s dobrým diváckým ohlasem, nýbrž i několik cenných trofejí — naposledy vítězství na letošním 5. ročníku národních přehlídek akademických divadel v Brně. Mnohem nevyváženější dojem vzbuzuje zatím poslední premiéra souboru Žák z ráje, vzniklá na podkladě montáže Karla Texela Švec na střeše, kde se volně spojuje několik obhroublých švenků německého renesančního básníka a dramatika Hanse Sachse; na druhé straně však chce být prvním krokem při hledání nových pracovních metod směrem ke kolektivní autorské a zejména režijní aktivitě.

V současné době se zřejmě jedná z etap vývoje Divadelního studia Josefa Skřivana uzavřela. Ctižádostí tohoto ambiciózního souboru jistě bude překvapit své obecenstvo na poli autorského experimentálního divadelnictví novými uměleckými činy. (itk)

RT 23.9.80

ŽENA

Hašteřivá

+

MANŽEL

Zoufanlivý

Autor : ?

PŘEDSTAVUJEME SOUBORY ZAJMOVÉ UMĚLECKÉ ČINNOSTI

DOBŘE »ZPÍV

Jedním z nejlepších amatérských souborů Jihomoravského kraje je Divadelní studio Josefa Skřivana, pracující při OKVS Brno IV a vedené nyní Květou Arcanidou. Divadlo, nesoucí ve svém názvu jméno pokrokového brněnského herce a režiséra, umučeného fašisty, připomíná si nyní čtvrtstoletí své existence.

Pětadvacet roků trvání jednoho souboru není sice v oblasti amatérského divadelnictví žádný rekord (vždyť třeba brněnský Svatoň se brzy chystá oslavit věk téměř methuzalemský — 110 let), ale bereme-li v úvahu, že značný počet kolektivů naopak nepřetržitě jednu dvě sezóny, za krátké zamýšlení rozhodně stojí.

Již zakladatelská éra skřivanovců byla ve znamení neobvyklých úspěchů. Z malé skupiny nadšenců, kteří kdysi sebrali Šamberkovu frašku jedenácté přikázání, vytvořil se počátkem šedesátých let za působení hrajícího režiséra Leonarda Walletzského, výtvarníka Divadla bratří Mrštíků Antonína Vorla, Františka Palčíka a jiných vyspělý ansámbl, který si troufl na Shakespearův smavý Večer tříkrálový, Goldoniho temperamentní Treperendy, Hikmetovu pohádkovou Legendu o lásce, na krutou alegorii bratří Čapků Ze života hmyzu, Mrozkův absurdistický text Na širém moři, na Langrova Dvaasedmdesátku a další náročné tituly našeho i cizího repertoáru. Proslulé nastudování Nušičových Truchlivých pozůstalých tu dosáhlo na stovky repríz — tedy počtu, o kterém se i profesionálním tvůrcům většinou jenom sní. Poctivé práci skřivanovců dostalo se již tehdy uznání na mnoha soutěžích a přehlídkách domácích (např. na Jiráskových Hronovech) i zahraničních: v roce 1965 to byla zlatá medaile z monackého Monte Carla, o tři roky později mimořádné ocenění z belgického Gentu; své umění předvedlo DSJS také v NDR, NSR, Dánsku, Švédsku atd.

Po následném rozchodu tohoto zakládajícího kádru členů počát-

kem sedl přechodné profilu v tvoření z mladé stm měř tu dr z lidí ruz společnou svém. Přes svůj okruh nálních s dnes sobě či výtvarn i v oblasti útulném s turního do ké, ale cíl jádra soul první výsl řadu mode inscenovan — Mikulk vlastní au chlubivé M Lhoty od J režii Jarm se ukázalo něnského I roslavem I studoval w vou parodi rodný ranč a barokní a manžel z A to už nosti, o nfi luji: za po dovalo še celkem 11 j pení k výz tickým přf asi 110 p městech cel vanovci se movaných včetně Ak Srámkova ročníků ná sokoškolský kali zde řa tivních ocer velkým úspě zínárodním jinde v Řecku.

Podívejme se ještě letmo na trojici posledních skřivanovských inscenací. Nejstarší z nich oživila v

censtvo na poli autorského experimentálního divadelnictví novými uměleckými činy. (itk)

Scénář a režie: Miroslav Donutil

Hudba: dr. Miloš Stádroň

Hudebníci: Petr Veselý, Jiří Mitrych

Vyprava: Boris Mysliveček

Program a plakát: Jiří Stros

Pohybová spolupráce: Hana Schnalotová

Osoby a obsazení

V titulních rolích

KVĚTOSLAVA ARCANIDISOVÁ, ZDENĚK KLOS

Hospodský	Jan Fiala
Vojta	Lubomír A. Křižan
Hrabě	Zdeněk Ševčík
1. sloužící	Milan Hloušek
2. sloužící	Solon Arcanidis
1. soused	Karel Salome Češka
2. soused	Petr Veselý
Žena hospodského	Eva Řehulková
Žena Vojtova	Eva Moravcová
1. sousedka	Jana Hořčicová
2. sousedka	Jana Hloušková

Světla: Luděk Mácha Machala

PREMIERA 16. dubna 1978 ve Vysokoškolském klubu, Gorkého 43, Brno

Je dobré každé ženě každoročně devětkrát kůži vyprášit, neb každá žena devět koží má a jen po takovém vyprášení je prý po celý rok pokorná.

Ta první kůže prý jest hadova, neb chytrost hadovu v sobě mající, často rozličnost barvy ukazuje, brzy bílá, tu zas žlutá, jindy červená.

Druhá kůže je husí, neboť jako když husy při svých mladých chodějí, proti každému, kdož okolo nich jde, syčejí, tak ženy, když nějakou nelibost na muži znamenají, tehdy samy pro sebe z mrzutosti štěptávají a nevlídně očima mrkají.

Třetí kůži mají zajíci, neboť když jen což málo muž zavadí, hned utíkají, šaty své sbírají a z příbytků svých se stěhují.

Čtvrtou kůži mají psi, protože psi dle druhých hlasův štekávají, rovněž ženy rozličnými hanlivými jmény muže své přezdívaly.

Pátá kůže jest opičí. Neboť jako opice jest chytrá, tak také ženské v té kůži svou chytrost mají. A v muzikálním kumštu se cvičivají. Někdy jak na cimbálky svými jazyky zhusta tepou, jindy jak na husličkách hrají, sobě poskakují a když je nejhůře, tehdy jak na basu smyčcem tažení znamenají.

Šestou kůži mají liščí, pod kterou vězí mlsnost a maškrtnost ženská, těm a takovým při domácím stolu nechutnává, od něhož odcházívaly, jakoby něco nemocné byly, zatím však v kuchyni pro svou chuť pamlsky strojivají a ačkoliv to v malých hrnečkách hotují, předce to víc než pro celý dům koštují, z čehož ani muž neví, kde statek jeho se stracuje.

Šedmá kůže je sviňská, v kteréžto ženy oblečeny jsouce, mrzutě do země hledívají, hněvivě rypákem svým drpují, aniž přívětivého oka mužům svým ukazují.

Osmá kůže je medvědí, s kterou již nejhorší ženy obtaženy bývají, jak s mužem, tak s ostatními v domě jsou vždy v rozbroji a různici, všem tepou a trhají, i časem skrz jejich velký hřmot sousedí se sbíhají.

Nu a devátá kůže jest člověčí, ta teprve je dle lidského způsobu a upřímné náklonnosti, v kteréž pozůstává ženská láska a upřímnost: pročez zapotřebí jest, kterýž muž na ženě tyto povahy těch divokých kůží poznává, aby hleděl ji dobrým karabáčem jich zprostit, až v té poslední dobrou ženu bude mít.

© 1978

RT 23.9.80

SKŘIVANOVCI

BILANCOVALI

Mezi nejlepší amatérské divadelní soubory Jihomoravského kraje patří Divadelní studio Josefa Skřivana při OKVS Brno IV. Soubor, nesoucí jméno pokrokového meziválečného brněnského herce a režiséra, má poměrně dlouhou tradici: existuje již celé čtvrtstoletí. První éra Skřivanovců, vedená zejména Františkem Palčíkem a Leošem Walletzským a provázená výraznými úspěchy doma (např. na Jiráskových Hronovech) i v zahraničí (Monte Carlo aj.), skončila rozchodem zakládajícího kádra členů počátkem sedmdesátých let.

Po přechodném období hledání vlastní nové tváře utvořil se koncem roku 1974 nový kolektiv mladých lidí, kteří zde působí dodnes. Za poslední pětiletí nastudovalo DSJS celkem 11 premiér a kromě vystoupení k významným kulturně politickým výročím sehrálo asi 110 představení v 15 měsících naší republiky. Omlazení Skřivanovci se zúčastnili deseti divadelních festivalů včetně Akademického Prešova, Šrámkova Písku nebo několika ročníků národních přehlídek vysokoškolských souborů CSR a získali zde řadu významných ko-

lektivních i individuálních ocenění. Loňského podzimu hostovali s velkým ohlasem v Recku. Dnešní soubor, vedený Květou Arcanidou, má 26 členů s věkovým průměrem 23 let, stálý okruh svých amatérských i profesionálních spolupracovníků a domovskou scénu v brněnském Vysokoškolském klubu.

Právě na jeho jevišti uspořádalo Divadelní studio Josefa Skřivana ve dnech 9.—13. června bilančující divadelní přehlídku, věnovanou 25. výročí ustavení souboru a 5. výročí obnovení jeho činnosti na současných principech. Pod záštitou Městského kulturního střediska S. K. Neumanna v Brně, OKVS Brno IV a Jihomoravského podniku služeb mládeže nabídli tu Skřivanovci poměrně komplexní pohled na svou práci za několik posledních sezón. V řadě repríz (některé byly zároveň derniérami) uvedli tři poslední inscenace. Nejstarší z nich oživila dosud neznámou anonymní lidovou frašku z Fulnecka 17. století Žena hašteřivá a manžel zoufalivý. Herec Divadla na provázku Miroslav Donutil, který v DSJS debutoval už nastudováním Vyskočilovy parodie O rodný raně aneb Padni, padouchu!, obohatil prostinký barokní příběh o truhkumilovném sedláku Jurovi (Zdeněk Klos), kterého až obhroublý panský šprým aspoň na chvíli napraví a smíří s hubatou a energickou manželkou Zuzanou (K. Arcanidu), připojenými předscénami a inscenoval jej s improvizací uvolněností v představení herecky, scénograficky, hudebně i choreograficky nápaditým, dynamickým a zdravě robustním. Nejúspěšnější premiérou Skřivanovců je nyní vlastní dramatisace Homérový Odyssey. V režii Zdeňka Pospíšila z Divadla na provázku a s působivou elektronickou hudbou Oldřicha Veselého vzniklo mnohovrstevnaté, obrazností nabitě syntetické divadlo, jemuž se podařilo scénicky sugestivně aktualizovat ideové i básnické kvality starověkého mýtu — zejména motiv draze vykoupené lásky k lidem, vlasti a plnokrevnému životu vůbec. Vedle úspěšné souhry celého souboru třeba zvlášť vyzdvihnout herecké výkony K. Arcanidy (Penelopé, Pallas Athéné), Solona Arcanidise (Odysseus), Z. Klose (Odysseova duše) i dalších sólistů. Odyssea znamená vrchol dosavadního úsilí DSJS; po právu zvítězila na několika renomovaných festivalech, naposledy na květnovém V. ročníku národní přehlídky akademických scén. Zatím dosti rozpačitým a umělecky ne zcela dotvořeným dokladem o hledání nových pracovních metod cestou kolektivní autorské a režijní aktivity DSJS je poslední premiéra souboru Žák z ráje. Vznikla podle „amorální morality“ Karla Texela Švec na střeše, která volně spojuje několik obhroublých švenků německého renesančního autora Hanse Sachse momenty z jeho života. Atmosféru jubilejní přehlídky DSJS dotvářela výzdoba Vysokoškolského klubu, rekapitulující vývoj ambiciózního souboru, od něhož v oblasti experimentálního autorského divadla právem očekáváme další umělecké činy.

[sk]

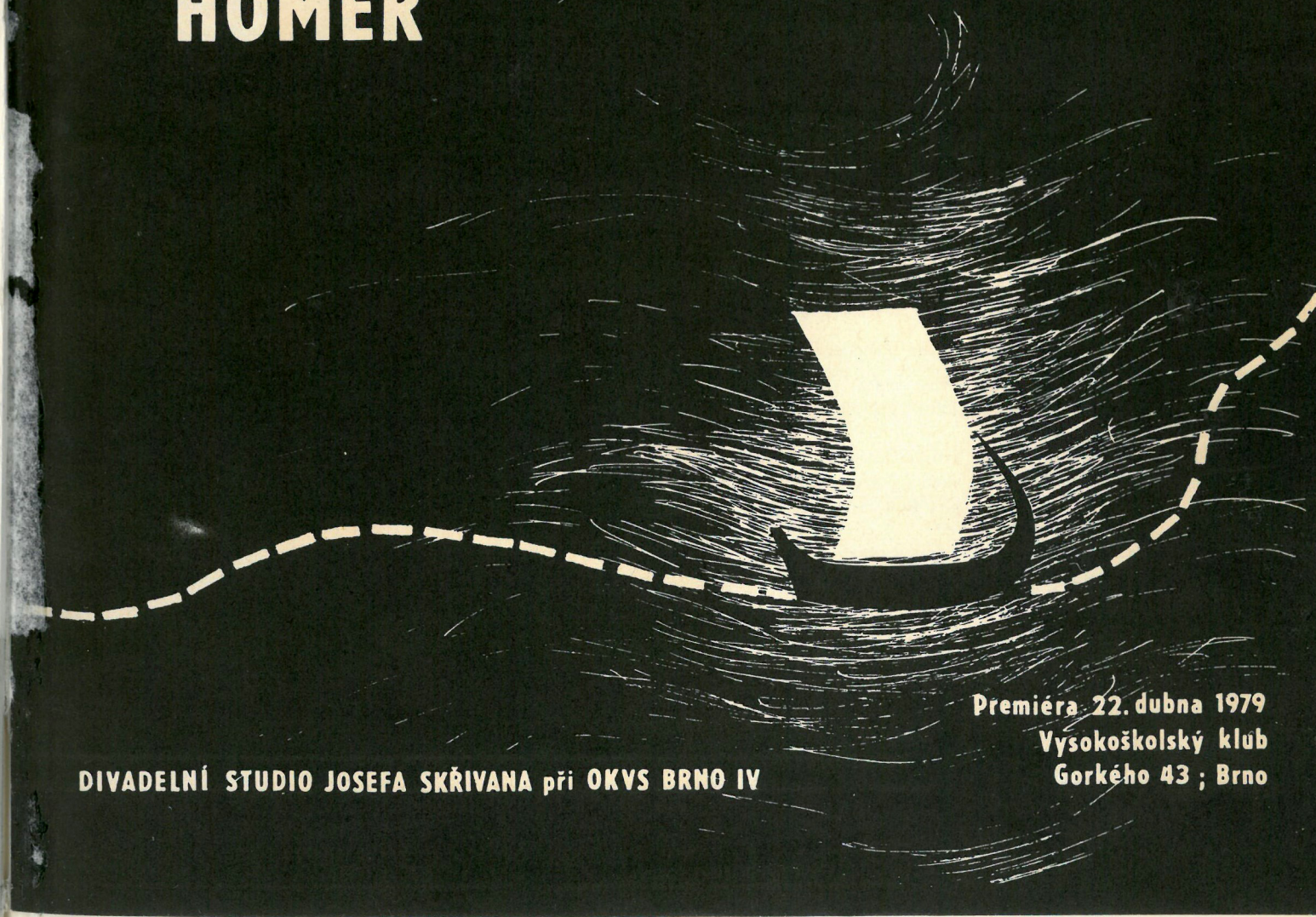
LD 3.7.80

ODYSSEIA

HOMÉR

DIVADELNÍ STUDIO JOSEFA SKŘIVANA při OKVS BRNO IV

Premiéra 22. dubna 1979
Vysokoškolský klub
Gorkého 43 ; Brno

SKŘIVANOVCI

Odysseus jeho duše	Solon Arcanidis Zdeněk Klos
Penelopé Pallas Athéné Kirké, vědma Kalypsó, nymfa Odysseova matka	Květa Arcanidu
Zeus Euryalos, faiácký jinoch Kyklop Polyfémos Teirésiás, věštec Antinoos, ženich	Jan Fiala
Poseidón Alkinoos, vládce Faiáků	Zdeněk Ševčík
Hermés Elatos, ženich	Lubomír Arnošt Křížan
Árété, žena Alkinoova Eurynomé, chůva Skyllé	Eva Pištorová
Melanthó, služka	Naďa Wernerová
Nausikaa, dcera Alkinoova	Mirka Součková nebo Eva Moravcová
Télemachos	Milan Hloušek
Charybdys	Jana Hořčicová
služka služka služka	Ivana Zhořová Božka Policarová Eva Řehulková
Démodikos, slepý pěvec Eurymachos, ženich	Karel Fuller nebo Petr Veselý
Eurylochos, plavec Láodámás, faiácký jinoch Amfinomos, ženich	Mirek Toman
Eumaios, pastýř	Kája Češka

Režie: Zdeněk Pospíšil

Hudba: Oldřich Veselý

Písně Démodikovy: Oldřich Veselý, Vratislav Lukáš, Petr Veselý

Dramatická úprava: Zdeněk Pospíšil a Jarmila Veselá

Výprava: Kolektiv DSJS

Návrh plakátu a programu: Radek Veselý

Zvuk: Petr Veselý nebo Tomáš Zlámal

Světla: Karel Vodáček, Luděk Machala, Radim Stejskal,
Miroslav Hlavička, Tomáš Zlámal

Hudbu nahráli:

Oldřich Veselý

Vratislav Lukáš

Petr Veselý

Jiří Rybář

Vlastimil Peška

Ing. Jan Přikryl

Jindřich Stožický

— ARP-OMNI synthesizer
MOOG synthesizer, piano

— violoncello

— dvanáctistrunná kytara

— percussions

— housle

— nahrávací technici

Nahráno v březnu 1979 ve studiu JAMU Brno

Nesnažíme se o svérázný výklad Homéra, i když používáme běžných, někdy až kuriózních rekvizit. Konečně, proč by talíře, sendviče a příbory nemohly přispět k tomu, abychom Odyssea a vše kolem něj viděli očima dnešního člověka? A co tak podívat se jednou na bohy a hrdiny antických bájí z povinné školní četby bez básnických příkras a hrdinského patosu jako na jedny z nás, kteří měli taky své vášně, starosti i radosti? A pozvat je třeba na večírek...

Kdo to byl Odysseus?

— Odysseova plavba a to? ... a jedná se tam i o trojskýho koně? ... jestli si to tak trochu pamatuju ze školy, to už je dávno, to bych si vymýšlel, to nemá cenu...

— děláte nějakou relaci? ... já vám teďka nebudu, já teďka jím, najděte si někoho jinýho, jo? asi 25letá dívka konzumující trubičky se šlehačkou

— z řeckých bájí ... myslím bůh na Olympu ... prodavač, 18 let

— ježíš, to teda nevím, Odysseus ... to byl nějaký film v televizi, Odysseus a hvězdy ... úřednice, 46 let

— ithacký král, devět let putující po Egejském moři, bloudící vlastně — jo počkej, tak di do hajzlu, ty mě natáčíš, nebo co? — jak se jmenovala ta manželka ... jo, Penelope, jak tam párala furt ten svůj, tu svoji róbu ... nakonec vyvraždil všechny její ženichy, prostřelil dvanáct seker a žil si spokojeně zase až do smrti ... konstruktér, 26 let

— nějakej vědec, ne? žákyně ZDŠ, 13 let

— z dějepisu si pamatuju něco, to už je hodně, hodně dávno ... důchodce, 72 let

— bájný vojevůdce, cestovatel, vybájená postava, přirozeně před naším letopočtem ... student gymnázia, 17 let

— něco z římských nebo řeckých dějin, nevím ... studentka gymnázia, 18 let

— jako myslíte římský básník? ... postava z mytologie, myslím ... nic bližšího nevím, tím jsem se nezabýval ... student stroj. fakulty, 24 let

— nějaký řecký bůh nebo takového něco ... učeň, 18 let

— jo, Odysseus a Euridika, to je z historie ... studentka konzervatoře, 17 let

— nějakej ten bůh nebo něco takovýho v tom Římu ... žákyně ZDŠ, 14 let

souboru, od něhož v oblasti experimentálního autorského divadla právem očekáváme další umělecké činy. (sk)

LD 3.7.80

SKŘIVANOVCI

- nějaký řecký hrdina... tak tři tisíce let před Kristem, asi... vypravil se do války proti Tróji a zůstal tam deset let, než se vrátil, tak přišel vo ženu, jako tam, von tu ženu zabil nebo co, anebo jeho syn a mělo by to skončit dobře...
student průmyslovky, 18 let
- přesně to nevím, je to spojený s nějakou takovou cestou, cesta Odysseova a tak dále...
soustružník, 46 let
- jo, já vím, už jsem si vzpomněl, vedl v Tróji bitvu, deset let tam bojoval a zase deset let cestovali zpátky, nakonec se vrátil a přestrojil se v nějakýho žebráka a uzvedl ten luk a prostřelil ty prstýnky nebo co, co mu tam nachystali a nějaká bohyně jemu a jeho ženě zase vrátila mládí, jak to bylo před dvaceti letama.
žák ZDŠ, 12 let
- postava z řeckých dějin, zvláštní postava fyzicky, rozumově vyspělá... na tu dobu, samozřejmě... víc nevím...
podplukovník, 50 let
- nějaký mýtický hrdina, no...
student práv. fak., 22 let
- z řeckých bájí a pověstí, Homér popisuje jeho cesty, bloudil deset roků než našel svou manželku, která byla věrná po deset roků, jmenovala se Penelopa, dopadlo to tak, že ženichové měli prokázat co umí a neumí a manželka dávala takový úkoly, že věděla, že jedině Odysseus to splní a tím prakticky ukázal, že on je ten pravý muž, že manželka je věrná, vzala si ho a měli se rádi...
studentka gymnázia, 19 let
- něco sem vo něm četl, von někam plul, moře let byl pryč a žena byla sama doma, bojoval v trojské válce třeba a nakonec se vrátil... dopadlo to dobře...
student průmyslovky, 19 let

A to je několik odpovědí na naši otázku, položenou náhodným chodcům brněnských ulic jednoho krásného jarního dne. Možná, že jsou dnes mezi námi. Pozvali jsme je. Takže příjemný večer. A propos — kdo to byl Odysseus?

souboru, od nencz v oblasti experimentálního autorského divadla právem očekáváme další umělecké činy.
(sk)

LD 3.7.80

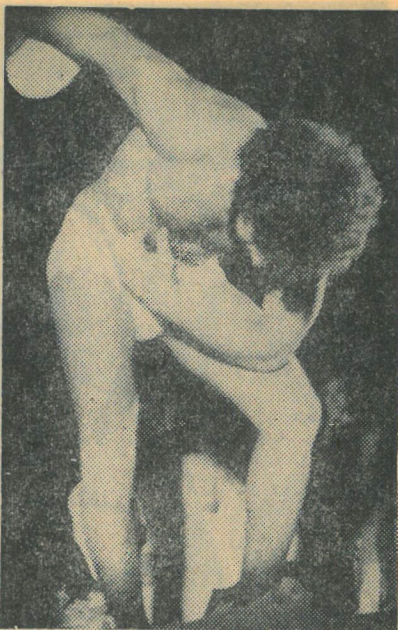
Skřivanovská pětadvacítka

V závěru letošní sezóny uspořádalo Divadelní studio Josefa Skřivana v brněnském Vysokoškolském klubu bilancující přehlídku věnovanou 25. výročí ustavení souboru a pětiletí obnovení jeho činnosti v současném složení. Skřivanovci tu nabídli několik repríz (některé už byly zároveň derniérami) tří svých posledních inscenací.

První z nich jevištně oživila neznámou anonymní lidovou frašku z Fulnecka 17. století Žena hašteřivá a manžel zoufanlivý. Herec brněnského Divadla na provázku Miroslav Donutil, který v DSJS nastudoval před časem už Vyskočilovu parodii O rodný ranč, doplnil prostý barokní příběh o milovníku korbele sedláku Gibsovi (Zdeněk Klos) a jeho hubaté a rázné manželce Zuzaně (vedoucí kolektivu Květa Arcanidu) připsanými předscénami a vytvořil představení nápadité, zdatvě robustní a improvizace uvolněné. Umělecky nej kvalitnější inscenaci skřivanovců se stala vlastní dramatizace Homérovy Odyssey. V režii Zdeňka Pospíšila opět z Divadla Na provázku a s působivou elektrofonickou hudbou Oldřicha Veselého vzniklo mnohohrstevnaté, s fantazií vytvářené syntetické divadlo, jemuž se podařilo scénicky působivě aktualizovat ideové i básnické kvality antického mýtu — zejména motiv draze vykoupené lásky k lidem, vlastní a důstojnému životu vůbec. Vedle úspěšné kolektivní souhry třeba

zvlášť vyzvednout herecké výkony K. Arcanidu (Penelopé, Pallas Athéné), Solona Arcanidise (Odysseus) a Z. Klose (Odysseova duše). Odyssea poprávu zvištěla na několika renomovaných festivalech (naposledy na letošním V. ročníku české národní přehlídky akademických scén) a skřivanovci s ní s velkým ohlasem hostovali také v Řecku. Za dosud rozpačitý doklad o hledání nových cest společné autorské a režijní aktivity lze pak označit poslední premiéru souboru Žák z ráje. Na podkladě montáže Karla Texela Švec na střeše volně spojuje několik obhroublých frašek Hanse Sachse s motivy z jeho života.

Tento ambiciózní brněnský soubor prošel již přirozeně určitým vývojem. Jeho první etapa, reprezentovaná zejména vůdčími osobnostmi Leonarda Walletzského a Františka Palčíka, byla provázena výraznými úspěchy nejen doma (např. na Jirákových Hronovech), ale také v zahraničí (festival v Monte Carlu aj.); skončila na přelomu šedesátých a sedmdesátých let. Po přechodném období hledání vytvořil se v závěru roku 1974 nový kolektiv mladých lidí, kteří zde většinou působí dodnes. Za toto pětiletí nastudovalo DSJS celkem 11 premiér a vystupovalo v patnácti městech celé republiky. (jak)

Z Divadelního studia Josefa Skřivana v Brně. Na snímku je záběr z dramatizace Homérovy Odyssey. Hlavní postavu hry Odyssea vytvořil Solon Arcanidis.

PR 3.7.80

JUBILEUM SKŘIVANOVŮ

Jedním z nejlepších amatérských divadelních souborů jižní Moravy je Divadelní studio Josefa Skřivana (zřizovatel OKVS Brno IV). Zaštitěno jménem pokrokového meziválečného brněnského herce a režiséra, pracuje právě čtvrt století. Zakladatelská éra Skřivanovců, provázena četnými úspěchy doma (např. na Jirákových Hronovech) i na festivalech v zahraničí (Monte Carlo), skončila na přelomu šedesátých a sedmdesátých let. Po mezioddobí hledání utvořil se na sklonku roku 1974 mladý kolektiv nový. V následujícím pětiletí nastudovalo DSJS jedenáct premiér, zúčastnilo se deseti divadelních festivalů (včetně Akademického Prešova, Šrámkova Písku nebo národních přehlídek vysokoškolských souborů ČSR) a odvezlo si odsud nejedno kolektivní či individuální ocenění. Loni na podzim hostovali Skřivanovci s živým ohlasem také v Řecku. Ke svému jubileu uspořádalo Divadelní studio Josefa Skřivana ve Vysokoškolském klubu v

Brně divadelní přehlídku, provázenou rekapitulující výstavou. Pod patronací Městského kulturního střediska S. K. Neumanna, OKVS Brno IV a Jihomoravského podniku služeb mládeže nabídli zde Skřivanovci řadu repríz několika svých posledních inscenací. Dosud neznámou anonymní lidovou frašku z Fulnecka 17. století Žena hašteřivá a manžel zoufanlivý zdařile režijně oživil v robustně dynamickém jevištním tvaru herec Divadla na provázku Miroslav Donutil, který v DSJS svého času připravil už parodii Ivana Vyskočila O rodný ranč. Divácky i co do přehlídkových vavříků bezpochyby nejúspěšnějším nastudováním Skřivanovců stala se původní dramatizace Homérovy Odyssey. V režii Zdeňka Pospíšila opět z Divadla na provázku se zrodilo sugestivní syntetické divadlo metafor, působivě aktualizující myšlenkové i básnické hodnoty řeckého mýtu. Naopak poměrně rozpačitě vyznívá zatím poslední premiéra souboru Žák z ráje, sestavená podle Texelovy montáže několika švenků Hanse Sachse Švec na střeše; znamená však pokus o nové, kolektivní metody autorské i režijní práce tohoto ctižádostivého souboru.

DS

PROGRAM SD 10/80

Divadelní studio Josefa Skřivana při OKVS Brno IV

Vás srdečně zve

na

D I V A D E L N Í P Ř E H L Í D K U ,

konanou ve dnech 9. - 13. června 1980

ve Vysokoškolském klubu, Gorkého 43, Brno

Tato pozvánka platí jako volná vstupenka pro dvě osoby na všechna představení přehlídky

Městské kulturní středisko
S. K. Neumanna
odd. zájmové umělecké činnosti
a estetické výchovy
patron přehlídky

JIHOMORAVSKÝ PODNIK SLUŽEB MLÁDEŽE
hospodářské zařízení při KV SSM
Vysokoškolský klub SSM
BRNO - Gorkého 43

spolupředatel přehlídky

vedoucí DSJS

JUBILEUM DIVADELNÍHO STUDIA

Brno (dh) — Vysokoškolský klub na Gorkého v Brně patřil tento týden Divadelnímu studiu Josefa Skřivana, které zde při příležitosti 25. výročí založení souboru a 5. výročí obnovení jeho činnosti uspořádalo přehlídku svých úspěšných divadelních představení. Amatéřské divadelní studio, působící při OKVS Brno IV, nese svůj název podle jména pokrokového brněnského herce a režiséra. Po úspěšném nástupu se na začátku sedmdesátých let zakládající členská základna rozpadla a nastalo několikaleté hledání uměleckého výrazu. V roce 1974 vzniká nový kolektiv mladých lidí, kteří obnovili slavnou minulost souboru a dodnes vystupují pod jeho hlavičkou. Od jara 1975 Studio nastudovalo jedenáct inscenací, s nimiž vystupovalo nejen u nás, ale i v zahraničí (např. v roce 1979 v Řecku). Studio uvedlo na úvod přehlídky svou vůbec nejúspěšnější inscenaci Odyssea, nastudovanou pod vedením Zdeňka Pospíšila, režiséra z Divadla na provázku. Jde o jevištní ztvárnění starověkého Homérova eposu Ilias a Odyssea pomocí moderní elektrofonické hudby a jednoduché, nápadité výpravy. V úterý večer byla uvedena známá barokní lidová fraška z konce 17. století Žena hašteřivá a manžel zoufanlivý, která paroduje i dnešní variantu manželských a mezilidských vztahů. Další večer patřil nejnovější inscenaci nového souboru Žák z ráje, vytvořené v nové koncepci dramaturgie souboru.

MF 14. 6. 80

ODYSSEY

DIVADELNÍ STUDIO JOSEFA SKŘIVANA
BRNO
CZECHOSLOVAKIA

DIVADELNÍ STUDIO JOSEFA SKŘIVANA
presents

THE ODYSSEY

DIRECTION	Zdeněk Pospíšil	CAST	
ADAPTATION	Zdeněk Pospíšil Jarmila Veselá	ODYSSEUS	Solon Arcanidis
MUSIC	Oldřich Veselý	HIS SOUL	Zdeněk Klos
SCENERY	DSJS group	PENELOPE	
TAPE-RECORDER	Petr Veselý Tomáš Zlámal	PALLAS ATHENE	
LIGHTING	Luděk Machala Karel Vodáček Radim Stejskal Miroslav Hlavička Tomáš Zlámal	CIRCE, MAGICIAN	
MUSIC PERFORMED BY		CALYPSO, NYMPH	
Oldřich Veselý	arp-omni synthesizer moog synthesizer piano	MOTHER OF ODYSSEUS	Květa Arcanidu
Vratislav Lukáš	violoncello	ZEUS	
Petr Veselý	twelve-string guitar	EURYALUS, A PHAEACIAN	Jan Fiala
Jiří Rybář	percussion	POLYPHEMUS, CYCLOPS	Zdeněk Ševčík
Vlastimil Peška	violin	TEIRESIAS, SOOTHSAYER	Lubomír A. Křížan
Jan Přikryl		ANTINOUS, A SUITOR	
Jindřich Stožický	recording engineers	POSEIDON	Eva Pištorová
Recorded at JAMU Studio, Brno, March 1979		ALCINOUS, KING OF THE PHAEACIANS	Naďa Wernerová
		HERMES	Mirka Součková/ Eva Moravcová
		ELATUS, A SUITOR	
		ARETE, WIFE OF ALCINOUS	
		EURYNOME, NURSE	
		SCYLLA	
		MELANTHO, HANDMAID	Miroslav Toman
		NAUSICAA, DAUGHTER OF ALCINOUS	Milan Hloušek
		LAODAMAS, SON OF ALCINOUS	Jana Hořčicová
		EURYLOCHUS, AN ACHAEAN	Ivana Zhořová
		AMPHINOMUS, A SUITOR	Božka Polícarová
		TELEMACHUS	Eva Řehulková
		CHARYBDIS	Karel Česka
		HANDMAIDS	
		EUMAEUS, A SWINEHERD	Karel Fuller/ Petr Veselý
		DEMODOCUS, MINSTREL	
		EURYMACHOS, A SUITOR	

First performance : 22 April 1979
Vysokoškolský klub, Gorkého 43,
602 00 Brno, Czechoslovakia

Photography: Jef Kratochvíl

The Josef Skřivan Theatre Studio,
Brno, Czechoslovakia

This amateur dramatic group, formed in 1955, and bearing the name of the distinguished Brno actor and producer Josef Skřivan, was at first a typical touring theatre for the countryside. At that time the major part of the repertoire of the Studio consisted of comedies and plays for children and young people. But the dramaturgical character of the very first seasons already suggested a definite trend towards an exceptional originality in the choice of plays seldom or never performed before.

In the Sixties, when non-traditional little theatre groups began to appear and the walls of rigid official theatre were breached, both the purpose and the whole general character of the Skřivan Studio were transformed and it gained recognition at home and abroad as one of the most successful amateur theatres in Czechoslovakia. In 1965 the Skřivan Studio was awarded the Gold Medal at the Third International Festival of amateur theatres in Monte Carlo and performed in ten European Countries.

At the beginning of the Seventies the original body of members broke up and in their place appeared young aspirants to the stage, mostly students from Brno, who carried on the positive endeavours of their predecessors. Co-operation with professional experts helped the young people to achieve a mature theatrical level and they succeeded in building up their own position within the highly competitive atmosphere of the amateur theatre in Czechoslovakia, and discovered their own path to creative development.

In this new form the Skřivan Theatre has attained its fifth theatrical season and between 1975 and 1980 presented altogether 11 dramatic pieces. Even although at the present time the inclination is towards comedy, they have also experimented in the adaptation of various literary genres for the stage. Recently, original writings has also developed with great success within the collective direction, associated with contemporary stage methods and forms.

Today the Studio consists of a collective of twenty-five young people of very varied interests. For the most part they are school or university students, but a great variety of other vocations are also represented. The average age is 23. Under the direction of Květa Arcanidu the Skřivan Theatre is based on the University Students' Club of Brno.

Brno, the second largest town of the Czechoslovak Socialist Republic, has a great wealth of cultural tradition very much alive at the present time, when no fewer than 30 amateur groups are active. The Skřivan Studio is one of the best ensembles not only in Brno but also in the whole of Czechoslovakia. It has won several annual nation-wide contests and theatrical reviews. In 1979 it presented its latest production, The Odyssey, as a seminar performance at the Second International Symposium on the Odyssey in Ithaca.

The Odyssey is at present the most successful production of the new Skřivan Studio (première performance, March, 1979, repeated 40 times throughout Czechoslovakia), and was studied in co-operation with professional theatrical specialists – the producer Zdeněk Pospíšil from the Theatre On a String (Divadlo na provázku), and the composer Oldřich Veselý.

The aim of this treatment of Homer's epic for the stage is not merely to present classical literature and ancient culture in popular form, but also to deal with the ever urgent problem of the search for the meaning of life. It seeks to acclaim love for one's neighbour, love of home and love of life. No attempt has been made to achieve an original interpretation of Homer, the main purpose being to see the gods and heroes of the ancient legends and history without pathos or false adornment, beings like ourselves, ordinary people of flesh and blood, with their own longings, joys and troubles. The main figure, Odysseus, King of Ithaca, is shown with all his contradictions, his great inner strength and conviction, by the presentation of the two elements of his human nature – the physical and the spiritual – by means of two actors, of equal motivational importance as protagonists of the deeds of Odysseus.

One of the undoubtedly positive features of the Studio's presentation of The Odyssey is the sensitive dramatization of the text selected from the original literature, the highly individual style of production, the effective electrophonic music, striking scenery and simple properties, corresponding to the central motive of the banquet which permeates the whole play.

For all these reasons The Odyssey certainly deserves to be produced in its native Greece, and all concerned in its production consider this to be the greatest possible honour and reward for their work, especially in this very year, which marks the 25th anniversary of the foundation of the group.

dsjs

středa 18. června v 19.30 hod.

DSJS: ODYSSEA (DERNIÉRA)

- pro velký zájem diváků opakujeme úspěšné představení brněnských Skřivanů. Všem příznivcům divadelního kumštu sdělujeme, že mají POSLEDNÍ PŘÍLEŽITOST uvidět Odysseu, kterou už DSJS v budoucnu neuvede

Odyssea se loučí

Je to smutné, ale všechno má svůj konec. I úspěšná divadelní představení. Dnes hraje kolektiv Divadelního studia Josefa Skřivana svou výbornou hru »Odyssea« ve Vysokoškolském klubu na Gorkého naposledy. Kdo nestihne brněnskou derniéru, má poslední možnost vidět Odysseu 20. a 21. června ve 20 hodin v Praze, na Novodvorské 151 v kině Kosmos. A to už bude definitivní tečka za představením na starořecké téma v Československu.

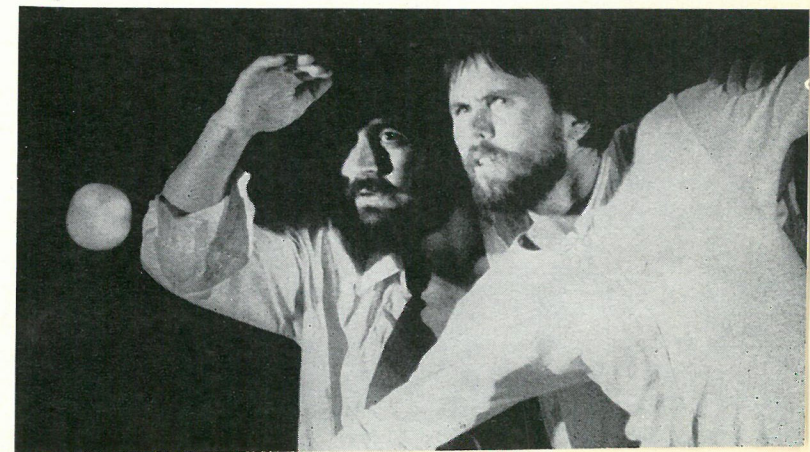
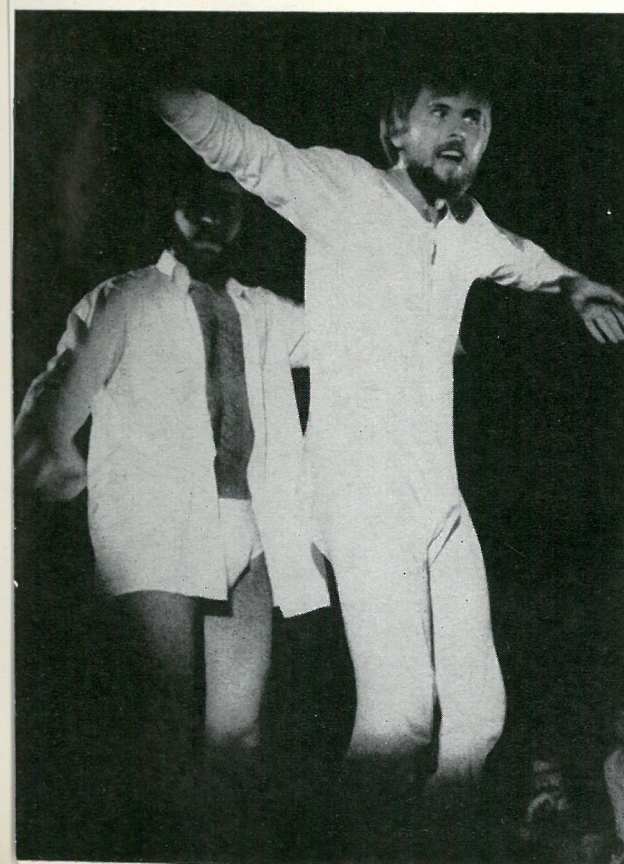
BV 17.6.80

DIVADELNÍ STUDIO JOSEFA SKŘIVANA BRNO

NA TITULU: DIALOG PLZEŇ – M. BULGAKOV: PUŠKIN. FOTO Z. SVOBODA

HOMÉROVA ODYSSEA V NASTUDOVÁNÍ DIVADELNÍHO STUDIA J. SKŘIVANA BRNO.
FOTO J. KRATOCHVIL

čtvrtstoletí

V Brně už ten název dávno zdomácněl. Není se co divit, Skřivani, neboli Divadelní studio Josefa Skřivana při OKVS Brno IV, působí v tomto městě už celých pětadvacet let. A nezná ho zdaleka pouze moravská metropole — amatérský divadelní soubor, nesoucí ve svém názvu jméno pokrokového herce a režiséra Josefa Skřivana. Soubor procestoval koncem 60. let za dob své největší slávy deset zemí Evropy a o jeho kvalitách tohoto období svědčí mimo jiné i první místo na III. světovém festivalu amatérských divadel v Monte Carlu z roku 1965.

Dnes se pod tímto názvem prezentuje zcela nový kolektiv mladých lidí, kteří mají nemenší chuť a elán „dělat divadlo“. Dobré divadlo. A je třeba předem říci, že se jim to docela daří...

Nový soubor existuje pět let a za tu

dobu uvedl deset titulů. Není to mnoho, ale když si uvědomíme, že mladí lidé, kteří jsou většinou stejně staří jako jejich divadlo, museli začít úplně od počátku divadelní abecedy každého aktéra jevištních prken, není to zase tak málo. Stmeloval se soubor, který musel překonávat malé i větší problémy všeho druhu — shánět střechu nad hlavou, potýkat se s dramaturgií a samozřejmě při tom všem se učit chodit a mluvit na dříve vzpomínaných prknech.

Písmenem A — základem té nejelementárnější herecké práce — byla dvouletá spolupráce s prvním divadelním profesionálem u Skřivanů, hercem z Divadla na Provázku, Miroslavem Donutilem. V DSJS si Donutil „vyzkoušel“ režii a naznačil tak cestu po stránce režijní i dramaturgické, kterou by se mohl soubor v budoucnosti ubírat.

V polovině dubna 1977 byla premiéra, která ukázala výsledky této spolupráce. DSJS se tak po delší pauze představilo hrou Ivana Vyskočila O rodný ranč aneb Padni padouchu! Mirek o tom říká: „Vyskočilova školní besídka měla být pokusem, jakýmsi prubírským kamenem dovednosti a talentu. Jde o jednoduchý text, na kterém by se herci měli naučit základní principy herecké práce, metody střihu a podobně.“

Tato úsměvná parodie na brakovou literaturu měla deset repríz a Skřivani s ní hostovali v několika klubech. „Důležité bylo samo pojetí režie jako režie kolektivní. Všichni na hře pracovali, každý mohl přijít s nápadem,“ vzpomíná Donutil, „nerad bych se proto stavěl do funkce režiséra, fungoval jsem spíše jako konzultant.“

Mirek, věkově i myšlenkově blízký kolektivu, působí spíše jako kamarád-poradce než jako přísný režisér. Vždy dokázal předvést svoji představu he-

DSJS BRNO — ANONYM: ŽENA HASTERIVÁ A MANŽEL ZOUFANLIVÝ

Skřivanů

recké akce na scéně několika způsoby, a když Skřivanům na jevišti dlouho něco nešlo, křičel dnes už pověstnou větu: „Pusťte mě tam, já to všechno zahraju sám!“

Přes své pracovní zaneprázdnění zůstal Donutil i další divadelní sezónu v DSJS jako hostující režisér a nastudoval se souborem barokní lidovou frašku z konce 17. století Žena hašteřivá a manžel zoufanlivý. K daleko náročnější věci přistupovali všichni zodpovědněji a Skřivani přizvali ke spolupráci další profesionály — choreografa, výtvarníka a hudebního skladatele. Starý divadelní text, teprve nedávno objevený ve Fulnecké kronice, Donutil upravil a připsal k němu promluvy, jakýsi aktualizací most se současností, který sblíží tehdejší manželské neshody s jejich dnešní, někdy ne příliš odlišnou variantou.

Ve výčtu nejreprizovanějších inscenací Divadelního studia Josefa Skřivana nesmíme zapomenout na druhou linii dramaturgie souboru, která je určena nejvděčnějším, ale i nejkritičtějším divákům — dětem. Skřivani dělají pohádky rádi a na děti mají ty nejlepší a nejveselejší vzpomínky. První ze série pohádek byl Mikulkův Měsíc v anténách z pětasedmdesátého roku, dále pak Káča z Mokré Lhoty; nejzdařilejším kusem bylo pásmo zdramatizovaných textů nejznámějších pohádkových motivů Pohádky chlubit Miládky, ve kterém si mohly zahrát děti samy.

Jarmila Veselá, pod jejímž režijním vedením byly všechny pohádkové inscenace realizovány, říká: „Získat si důvěru dítěte a dokázat se přiblížit jeho psychice je velmi obtížné. My bychom stále chtěli být dospělými dětmi...“

Prozatím nejúspěšnější inscenací DSJS je bezesporu Odyssea. Homér — to je klasika a tím pádem i povinná četba. Skřivani se ale chtěli podívat na bohy a hrdiny antických bájí bez básnických příkras a hrdinského patosu, jako na jedny z nás, obyčejné smrtelníky z masa a kostí, kteří měli také své vášně, starosti i radosti. Skloubením téměř tři tisíce let starého řeckého eposu, klenotu světové literatury s nadčasově humánní problematikou, a moderních režijních a inscenačních metod a postupů vznikla „hostina vybraného divadelního apetitu, ochucená kořením procítěného intelektuálního humoru“, jak tvrdí jedna recenze. Celou více než dvouhodinovou inscenaci prolíná motiv hostiny, jakéhosi slavnostního stolování lidí, aktérů a zároveň posluchačů

Homérova dějově nabitého příběhu lásky ryze lidské, lásky k vlasti a k životu vůbec.

Po tříměsíční tvrdé práci vznikla hra, o které tvrdí shodně všichni odborníci, že se jedná o nejúspěšnější inscenaci našeho amatérského divadla roku 1979. Skřivani s ní hostovali na Akademickém Prešově i Šrámkově Písku, uvedli ji také v mnoha klubech celé naší republiky. Jen ve Vysokéškolském klubu v Brně, kde má DSJS domovskou scénu, se dožila Odyssea téměř tři desítek repríz.

Určitě největším oceněním práce celého kolektivu Skřivanů bylo, že se jejich Odysseus dostal do svého království, na řeckou Ithaku. DSJS tam bylo pozváno na „2nd International Symposium on the Odyssey“, které se konalo na Ithace v září 1979, jejich Odyssea byla na programu jako seminární představení. Původně měli hrát pouze jednou, nakonec to bylo čtyřikrát, neboť typicky jižanská pohostinnost se po prezentaci řeckého národního hrdiny a tématu skupinou lidí z Československa změnila rázem v posedlost. O představení si povídá celé

hlavní město pětitisícového ostrova; další představení jsou pro diváky zdarma: starostův dar Ithace. Skřivani rádi přijali nabídku i ze Stavrosu, údajného Odysseova rodiště, i za cenu, že se z jihu od moře nevrátí opálení. Vrátili se ale s příjemným pocitem dobře vykonané práce, s pocitem, že se ve světě o Československu ví a že v kulturní oblasti k tomu přispěli svou měrou i oni.

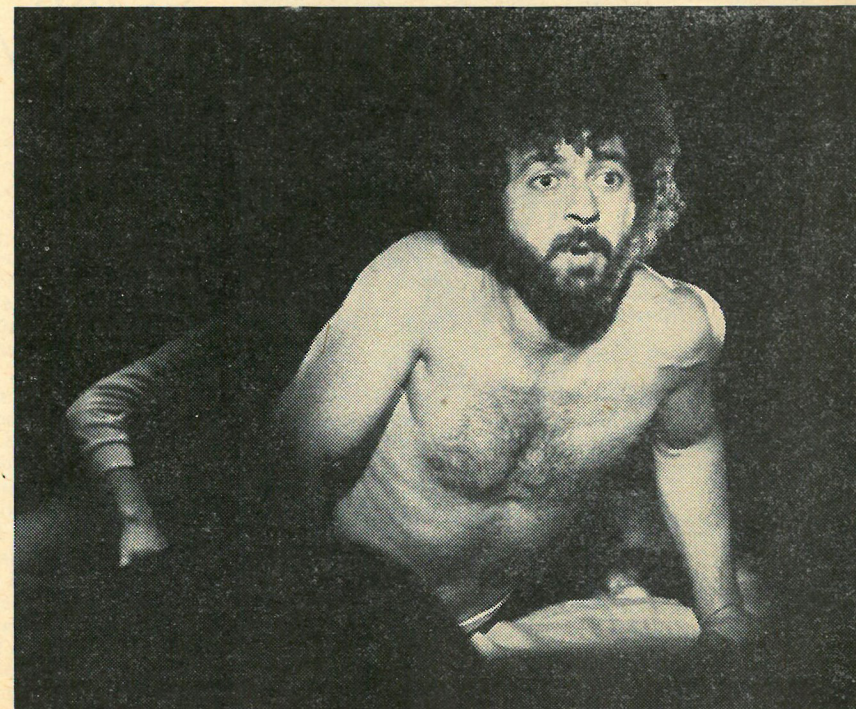
Na jaře letošního roku uvedli Skřivani novou inscenaci letošní divadelní sezóny. Žák z ráje je název hry, kterou členové souboru „trošku upravili a společně zrežírovali“ na motivy života a díla Hanse Sachse a podle dramatické předlohy Karla Texela Švec na střeše.

Nenáročná, krátká a úsměvná podívaná si neklade vysoké cíle; už proto, že má být po delší odmlce první inscenací v nově vytvořené dramaturgické linii, založené na kolektivní autorské a režijní práci souboru — což prý na druhé straně nevylučuje možnost spolupráce s divadelními profesionály, jak jsme na to u tohoto souboru zvyklí.

Zatím je jistě předčasné jakékoliv hodnocení tohoto nejnovějšího titulu — potřebuje se „ohrát“. Počkejme si proto na renomované kritiky a spokojme se s konstatováním, že úsměvná fraška Žák z ráje je dobrým nástupem v hledání nových cest a tvůrčích možností Divadelního studia Josefa Skřivana z Brna.

L. A. KŘÍŽAN

DSJS BRNO — HOMÉR: ODYSSEA

Jednou z úspěšných premiér malých amatérských, angažovaných divadel byla v této sezóně Hálova dramatizace Buzzatiho Pustiny, kterou uvedlo Divadlo X i na letošním Srámkově Pisku.

MALE FORMY V PLNÉM KVĚTU

ZADÁNO PRO ZÁJMOVOU UMĚLECKOU ČINNOST

Až budou divadelní historici hodnotit konec sedmdesátých a počátek osmdesátých let tohoto století a budou-li se zabývat tak zvanými malými, angažovanými, autorskými divadly v Československu, jistě jim neujde téměř prioritní postavení Brna. A když ponechají stranou profesionální Divadlo na provázku zjistí, že v tomto období v našem městě existovala řada dalších souborů, které svými kvalitami zdaleka přerostly lokální rámec. Samozřejmě budou analyzovat tuto jinde se nevyskytující aktivitu a zřejmě dojdou ke zjištění, že byla vyvolána nejen značnou divadelní tradicí a koncentrací mladých lidí, ale především samotnou existencí, kvalitou a z ní zákonitě plynoucí popularitou už zmíněné profesionální scény. Jestliže totiž mladí lidé konce šedesátých let hledali seberealizaci především v hudbě, pak za necelých deset let přešla sféra jejich zájmů především a téměř výhradně do oblasti divadelní.

Ale zanechme sociologických úvah a podívejme se, co malá angažovaná autorská divadla přinesla v této sezóně nového.

PREMIÉRY

Nejstarší ze souborů Divadlo X pokračoval v rozvíjení svého typu angažovaných inscenací prozaických textů a uvedl Hálovu adaptaci Buzzatiho Pustiny, ve které se opět nezapřel osobitý režisérský rukopis Zdeňka Turby. Navíc má soubor na amatéry značně kvalitní herecké zázemí, kterého režisér dokázal i v této inscenaci velmi dobře využít.

Mezi našimi malými amatérskými divadly ojediněle Malé divadlo pokračovalo v rozvíjení inscenačních postupů a tradic Osvobozeného divadla. Jako jediné ze souborů uvedlo v této sezóně v podstatě dvě premiéry vlastních her. Jestliže Tálinský trojúhelník se ukázal zatím nad síly souboru a od jeho provozování bylo velmi správně upuštěno, pak obnovená a značně přejínáčená Jáma, opět ukázala, že neměli pravdu ti, kteří nad souborem předčasně lámalí hůl. Velmi podnětná se totiž ukázala spolupráce s mladým režisérem, který přinesl nejen řadu nápadů, ale především tolik potřebný pohled zvenčí. Navíc herecký kádř souboru se už stabilizoval a hlavně značně zkvalitnil, takže mezera za oběma protagonisty Janouškem a Sigmundem se zdárně zaplnila.

Jestliže vlastní autorství je u obou uvedených souborů samozřejmostí, pak právě s ním má od samého začátku potíže Divadelní studio Josefa Skřivana. V minu-

losti tento nedostatek řešilo především spoluprací s profesionálními divadelníky. A právě jeden z nich — Zdeněk Pospíšil — mu pomohl vytvořit nejstylovější a nej-suggestivnější československou inscenaci přelomu osmdesátých let — Odysseu. Jestliže letošní premiéra Jáky z ráje zdaleka nedosáhla jejich kvalit, pak je ovšem nutno vyzvednout fakt, že je v dějinách novodobých „skřivanů“ prvním představením, kde se obešli bez spolupráce profesionála. Takže ji zákonitě musíme chápat jako pokus, který snad zahajuje novou cestu.

Dalším ze souborů, který letos uvedl premiéru je netradičnější Cyllindr, který zatím zřejmě hledá svůj vlastní výraz. Nechme stranou otázku jestli je právě nejvhodnější pokusit se ho najít v nelehkém inscenování vyzkoušených děl našeho a světového humoru, a řekněme si, že právě v rozdílnosti dramaturgie i celkového pojetí je jedna z krás malých, angažovaných, autorských divadel.

(Dokončení zítra)
JAROSLAV KRAVKA

BV 2.7. 80

Dnešní fotografie Františka Kressy si připomínáme vlastně už historií. Jde totiž o záběr z Vrbovy adaptace Sósových Tří přátel. Dnes už M-dílna chystá něco úplně jiného.

MALE FORMY V PLNÉM KVĚTU

ZADÁNO PRO ZÁJMOVOU UMĚLECKOU ČINNOST

(Dokončení)

Když jsme se včera zamýšleli nad uplynulou sezónou amatérských malých, angažovaných, autorských divadel, věnovali jsme se z pochopitelných důvodů převážně těm souborům, které v právě ukončené sezóně uvedly alespoň jednu premiérovou inscenaci — (která byla navíc u Divadla X a Malého divadélka oceněna účastí na národní přehlídce Šrámkův Písek 80). Dnes se zamyslíme nad dvěma nejmladšími soubory — Divadlem tak tak a M-Dílnou 79. Oba si své »panenské« premiéry odbyly už v minulé sezóně a o obou se dá říci, že byly

přetrvávající, leč neoceněné.

Jak už bylo řečeno, jde o soubory mladé, v lecčems podobné i rozdílné. Zatímco M-Dílno úspěšně navazuje na »pospíšilovskou« linii Provázku a snaží se v Sósových Třech přátelích vyslovit silné protiválečné memento, jehož sdělnost

bývá zhusta mírně zahalena proměnlivými kvalitami neustále se měnícího hereckého ansámblu, dosahuje Divadlo tak tak — především díky nosnému Petrželkově scénáři a nápadité kolektivní režii — nebývalé sdělnosti a nebývalé angažovanosti s velmi obtížně hratelným pásmem z poezie ruských a sovětských básníků Lyrické agrese. Dalším sympatickým rysem je skutečnost, že členové souboru (velmi mladí lidé!) tuto poezii berou za vlastní a pomocí nápaditého jevištního tvaru udělali pro její propagaci nepoměrně více než školní soutěže v recitaci. Navíc jsou Lyrické agrese na debut překvapivě »čisté« a pokud soubor udrží jimi postavenou laťku, má se publikum na co těšit.

Bohužel jiného názoru byla zřejmě odborná porota krajského kola Šrámkova Písku, která z nepochopitelných důvodů doporučila k účasti v kole ústředním nevyvážené a mentorující představení Klu-

bu mladých autorů z gymnázia v Uherském Hradišti, které také v Písku zaslouženě propadlo. Tam se totiž zcela oprávněně ptali členové ústřední poroty po Divadle tak tak i po M-Dílně. Kroutili nad rozhodnutím krajské poroty hlavou a když měli spolu s vyšokovaným publikem možnost vidět jaké nevkusnosti dokázaly do ústředního kola doporučit některé jiné krajské poroty (např. představení souboru SKIP z Přerova), přecházel jejich údiv zákonitě ve smutek. Obě brněnské inscenace by totiž celkovou úroveň národní přehlídky značně pozvedly.

Při posuzování malých, autorských, angažovaných divadel, by si totiž měly poroty uvědomit, že na práci souborů je nutno uplatňovat zcela jiná měřítka než na divadla kamenná (ať už profesionální nebo ochotnická). V jejich inscenacích jde totiž ve valné míře o autorské ztvárnění určitého někdy až generačního pocitu. A že se jim to daří, o tom svědčí i naplněné sály. Tahle divadla si na rozdíl od profesionálních kamenných divadel nemohou stěžovat na nezáměr mladého diváka. Příčinu tohoto jevu je zřejmě nutno hledat především v dramaturgii.

JAROSLAV KRAVKA

BV 3-7.80

Sezóna před rekonstrukcí

Povídání s novou vedoucí Vysokoškolského klubu

Jedním z dvou brněnských klubů Jihomoravského podniku služeb mládeže je Vysokoškolský klub na Gorkého. Za poměrně dlouhou dobu své existence byl mnohokrát chválen i mnohokrát zatracován. V posledních několika letech se jeho situace i dramaturgický plán stabilizovaly a klub se stal nedílnou součástí brněnských kulturních zařízení.

Jednoduše řečeno se sem lidé naučili chodit na divadelní představení, promítání filmů, recitály zpěváků i skupin, přehlídky souborů zájmové umělecké činnosti, diskotéky, i večery při reprodukcované hudbě.

»Jsem velmi ráda, že jsem převzala vlastně zavedený podnik,« říká nová vedoucí klubu HANA CACELLIOVÁ, »jenže spolu s tím jsem převzala i některé problémy.

Jedním z nich je hluchost. Klub je totiž umístěn v nájemním domě a i když všechny programy končí přesně ve 22 hodin, nájemníci si přece jen občas stěžují.

»I tahle okolnost mě vede k úvahám o omezení diskoték na jednu týdně. Navíc si myslím, že diskotéka není zdaleka jediný typ zábavního pořadu. Je samozřejmě nejpobudlivější, ale myslím si, že

nezájem návštěvníků o jiné typy je hodně dán jejich nenápadností a možno říci, i určitou monotónností. Zatím mám představu, že bychom měli zavést něco podobného, co občas dělá třeba Křenová. Mám na mysli něco, čemu se většinou říká bioklub. Prostě ne jen pouhé promítání filmu, ale celý večer, kdy by se po jeho uvedení mohla rozpoutat dost zajímavá diskuse s přízvanými odborníky. Jenomže tenhle typ pořadu zatím naráží na dost závažný problém — nemůžeme nikde sehnat pětaticetimilimetrovou promítačku. Takže musíme jen doufat, že se nám podaří najít někoho, kdo by nám přístroj třeba zapůjčil.

Ale když už o tom mluvíme, vůbec si myslím, že problém našich mládežnických klubů spočívá v

tom, že se na ně dost často pohlíží jen jako na volné sály, kde lze uspořádat nějakou kulturní akci. Na rozdíl třeba od Polska, není u nás ještě tolik zaveden »klubový život«. Pod tímto termínem mám na mysli klub jako určité středisko lidí, kteří sem nepřišli jenom konzumovat — to je pasivně přijímat — ale i něco se dozvědět, nebo se i sami bavit. Jistě můžete namítnout, že i při našich klubech existují určité zájmové skupiny lidí — třeba kinokroužky nebo divadelní soubory — ale ty přece jen sdružují omezený okruh lidí. Myslím si, že klub by měl být víc určitým generačním centrem. Tomu ovšem vůbec nesmíte rozumět tak, že bych horovala pro nějaké mentující přednášky. Ty jsou samozřejmě to nejednodušší, co se dá uspořádat. Spíš by mi šlo o něco, čemu by snad šlo říkat neformální besedy, nebo ještě lépe prostě klubový večer. Vidíte, zatím mám ideály. Možná, že za rok budu už mluvit jinak.

Za rok ovšem znamená těsně před celkovou rekonstrukcí budovy, jejíž elektrorozvodná síť ji například potřebuje už jako sál. Za rok, to také znamená po roční spolupráci s Městským kulturním střediskem SKN, se kterým klub uzavřel rozsáhlou dohodu. Jedním z jejích důsledků bude i rozšíření současných výstavních panelů tak, aby se mohly už v tomto roce stát jakousi »filialkou« Galerie mladých. Za rok by snad už také mělo Lidové bytové družstvo, kterému budova patří, přenechat klubu další dvě místnosti, které by sloužily jako skladiště nejen zde natrvalo umístěným »Skřivanům«, ale i hostujícím divadlům. No, a za rok budeme samozřejmě všichni moudřejší. JAROSLAV KRAVKA

— VEČERNÍK SE PTÁ — na divadla a rock

V našem nepravidelném miniseriálu o zájmové umělecké činnosti v Brně se dnes dostáváme k OKVS čtvrtého obvodu. Nejvíce se tu daří divadelním a hudebním souborům, takže řeč bude především o nich. Ptali jsme se na ně, a ovšem nejen na ně, vedoucí oddělení kulturně výchovné činnosti OKVS Brno IV EVY KVASNICOVÉ.

»Skutečně, pokud bychom chtěli srovnávat jednotlivé soubory a amatérské umělce, kteří působí pod naší patronací, vyšlo by nejlépe právě divadlo a rocková hudba. Zřizujeme například velice

známé divadélko — Divadelní studio J. Skřivana, které zazářilo především svou inscenací Odyssea; v roce 1979 ji hrálo dokonce v původním řeckém amfiteátru. Ovšem vývoj tohoto souboru právě nyní prochází určitou stagnací, která se pochopitelně čas od času projevuje u každého uměleckého skupení. U nás je situace navíc poněkud komplikována personálními změnami — prakticky celý herecký základ porůznu odchází

a ti, kteří přišli na jejich místa, zatím ještě nejsou tak sžitým a produktivním kolektivem. Ale i tak se už zkouší, v dramaturgickém plánu jsou čtyři nové inscenace, které budou postupně zpracovány.

Pokud vím, celkem zřizujete pět divadelních souborů...

»Ano, jak vidíte, opravdu u nás slovesné obory vzkvétají. Z dalších souborů je to třeba Arthum, čerstvě založené divadélko, které sice ještě v podstatě nevystupovalo, ale plány má velmi zajímavé. Chtějí vlastně s herectvím začít úplně od začátku — na léto chystají výjezd do kraje, jen s marinetkou, hrát se bude po návších a hospodách. Repertoár tomu samozřejmě odpovídá, jsou to lidové hry, frašky, komedie. Tuhle akci chápou jako počátek, od něhož chtějí postupně přecházet k propracovanějším divadelním tvarům. Zajímavé jsou i snahy našeho Nalivního divadla; momentálně zkoumá nejrůznější možnosti práce s loutkami a jejich kombinace s živými herci na jevišti. Nebo je také dosti známý národopisný soubor Líšňáci — je to vlastně jediná skupina, která se systematicky zabývá folklórem tohoto svérázného brněnského regionu.

A co hudební skupiny?

»Jsou u nás hlavně různé varianty rocku — hard-rock, jazz-rock. Jistě budete znát například skupiny, pokrýváme také jiné žánrové oblasti, máme třeba i kvalitní dechovku.

Jste asi jediné brněnské OKVS, které si nestěžuje na nedostatek prostor...

»V tomto směru opravdu nemáme žádné větší potíže, spadá pod nás několik kulturních domů, takže celkem máme místa dost. Chtěli bychom teď ale, aby měly jednotlivé kluby v kulturních domech víceméně specializovaný program — na Kosmákově tanec, diskotéky, v Líšni divadelní představení, v Tuřanech koncerty populární hudby a na Charbulově by byla vystoupení profesionálních i amatérských hudebních skupin. Budou s tím jistě ještě problémy jak s dramaturgií, tak s publikem, které si bude muset na toto rozdělení teprve zvykat. Ovšem potom, až se celá věc trochu vžije, bude jistě velice prospěšná.

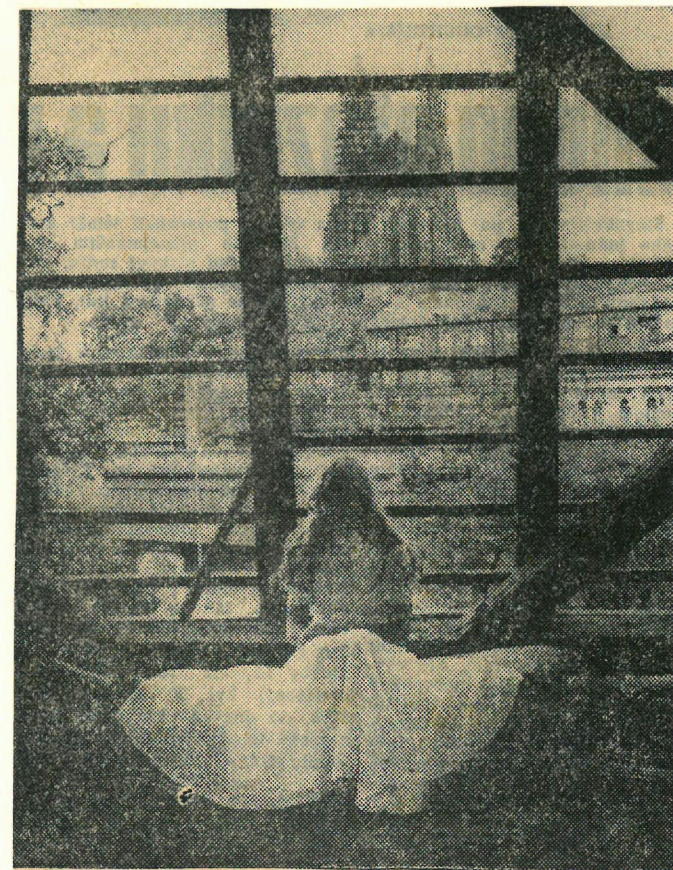
BV 27.3.81

Seznamte se: To je Růženka. Ne ovšem Růženka Šipková, ale Fazolová. Hrozný romantik! Vymyslela si, že zaroste. Tedy její zámek, že zaroste a že se k ní bude muset hrdinný princ prosekávat houštím. Ale to užte, ženská. Nic nedotáhne do konce, nic neudělá pořádně. O nějakém zarůstání trním ani slyšet, do všech truhlíků, co jich po domě našla, nasela lůstěny. Jsou prý zdravé a hlavně — rostou rychle a nepíchají. No vždyť to povidám, ženská. Kolik toho zbylo dnešním děvatům z jejich někdejší nepřístupnosti? Kolik toho nechaly princům k dobývání? Romantika, romantika, ale jenom potud, pokud nám nezdrží v dávky.

(mav)
Foto: Jef Kratochvíl

BV 15.8.80

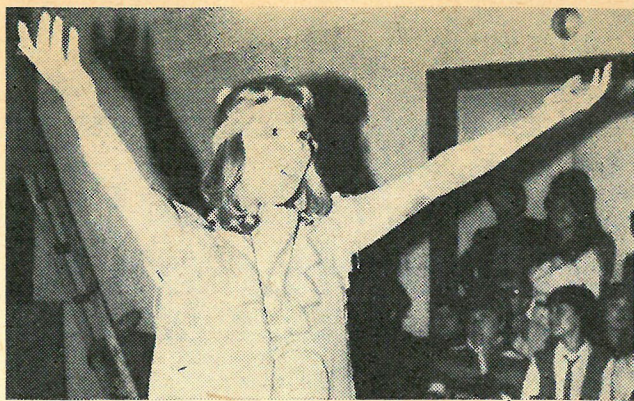
Autorem fotografie je Jef Kratochvíl

BV 14.8.80

ZA ROZVOJ VYSOKOŠKOLSKÝCH DIVADEL

Právě před pěti lety prosadila se vhodná koncepce specializovaných přehlídek zájmové umělecké činnosti vysokoškolských CSR. Od té doby koná se v Brně, dnes městě živé amatérské aktivity, každoročně soutěž v jejich jevištních útvech. Z pověření ministerstva školství CSR a Českého vysokoškolského ústředí SSM pořádala proto Univerzita J. E. Purkyně a její CZV SSM nedlouho po krajské přehlídce ZUC vysokých škol ve Vysokoškolském klubu již VI. ročník národní přehlídky studentských divadel. Záštitu nad ním převzal rektor UJEP prof. MUDr. Vojtěch Kubáček, DrSc.

Na zahajovacím večeru vystoupil národopisný soubor UJEP Důbrava a studenti z Mexika. Festivalu se zúčastnilo šest souborů z téhož počtu měst a mimo soutěž bratislavský kolektiv Chiméra. Jen menší část jich nepřijela do Brna poprvé: po rozchodu dosavadních tradičních účastníků z Prahy (Adas stavební fakulty ČVUT) a Olomouce (Amatérské akademické angažované divadlo z filozofické fakulty Palackého uni-

SOUBOR PROVIZORIUM PF ČESKÉ BUDEJOVICE – DNES NAPOSLED.
FOTO J. KRATOCHVIL

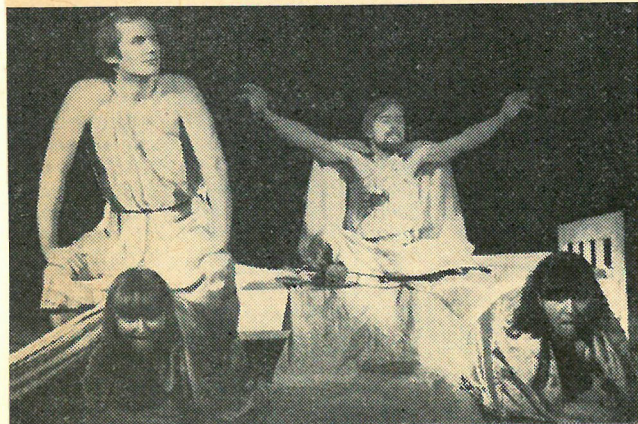
Ostatní vystoupení již vzbudila připomínek a výhrad diváků i pětičlenné odborné poroty daleko více. Početné a opět omlazené Provizorium PedF České Budějovice znovu přivezlo nedlouhý oddechový pořad, nazvaný Dnes naposled. Režisérka Dagmar Blümllová v něm pro jeviště objevila mile naivní exotickou prózu obrozence Prokopa Sedivého Maran a Onyrra. Porota tu ocenila pokus o oživení tradice lidového kočovného divadla. Příliš tvrdým oříškem ukázala se být pro kolektiv „S“ z VSST Liberec hra z dílny Hanáckého divadla Prostějov — Kovalčukova Komedie o strašlivém mordu... aneb Ondráš. Režiséři Jan Wagner a Věra Stelzigová nedokázali vystihnout náročnou poetiku mnohovrstevnatého textu, který byl pak podán jen v základní dějové lince a s řadou začátečnických nedostatků (cena Jiřímu Vikovi za postavu Juráše). Třetí festivalový večer zahájili v režii hracího Jiřího Hlobila programem Z pohádky do pohádky Bakaláři PedF Plzeň. Parodicky aktualizovanou montáž dvou našich klasických báchorek, původně určenou pro děti (teto záslužné práce týkalo se také ocenění porotou), zde narychlo a dosti křečovitě přizpůsobili dospělému publiku. Komorní pořad Divadelního studia Veš PedF Ústí nad Labem nesl název Bílá tvář za sklem a získal nakonec třetí místo. Jeho autoři a zá-

roveň interpreti Jozef Mooz a Václav Zíbner, disponující zřetelnou pohybovou kulturou, vsadili na kombinaci pantomimických etud a slovního projevu, volně spojenou motivem „zrození“ člověka a jeho bolestného seznamování s civilizací.

Mimosoutěžní vystoupení souboru Chiméra právnické fakulty Komenského univerzity Bratislava, pojmenované režijním autorem Romanem Hrapkem Jadiladadá, přineslo stylově vytříbenou, režijně i herecky vynalézavou (na druhé straně ovšem trochu artistně výlučnou) podívanou, pojatou v poloze společenskokritického dadaismu jakožto produkce komediantské družiny.

Protože tradiční přehlídka experimentálních amatérských divadel Šrámkův Písek se letos nekonala, stal se VI. ročník národního festivalu studentských divadel (vedle následné 2. přehlídky mladého divadla v Brně) jednou z akcí, jež v dané situaci umožňují tolik potřebné vzájemné srovnání rozdílného divadelního názoru a podnětné práce těchto kolektivů. Jako celek měl dobrou a především vyrovnanou ideovou i uměleckou úroveň a živý divácký ohlas, což mimo jiné potvrdily i společné rozborové představení před porotou. Výrazným podílem k tomu opět přispěly pedagogické školy, které zřejmě mají svým zaměřením k divadelnímu projevu nejbližší. Přes minimální propagaci vital letos účinkující vždy zcela zaplněný sál. Zůstaly už bohužel obligátní stíny této významné svazácké akce, např. vcelku živelná dramaturgie, zarážející absence jakékoliv informativní dokumentace k souborům nebo politováníhodný nezájem ze strany svazácké organizace JAMU. Už po několik let nachází se jen ve stadiu platonických debat nápad obohatit přehlídku doplněním studijním představením profesionálního souboru (při tehdejší nepřítomnosti Divadla na provázku připadalo v úvahu jiné těleso Státního divadla v Brně — rovněž zdařile experimentující Hanácké divadlo z Prostějova), speciálním seminářem nebo dokonce společnou divadelní „dílnou“. Chceme-li, aby brněnský akademický festival nezůstával svému poslání a perspektivám nic dlužen a v některých následujících ročnících měl též uvažovaný celostátní charakter, bude třeba i tyto vady na krásu eliminovat.

Vit Závodský

MALE DIVADYLKO ZK ROH KRÁLOVOPOLSKÉ STROJIRNY BRNO — L. SIGMUND, M. JANOUSEK: DIVČÍ VÁLKA. FOTO J. KRATOCHVIL

verzity) jednalo se většinou o kolektivy pracující nedlouho a tedy o přehlídkové nováčky. Soubory vyhodnocené v Brně na prvních třech místech vybojovaly si právo reprezentovat českou vysokoškolskou Thálii na letošním Akademickém Prešovu. Závěrečné slavnostní vyhlášení výsledků provedli akademičtí funkcionáři UJEP a svazáčtí představitelé.

Nejzajímavější vystoupení přinesl hned první soutěžní večer přehlídky, kdy divadlo Esence fakulty architektury ČVUT Praha předvedlo sociální drama německého revolučního romantika Georga Büchnera Vojcek. Ačkoli šlo o debut začínající party, podařilo se režiséru Martinu Nezvalovi vytvořit z fragmentární mozaikovitě předlohy provokující apelativní představení. Jeho jednotlivé složky (matnost nebo sporný výklad některých postav, spojený pohybové stylizace s naturalistickým detailem apod.) sice vybízely k polemice, avšak jako expresivně pojatý celek drtivě demonstrovalo manipulo-

nost prostého člověka v džungli vykořisťovatelské společnosti. Pražská inscenace obdržela první místo a představitel Vojcka Petr Herold ocenění za svůj herecký výkon.

Při absenci Divadelního studia Josefa Skřivana (jeho premiéra původní hry Petra Veselého V nepravé poledne aneb Švédové před Brnem uskutečnila se bohužel až těsně po přehlídce) vedl si dobře také reprezentant Jihočeského kraje — Malé divadýlko pedagogické fakulty UJEP (jeho zřizovatelem je však nyní Dům kultury ROH Královopolské strojírny

Brno), a to s předlohou svých předních členů Libora Sigmunda a Miroslava Janouška Divčí válka (režie posluchač JAMU Pavel Doležal). Také tentokrát se jednalo o typicky studentské autorské divadlo, které se na vtipně sestaveném apokryfním hudebním příběhu z počátků českých dějin vysmálo malicherným příčinám a tedy i zbytečnosti válečných konfliktů. Sympatický soubor, který jižní Moravu zastupoval už na mnoha soutěžích včetně Akademického Prešova, získal tentokrát druhé místo a oba hrací autoři za textový a interpretační přínos ocenění individuální.

přikázání, vyrostl počátkem šedesátých let za působení hracího režiséra Leonarda Walletzkého, výtvarníka Divadla bratří Mrštíků Antonína Vorla, Františka Palčíka a jiných vyspělý ansámbl, který si troufl na Shakespearův smavý Večer tříkrálový, Goldoniho temperamentní Treperendy, Hikmetovu pohádkovou Legendu o lásce, na krutou alegorii bratří Čapků Ze života hmyzu, Mrožkův absurdistický text Na širém moři, na Langrova Dvaasedmdesátku a další náročné tituly našeho i světového repertoáru. Proslulé nastudování Truchlících pozůstalých Branislava Nušiče dosáhlo tu na stovku repríz, tedy počtu, který se profesionálním tvůrcům podaří jen zcela výjimečně. Poctivé práci skřivanovců dostalo se již tehdy uznání na mnoha soutěžích a přehlídkách domácích (např. na Jiráskových Hronovech) i zahraničních: v roce 1965 to byla zlatá medaile z III. světového festivalu amatérských divadel v monackém Monte Carlu, o tři roky později mimořádné ocenění z belgického Gentu. Svě umění předvedlo DSJS také v NDR, NSR, Dánsku, Švédsku a jinde — celkem v deseti evropských zemích.

Po rozchodu tohoto zakládajícího kádru členů počátkem sedmdesátých let vyústilo přechodné období hledání nového profilu v letech 1974–1975 ve vytvoření prakticky zcela jiného kolektivu — mladé stmelené party (věkový průměr tu dnes činí asi 23 let), složené z lidí různých humanitních, technických i dělnických profesí a spojené společnou chutí překonávat rozličné obtíže a dělat divadlo po svém. Přestože Skřivanovci našli svůj okruh spřízněných profesionálních spolupracovníků (choreografa, scénografa i skladatele), jsou dnes soběstační nejen v hudební či výtvarné složce, ale nejnověji i v oblasti režijní. Začátky v neútluném sále komárovského kulturního domu nebyly zrovna lehké, ale cílevědomost a vytrvalost jádra souboru přinesly po čase první výsledky. Nejprve přišly na řadu moderní pohádky pro děti v režii Jaromíry Veselé, inscenované s chutí, nepopísně a vkusně — Mikulkův Měsíc v anténách, Káča z Mokré Lhoty od Jana Malíka nebo vlastní autorské pásmo Pohádky chlubitě Miládky, kde si děti samy mohly zahrát. Šťastným se ukázalo setkání s hercem brněnského Divadla Na provázku Miroslavem Donutilem, který tu na jaře r. 1977 nastudoval parodii na brakovou westernovou produkci z pera Ivana Vyskočila O rodný ranč aneb Padní, padouchu a barokní frašku Žena hašteřivá a manžel zoufanlivý.

A to už jsme vlastně v přítomnosti, o níž statistická data uvádějí: Za posledních pět let nastudovalo omlazené šestadvacetičlenné DSJS celkem 11 premiér a kromě vystoupení k významným kulturně politickým příležitostem absolvovalo asi 110 představení v patnácti městech celé naší republiky. Skřivanovci se zúčastnili deseti renomovaných divadelních festivalů včetně Akademického Prešova či Šrámkova Písku a získali zde řadu významných kolektivních i individuálních ocenění. Předloni na podzim s mimořádným ohlaselem hostovali na „2nd International Symposium on the Odyssey“ přímo na ostrově Ithace i jinde v Řecku.

Podívejme se ještě stručně na trojici posledních skřivanovských inscenací. Nejstarší z nich oživila v Donutilově režii připomenutou nedávno objevenou anonymní lidovou frašku z Fulnecka 17. století Žena hašteřivá a manžel zoufanlivý. Prostý příběh o milovníku dobrého moku sedláku Jurovi Gibsovi (Zdeněk Klos), kterého až drsný panský žert aspoň dočasně napraví a smíří s hubatou manželkou Zuzanou (K. Arcanidu), byl doplněn aktualizujícími předscénami a předveden s improvizací uvolněností v představení herecky, výtvarně, hudebně i choreograficky nápaditým, dynamickým a robustním. Za umělecky nejucelenější skřivanovskou inscenací poslední doby a jedno z nejlepších amatérských nastudování minulých let u nás lze označit vlastní drammatizaci Homérovy Odyssey, režirovanou Zdeňkem Pospíšilem rovněž z Divadla Na provázku. Díky promyšlenému scénáři, působivé elektronické hudbě Oldřicha Veselého, znakové scénografii a zejména spolehlivé kolektivní souhře (jako sólisty v ní zaujali hlavně K. Arcanidu — Penelopé a Pallas Athéné, Solon Arcanidis — Odysseus a Z. Klos — Odysseova duše) vykristalizovalo tu mnohovrstevnaté, obrazností a metaforičností bohaté syntetické divadlo, jemuž se podařilo jevištně vyjádřit nadčasové ideové a básnické hodnoty antického mýtu, zejména motiv draze vykoupené lásky k lidem, vlasti a plnokrevnému životu vůbec. O zdaru tohoto artistního, a přitom plně sdělného nastudování svědčilo nejen asi půl stovky repríz, nýbrž i několik cenných soutěžních trofejí — naposledy vítězství na loňském 5. ročníku národní přehlídky akademických divadel v Brně. Rozpačitější dojem vzbudila zatím poslední premiéra souboru Zák z ráje, vzniklá na podkladě montáže Karla Texela Švec na střeše, kde se volně spojuje několik hrubozrnných švenků německého renesančního básníka a dramatika Hanse Sachse; na druhé straně chce však být prvním krokem při hledání nových pracovních metod kolektivní autorské a zejména režijní aktivity. Věříme proto, že se i v budoucnu dočkáme od brněnských skřivanovců na poli experimentálního divadla nových průbojných činů.

Vit Závodský

AS 10/81

UNIV 4/81

UNIV 3/81

PONĚLÍ 4. AŽ STŘEDA 6. VŽDY OD 17 HODIN !!!

II. ROČNÍK PŘEHLÍDKY „MLADÉ DIVADLO“

— přehlídka brněnských amatérských divadelních souborů:

PONĚLÍ 4.

SOU ZETOR: JEDEME ZA SLUNCEM

KOLEKTIV: AURORA

LŠU LIŠEŇ: VSTUP DO OBRAZU II

DIVADLO „X“: HOVORY NA ÚTĚKU

VADIDLO: BLÁSNĚNÍ

v 17 hodin

v 17.45 hodin

v 19 hodin

ve 20 hodin

v 21.30 hodin

ÚTERÝ 5.

SOU CHIRANA: BRONTOSAURUS TO NEPŘEŽIL

MALÉ DIVADÝLKO: DÍVČÍ VÁLKA

SOUBOR HRNEC: VSTUP DO OBRAZU I

DIVADELNÍ STUDIO J. SKŘIVANA: V NEPRÁVÉ POLEDNE

v 17 hodin

v 18 hodin

v 19.30 hodin

ve 20.45 hodin

STŘEDA 6.

SOU SPOJE: SUŠENKA ZRŮDA

DIVADLO CYLINDR: VSTAŇ A CHOĎ

DIVADLO „X“: HOVORY NA ÚTĚKU

v 17 hodin

v 18 hodin

ve 20 hodin

Každý večer zhodnocení viděného formou povídání se členy souborů a odbornými lektory přehlídky

Přehlídka mladých divadel

ZADÁNO PRO ZÁJMOVOU UMĚLECKOU ČINNOST

Mnoho mladých v Brně žije aktivně divadlem. Mají k tomu příležitost v téměř třiceti amatérských souborech — od těch klasických, kukátkových až po ty netradiční, autorské, v různých variantách experimentující.

O Šrámkově Písku bylo rozhodnuto organizovat jej vždy po dvou letech: Letos se tedy nekona. Vyplývá z toho pro jednotlivé kraje v ČR úkol pořádat přehlídky a soutěže podle svých potřeb a možností. Čilý ruch amatérských souborů v Brně vedl Městské kulturní středisko k rozhodnutí uspořádat ve dnech 4.—6. května v prostorách Vysokoškolského klubu městskou přehlídku úspěšných kolektivů mladého divadla. Na jejím programu se budou podílet tyto soubory:

I. Divadlo X (zřizovatel MKS), Bertolt Brecht: Hovory na útěku.

II. Malé divadýlko (zřizovatel Dům kultury ROH KSB), Libor Sigmund: Dívčí válka.

III. Cylinder (OKVS III), Ištván Örkény: Vstaň a choď.

IV. DS J. Skřivana (OKVS IV), Pavel Veselý: Brněnská pověst.

Protože jde o přehlídku nesoutěžní, je možnost zařadit do programu i další soubory, které způsobem své práce inklinují k malým divadelním formám — k programům určeným pro klubové večery. Budou to:

1. Střední odborné učiliště ZETORU, soubor MADIFO, uvede pás-

mo s názvem Jedeme za sluncem.

2. SOU Spoje, kolektiv nabídne pásmo s názvem Znáš zpěv, který se vejde celý do dlaní.

3. Gymnázium Elgartova, kolektiv VADIDLO, vystoupí s pásmem poezie svých členů s názvem Blásmění.

4. KOLEKTIV (OKVS II), představí své divadlo — dokument s názvem AURORA.

Celá přehlídka je koncipována jako značně široká konfrontace s diskusemi po každém představení.

Tím péče Městského kulturního střediska nekončí. Jeho pracovníci úseku ZUC připravili řadu večerů metodického charakteru s Divadlem X a jeho hosty v sálku na Radnické ulici. Budou zde hostovat amatéři, ale i profesionálové. Závěry budou opět tvořit diskusní setkání s tematikou, která vyplývá vždy z daného představení. Tato akce už vlastně začala

vystoupením kolektivu VADIDLO s jeho autorským pásmem veršů (2. 4.) a souboru SOU Chirana, který vystoupil s pásmem s ekologickou tematikou Brontosaurus by to nepřežil (27. 4.).

Mezi hosty uvítají amatéři především MIROSLAVA ČÁSTKA, v současné době nejosobitějšího reprezentanta divadla jednoho herce v ČSSR. Za 13 sezón působení má za sebou 17 autorských pořadů. Uspořádal 600 představení, z toho 100 v pražské poetické vinárně Viola. Předvedl programy na 463 zájezdech po celé republice i v zahraničí. Populární jsou jeho festivaly ve Velkém Meziříčí, v Třebíči, v Šumperku...

Opakovaně bude M. Částek vystupovat jako host Divadla X. První představení se uskuteční 30. dubna (ve 20.15 hodin). Uvede pořad Ožen se, bratře (poezie F. Gellnera, F. Šrámka, S. K. Neumanna, J. Macha aj.). V závěru připomeňme, že M. Částek vystoupí 7. května v klubu Antonína Trýba na lékařské fakultě s pořadem Jak zabít soka — Jak se hájí kat. MIROSLAV TMĚ

BV 28.4.81

pondělí 4. až středa 6. vždy od 17 hod.!!!

II. ROČNÍK PŘEHLÍDKY "MLADÉ DIVADLO"

— přehlídka brněnských amatér. divadel:

pondělí 4.

SOU ZETOR:	JEDEME ZA SLUNCEM	17.00
KOLEKTIV:	AURORA	17.45
LŠU LIŠEŇ:	VSTUP DO OBRAZU II	19.00
DIVADLO "X":	HOVORY NA ÚTĚKU	20.00
VADIDLO:	BLÁSNĚNÍ	21.30

úterý 5.

SOU CHIRANA:	BRONTOSAURUS TO NEPŘEŽIL	17.00
MALÉ DIVADÝLKO:	DÍVČÍ VÁLKA	18.00
HRNEC:	VSTUP DO OBRAZU I	19.30
DSJS (Skřivani):	V NEPRÁVÉ POLEDNE	20.45

středa 6.

SOU SPOJE:	SUŠENKA ZRŮDA	17.00
CYLINDR:	VSTAŇ A CHOĎ !	18.00
DIVADLO "X":	HOVORY NA ÚTĚKU	20.00

Každý večer zhodnocení viděného — povídání s členy souborů a odbornými lektory

Druhá přehlídka mladého divadla

Organizátoři přehlídky divadel malých forem — Srámkova Písku — rozhodli, že akce se bude konat jako bienále, vždy po dvou letech. V důsledku toho každý kraj organizuje přehlídku v rámci svých plánů a možností. Brno právě prožívá renesanci těchto experimentálních kolektivů studiového typu, v současné době jich zde působí kolem dvaceti. Městské kulturní středisko S. K. Neumanna proto uspořádá ve spolupráci s Krajským kulturním střediskem a KV SSM ve dnech 3.—6. května 1981 »Nesoutěžní přehlídku mladých divadel« ve Vysokoškolském klubu. Po podobné loňské přehlídce to bude prakticky již druhý ročník.

Program letošní přehlídky naplní Divadlo X při MKS s hrou B. Brechta »Hovory na útěku« (text připravil Zdeněk Turba, hrají tři tříleté skupiny, každá se připravuje na základě jiné předlohy); Malé divadélko při DK KSB s »Divčí válkou« Libora Sigmunda (režii má Pavel Doležal, posluchač režie na JAMU); Divadélko Cylindr, OKVS III, s groteskními mikropovídkami Istvána Örkényho »Vstaň a choď«; Divadelní studio Josefa Skřivana, OKVS IV, uvede Brněnské pověsti, které z různých publikací vybral a scénicky připravil Pavel Veselý, režii má Květa Arcanidu.

Bylo rovněž plánováno vystoupení divadélka M-dílka při OKVS I, se scénickou adaptací Máchova Máje. Někteří jeho členové se však v té době účastní zájezdu s Divadlem na provázku, proto muselo od své účasti upustit.

Protože se jedná o nesoutěžní přehlídku, bylo možno zařadit i jiné soubory, které svým působením inklinují spíše k malým formám se zaměřením na programy určené pro klubové večery. Budou to — kolektiv MADIFO ze středního odborného učiliště Zetoru, kolektiv ze středního odborného učiliště spojů, gymnázium Elgartova, kolektiv VADIDLO a kolektiv OKVS II.

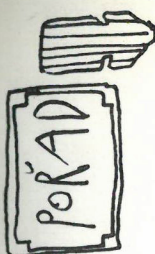
Přehlídka je organizována ve formě DÍLNY a svým způsobem supluje městské kolo Srámkova Písku. Nebude soutěžní, ale seminární, všechna představení budou vlastně seminářem — dílnou. Každé z nich krátce zhodnotí vždy patron, který dostal příslušný soubor už předem na starost a pak se poskytne možnost všem účastníkům vyslovit se, jak k vlastní práci, tak ke zhlédnutému představení. Bude tedy značně široká možnost konfrontace a vzájemné inspirace. K integrujícímu pohledu na činnost a výsledky netradičních mladých divadel bude směřovat už úvodní seminář 3. května, který bude tematicky vycházet z inscenace Divadla X.

Dalším specifikem této přehlídky je účast kolektivů učňovské mládeže, která v uvedených pořadech nabídne část výsledků soutěže Brněnské kolo. V celém programu přehlídky bude možno současně sledovat, jak se v práci a ve výsledcích souborů odráží metodické působení Městského kulturního střediska.

Květnová přehlídka neodezní však jako jednorázová akce. Její koncepce je dlouhodobá. Bude pokračovat formou dílčích odborných seminářů (jeden z nich — na téma Jevištní řeč a pohyb — se uskutečnil už ve dnech 27. 2.—1. 3. 1981). Druhou formou pokračování těchto přehlídek bude hostování amatérských i profesionálních kolektivů na scéně Divadla X. Na závěr večera jsou plánovány diskuse s tematikou vyplývající z daného představení. První z těchto večerů se už uskutečnily. Hostem bylo VADIDLO s pásmem vlastních veršů, druhým byl Miroslav Částek, osobitý představitel Divadla jednoho herce, se svým pořadem Dvě stě malých cigaret (pásmo z poezie F. Gellnera, F. Šrámka, S. K. Neumanna a J. Macha).

A v závěru ještě poznámka: v rámci družebních styků Brna a Lipska se uvažuje o pozvání souboru Mladého divadla z Lipska. V době, kdy jsme tuto předběžnou zprávu připravovali, byla otázka příjezdu lipského souboru ještě projednávána. Miroslav Tmč

KAM 5/81

4. KVĚTNA

SOU ZETOR

KOLEKTIV

LŠU LIŠEN

DIVADLO X

VADIDLO

5. KVĚTNA

SOU CHIRANA

MALE DIVADLKO

HRVEC

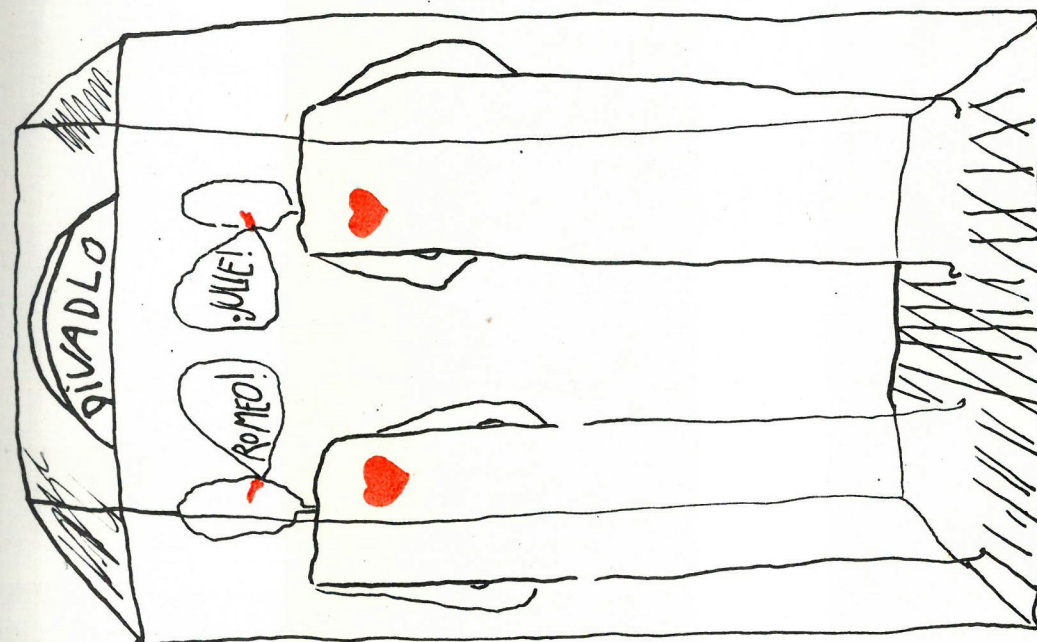
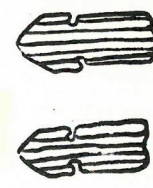
DSJS

6. KVĚTNA

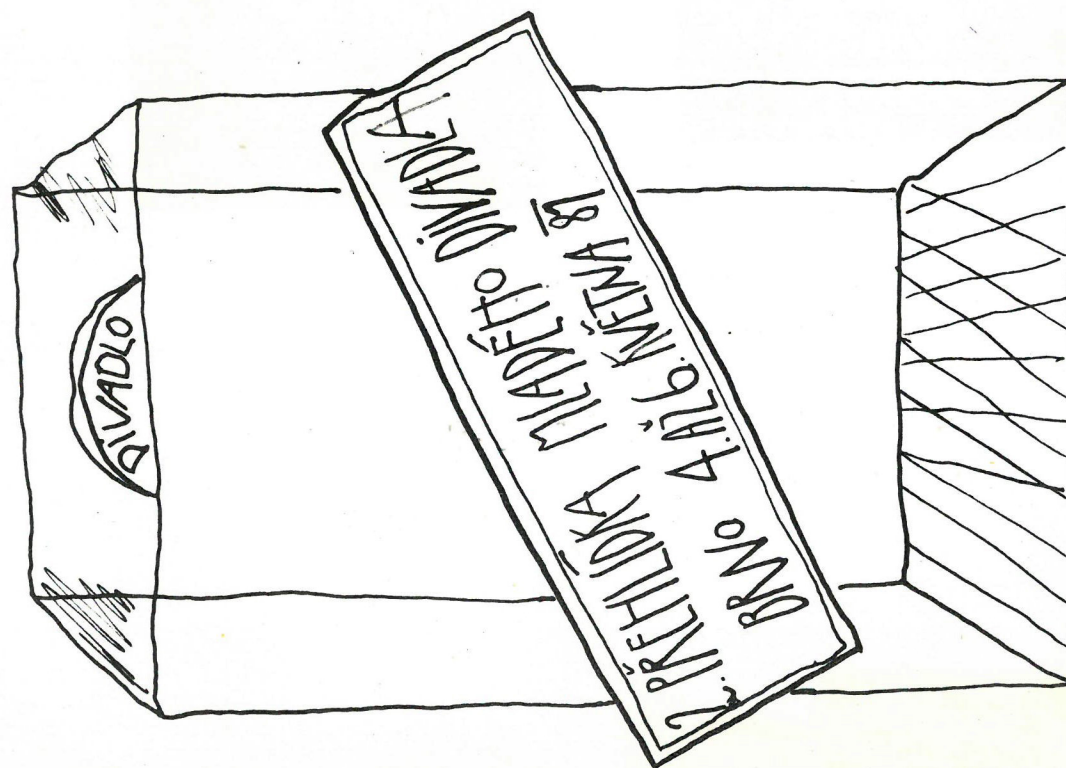
SOU SPOJE

CYLINDR

DIVADLO X

2. PŘEHLIĐKA MLADÉHO DIVADLA
VÍ KLUB BRNO 4. AŽ 6. KVĚTNA 81
POŘÁDÁ MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO SKV

PREMIÉRU PŘEDSTAVENÍ DSJS »V nepravé poledne« uvede soubor dnes večer na své domovské scéně, v brněnském Vysokoškolském klubu na Gorkého. Na snímku Karel Češka v roli plk. Ogilvy a Karel Fuller jako de Souches.

FOTO: JOSEF KRATOCHVIL

MF 5.5.81

V nepravé poledne

— nové divadelní představení z autorské dílny souboru DSJS, inspirované historií města Brna

DIVADELNÍ STUDIO JOSEFA SKŘIVANA při OKYS BRNO IV

Vás zve na předpremiéru hry

V NEPRAVÉ POLEDNE

aneb

Švédové před Brnem

VYSOKOŠKOLSKÝ KLUB, Gorkého 43, 3. května 1981 v 19.30 hod.

Pozvánka platí jako vstupenka pro 2 osoby

Další představení: 5. 5., 8. 5., 12. 5., 15. 5.

JPSM

Obránci zemského hlavního města Brna při poradě. Švédové drze bytuji před hradbami, plukovník de Souches má plnou hlavu starostí... Zajížděte se někdy podívat na svěží představení DSJS V nepravé poledne aneb Švédové před Brnem.

BV 7.5.81

PŘEHLÍDKA MLADÉHO DIVADLA

Stránkův Písek jako bienále nebude asi svědčit aktivitě mladých amatérských scén, které nejednou prokázaly podnětné ideové i scénické hledání nových uměleckých tvarů. Netrpíme přehnaným regionálním patriotismem, přesto však můžeme konstatovat zodpovědně, že na písecké přehlídce dominují tradičně jihomoravské soubory. V praxi se tak odráží vzájemná podmíněnost dnešního amatérského a profesionálního divadla, a především záslužná výchovná činnost brněnského Divadla na provázku. Oceňme proto snahu Městského kulturního střediska S. K. Neumanna, které v uplynulých třech dnech uspořádalo ve Vysokoškolském klubu druhou přehlídku mladého divadla.

Ve znamení Bláznění

Představit poezii dnešních dnů lze v podstatě způsobem dvojitým. První je jednoduchý, a bohužel málo tvůrčí. Vezměme platonické básnění bezpohlavní poezie četných sbírek a zahrajme si na hybridní odvar nedělních chvil. Nevíme co říkáme a proč to říkáme, ale je to osvědčené — o všem, a hlavně o ničem. Jenomže mladí lidé nebývají naštěstí příliš náchylní k předčasným kompromisům a konformitě. Asi také proto nejvíce tleskali souboru VADIDLO z gymnázia na Elgartově, čerstvým vítězům krajského kola Wolkerova Prostějova, kteří své vystoupení povýšili na bláznivě podmanivé a každým slovem závažné básnění, tak trochu hrnaté snění o světě. Jedním slovem — Bláznění. Jenomže tahle velestručná charakteristika se vedle jejich generační výpovědi jeví nedokonalé oficiální. Člověk při vystoupení Vadidla chtěl nechtěl adresuje vádu vlastního pohodlnictví. Slova a obrazy těchto studentů najednou vystoupí z kulek svědomí do světa současného rozporuplného světa, jemuž přejme více podobných hlasů — mladých a nelhostejných. Vedle sedmnáctiletých lidíček z Elgartovy obštiny v prvním dlouhém večeru už jenom Aurora KOLEKTIVU studentů architektury, odmyslíme-li osvědčené kvality Fahrenheit 451 Divadla X. Snad pro nápaditý a metaforický obraz života jednoho křižníku, jež dějiny povýšily na symbol nové epochy. Proti jiným obrazům má tenhle blíž srdci, vnímání, chápání i pochopení smyslu života i epochy lidmi, kterým byla brněnská přehlídka určena.

(jpk)

Sřídavě oblačno

Druhé odpoledne přehlídky mladého divadla začalo poněkud neblahým způsobem, soubor SOU Chirana, hrající pod názvem Vě, svým výkonem rozhodně nikoho nenadchl. Jeho tři protagonisté se zřejmě právě nacházejí v období, když už odmítají být přirození a ještě nedovedou být stylizovaní jiným způsobem než nejnepřímým. Bývá zvykem alespoň něco pochválit — osoba u plána (Petr Svoboda) rozhodně má značné schopnosti. V jiném duchu, leč bohužel s podobným výsledkem, navázal na výkony předešlého souboru Hrnc — divadelko hrajících neherců. Opravdu nehráli, jejich produkce se asi nejspíše blížila tomu špatnému, co občas nabízí Viola. Křehovitá práce s hlasem (představení vlastně bylo pásmem čtených veršů), absence jakékoliv dynamiky, gradace, vše neosobní, strnulé. Spolu s diváky jsme si oddechli při následujícím představení — Divůl válce Malého divadýlka, které bylo z úterní nabídky nesporně nejlepší. Odehráno s chutí, záviděníhodnou vervou a především se vkusem, s citem pro určitou míru. Za zmínku stojí i pozoruhodně vyrovnaný poměr mezi textem a rovinou jeho režijního zpracování. To už se tak zcela nepodařilo v závěrečném představení úterního maratónu — DSJS: V nepravé poledne aneb Švédové před Brnem. Tady byl text vlastně jenom strohým základem pro režijní variace, které zase nebyly natolik

invenčně bohaté, aby unesly celé představení. Ovšem vzhledem k tomu, že šlo o premiéru, bude pravděpodobně celá hra ještě nějaký čas »dozrávat«. Doufejme, že především k užítku kultury mluveného slova, pohybu a jednotlivosti představení, které se zatím víceméně rozpadá v etudy.

(brum)

Bez překvapení.

Závěrečný den »přehlídky«: soubor SOU Spojá — Sušenka zrůda, Cylindr — Vstaň a choď, Divadlo X — Dítě.

Nad celkovou úroveň včerejšího večera jasně vyčnívalo představení, které pod hlavičkou Divadla X připravili Aleš Záboj (režie) a Jan Svoboda ml. Jejich pantomima Dítě je v podstatě nepřetržitým sledem jemně humorových etud, dávajících v celkovém výsledku poměrně všeobsažnou, a navíc nádherně sdělnou výpověď o problémech života člověka v současném světě.

Horší to už bylo s Cylindrem. Ůrkenyho Minutové grotesky sice svou sevřeností i nabitostí dějem přímo vybízí k dramatizaci, jenže... Ano stalo se přesně to, co se při práci s podobnými absurdními texty většinou amatérům stává nejčastěji — představení se doslova (především díky výrazně nevilnímu projevu většiny herců), utopilo v prvním plánu, a pokud se na něm divák bavil, činil tak většinou jen díky perfektnímu Ůrkenyho textu. Možná, že kámen úrazu byl už v tom, že režisér zvolil už tolikrát »omletou« formu psychodramatu na divadle, místo aby sáhl k daleko jednodušším textapealovým postupům. Představení totiž právě nejvíc trpělo v místech, kde se nejvíc snažilo být »velkým divadlem«.

Vystoupení učňů z Chirany bylo miloučké jemným — i když místy značně hovorným — humorem několika povídek. Svým charakterem však spíš připomínalo recitál folkové kapely a už vůbec ne divadlo. Za této situace je pak možno jen litovat, že pro zaneprázdněné hlavní aktérky Máje Ivy Bittové, jsme na přehlídce nemohli vidět M-Dílnu. Pak by totiž šlo skutečně napsat, že první tři dny tohoto týdne hrál ve VŠ klubu každý, kdo v tomto městě o mladé divadlo »jen trochu zavádil«. A takové dramaturgické rozpětí je víc než správné.

(jak)

V nepravé poledne

— aneb Švédové před Brnem, autorské představení

V nepravé poledne

— divadelní představení na motivy událostí z brněnské historie — L. P. 1645

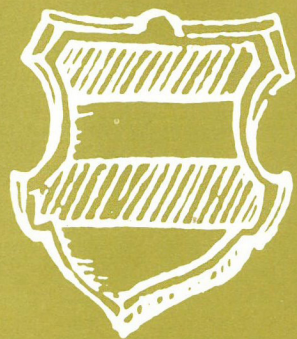

motto: není důležité zvítězit,
ale zúčastnit se

V NEPRAVÉ POLEDNE ANEB ŠVÉDOVÉ PŘED BRNEM

DIVADELNÍ STUDIO JOSEFA SKŘIVANA při OKVS BRNO IV
Premiéra 5. května 1981 Vysokoškolský klub Gorkého 43 Brno

JPSM

V nepra

— aneb Švédové před Brnem, auto

V nepra

— divadelní představení na motivy

... Nikdy se nedovíme o zdrojích a pohnutkách velikých činů a převratů
na světě a o malicherných příhodách, jimž vděčí za svůj zdar...

(J. Swift: Gulliverovy cesty)

scénář: Petr Veselý

režie: Květa Šéf Arcanidu

zvuk: Boris Mič

světla: Luděk Mácha Machala
Karel Vodáček
Radim Stejskal
Pavel Mráz

Hra je napsána na motivy události roku 1645 (za použití úryvků
ze Swiftových Gulliverových cest)

plk. de Souches
vrátný

gen. Mortaigne
kancléř Kolsdorf
starosta města Brna

pplk. Ogilvy

průvodce

posel

lektor

reportér

gen. Torstenson

švédský voják

Mortaignův bubeník

baba

oslavenkyně

muž oslavenkyně

řečník

dav, lazebnice, živi, mrtví, dospělí, děti a vojáci

Karel Fugas Fuller

Zdeněk Skalák Ševčík

Karel Bastojte Češka

Jaroslav Adamíra Haidler

Petr Švéda Veselý

Michal Filip Hanák

Božena Božka Policarová

Jana Lucka Soukupová

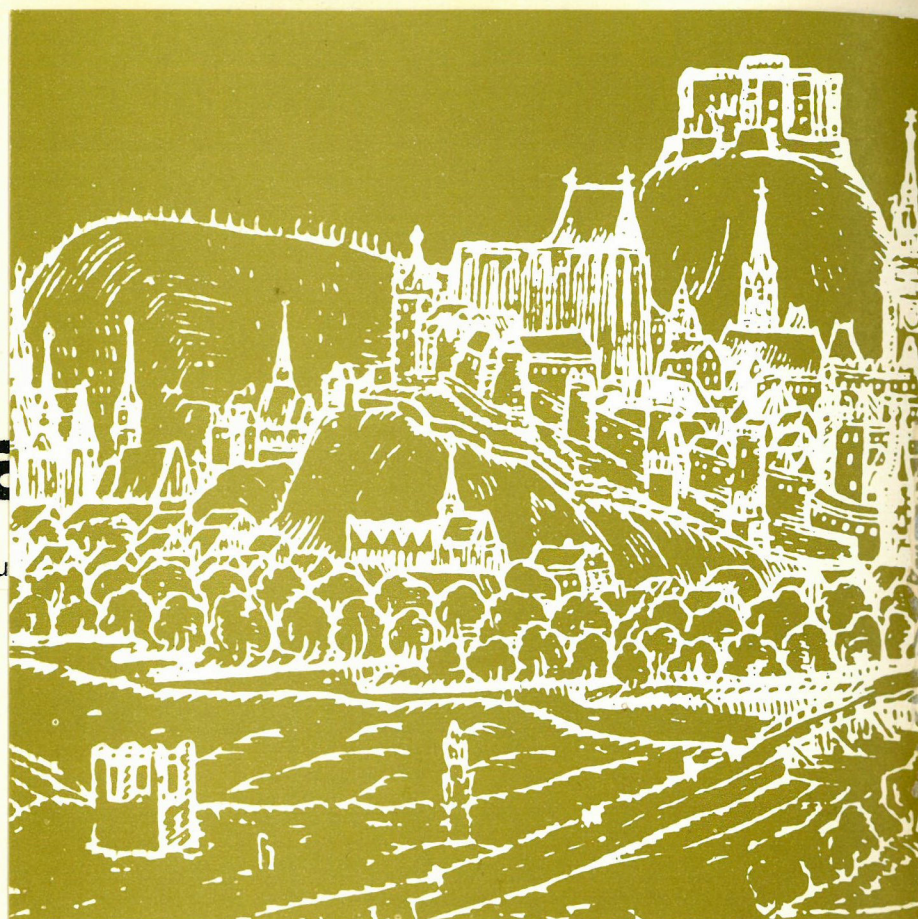
Karel Bobík Vodáček

Radim Fazekaš Stejskal

všichni

V nepra

— aneb Švédové před Brnem, au

V nepra

— divadelní představení na moti

USNULO

(švédsko-moravská lidová)

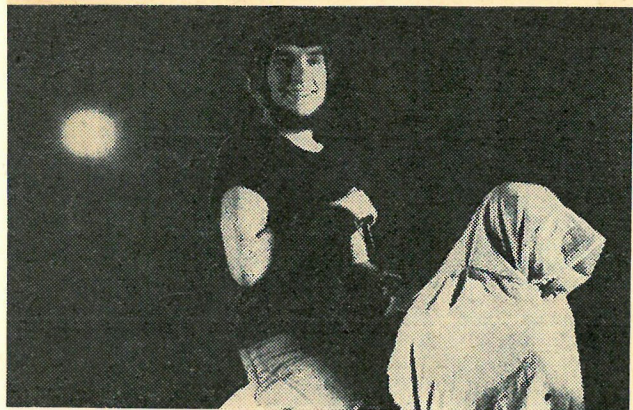
Usnulo klauně
při čtení v sauně,
zavřelo víčka,
upadla knížka.

Ej padá, padá ročenka,
spaly by jeho očenka.

MLADÉ DIVADLO OD KVANTITY KE KVALITĚ

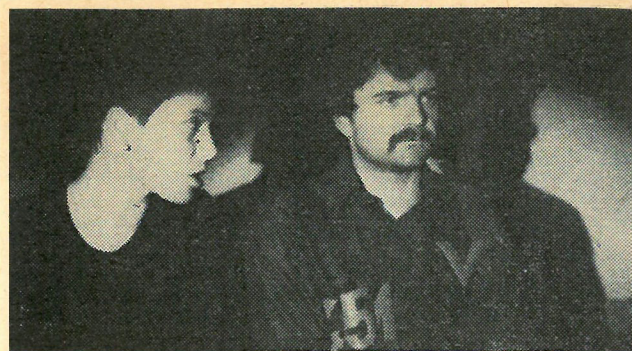
Cíl amatérský ruch ve městě, kde existují skoro tři desítky rozličných divadelních souborů, jakož i fakt, že Šrámkův Písek bude napříště probíhat jako bienále a letošní rok se tedy nekoná, přivedl Městské kulturní středisko S. K. Neumanna

DIVADELNÍ STUDIO J. SKŘIVANA PŘI OKVS BRNO IV. — P. VESELY: V NEPRÁVĚ POLEDNE ANEB SVĚDOVÉ PŘED BRNEM. FOTO J. KRATOCHVIL

v Brně k zásluhnému rozhodnutí. Na závěr uplynulé sezóny uspořádalo ve zdejším Vysokoškolském klubu SSM 2. přehlídku mladého divadla. Bylo na ni pozváno celkem dvanáct kolektivů velmi odlišného zaměření a stejně tak interpretační úrovně, aby předvedly ukázky své nové práce. Třídenní nesoutěžní akce zatím trpěla rozličnými začátečnickými nedostatky, z nichž její hodnotu nejvíce poznamenaly časté změny ohlášeného programu, zbytečné prodlevy mezi jednotlivými vystoupeními, nedostatečná dokumentace k některým pořadům a především fakt, že se nakonec upustilo od jakýchkoli hodnotících seminářů či debat, takže se méně zkušene soubory mohly orientovat jen podle ohlasu u diváků, kterých se sešlo poměrně hodně.

Oporou přehlídky stala se vystoupení několika renomovaných souborů (chyběly z nich jen M-dílka OKVS Brno I a beztak již delší dobu pasivní Triangl). Malé divadýlko pedagogické fakulty UJEP (zřizovatel Dům kultury ROH Královopolské strojírny) předvedlo v pohostinské režii posluchače JAMU Pavla Doležala vlastní komediální text svých herců Libora Sigmunda a Miroslava Janouška Divčí válka; jeho antimilitaristickou notu a svěží podání ocenila krátce předtím porota VI. ročníku národní přehlídky studentských divadel vysláním na Akademický Prešov. Nezklamalo ani Divadelní studio Josefa Skřivana při OKVS Brno IV s premiérou původní hry svého člena Petra Veselého V nepravé poledne aneb Svědové před Brnem. Apokryfně aktualizující, filmově citěná a rovněž protiválečně zaměřená předloha z doby třicetileté války nebyla ovšem ještě svým provedením natolik invenčně rozvinuta, jak jsme od dosavadních špičkových nastudování Skřivanovců zvyklí (režie Květa Arcanidu). Divadlo „X“ MěKS S. K. Neumanna Brno ohlásilo sice původně Brechtovy Hovory na útěku, ale nakonec zreprizovalo svou starší úspěšnou dramaturgickou utopie Raye Bradburyho, nazvanou režisérem Zdeňkem Turboub Fahrenheit 451. Pod hlavičkou téhož kolektivu uvedla pak dvojice Aleš Zábaj (režie) a Jan Svoboda ml. (mim) vlastní pantomimický scénář Dítě — dosud nevykrytalizovaný sled humorných etud, inspirovaných postupy B. Polívky z Divadla na provázku. Cylindr z OKVS Brno III nabídl v režii svého vedoucího Pavla Vašíčka montáž 14 mikropovídok maďarského satirika Istvána Órkenyho, pojmenovanou Vstaň a chod! Snaha o zdívalnění nápaditých próz a jejich zarámování do formy jakéhosi psychodramatu nevyzněly sice dvakrát účinně, ale přesto už dříve vydobýly inscenaci vítězství v městském a účast v krajském kole Wolkrova Prostějova.

DIVADLO X BRNO — R. BRADBURY: 451° FAHRENHEITA. FOTO J. KRATOCHVIL

Nejpříjemnějším překvapením přehlídky bylo bezesporu vystoupení odnože známého Pírka — Kolektivu OKVS Brno II. Původní dokumentární montáž Aurora vskutku dosáhla s minimem prostředků maximálního účinku: vtipně, zcela neučebnicově poskytla faktograficky bohaté poučení o historii tohoto legendárního křižníku, symbolu vítězné revoluce, a prozkoušela z nich diváky cestou nápaditého aktivizujícího testu — to vše v provedení čtyř herců a s pomocí několika prken a žebříků, kterými se ve mžiku metaforicky navozovala prostorová i emocionální představa jednotlivých dějů a situací. Nedlouhá koláž, předváděná obvykle přímo ve školních třídách, podala názornou lekci moderního, v dobrém slova smyslu agitačního scénického projevu, obracíjícího se k rozumu i srdci dnešní mládeže. Studentskému publiku mluvil z duše také krátký autorský program Bláznění žáků gymnázia na Elgartově ulici, v kolektivní režii upřímný a kultivovaný pokus o generační výpověď dneška, sympatický svým protiměstáckým nonkonformismem (vítěz krajského kola WP).

Vystoupení ostatních souborů už svými kvalitami i diváckým ohlasem zůstala za předchozími pořady. Z celkem průbojného charakteru přehlídky se už svým zaměřením vymykala dvě komorně chápána pásma poezie brněnských básníků Zuzany Novákové, Iva Odehnala, Víta Slívy, Josefa Suchého, Jindřicha Uhra, Zdeňka Rezníčka a Zdeny Zábranské, předvedená za podpory diapozitivů a hudby téměř stejně (navíc pak neosobně, monotónně a staticky) jak novopečeným „divadélkem hrajících neherců“ Hrnc (vzniklo sloučením recitační skupiny elektrotechnické fakulty VUT a někdejšího souboru Pegas) v režii Zdeňka A. Haška (Pozvání do obrazu I), tak posluchači LŠU Brno-Líšeň (připravila Růžena Kottnerová). Volný ráz festivalu umožnil prezentaci tří nejlepších učňovských kolektivů ze speciálně jim určené soutěže Brněnské kolo, ale ty zpravidla zůstaly u dobře míněné snahy oživit repertoárovou nabídku svých klubových zařízení a vcelku nijak nenadchly. Nejsympatičtější tu vyznělo pozvání SOU n. p. Zetor Jedeme za sluncem (2. místo z Brněnského kola), technicky ještě neobroušené, ale v mladistvé romantice táboráků, kamarádských part a prvních lásek našťastí nic nepředstírající. Kroužek OU Chirana (3. místo v Brněnském kole) zůstal svým pásmem Zkusme přežít rok 2000 — brontosaurus to nepřežil (režioval Petr Svoboda) ve zpracování naléhavých ekologických otázek jen u nezaplněného a nijak apelatívního vtipkování, podobně jako zcela nedivadelní, na primitivně pseudocivilní interpretaci několika povídek a písniček založené pásmo Susenka zrůda učňů SOU Spoje.

Letošní druhý ročník přehlídky Mladého divadla byl co do počtu zúčastněných souborů úctyhodným pokusem soustředit do jednoho sálu téměř vše, co druhé největší město republiky v oblasti amatérského autorského divadla a tzv. malých jevištních forem může v dané chvíli nabídnout. Nic proti tomu — ale důslednější domyslení její dramaturgické skladby a odstranění ostatních již zmíněných „zádrhelů“ by prestiži této výjimečné akce v budoucnu jen prospělo. vz

AS 10/81
(UNIV 6/81)

PŘEDSTAVENÍ brněnského souboru J. Skřivana »V nepravé poledne« připravili na dnešní večer členové ZO SSM Ořechov. Na snímku našeho spolupracovníka Josefa Kratochvila představitele hlavních rolí J. Ševčík a K. Česka.

MF 26.5.81

■ Ještě, že divadelní plakáty z inzertních ploch nikdo nemůže ukrást, ty jsou pevně přilepené. A tak pro vás vybíráme poslední představení této sezóny. Dnes a zítra v Redutě »Poslední leč« s Boleslavem Polívkou z Divadla na provázku nebo dnes večer ve Vysokoškolském klubu autorské představení DSJS »V nepravé poledne aneb Svědové před Brnem« o událostech z roku 1645.

BV 3.7.81

divadlo

Dobře zpívající Skřivani

Jedním z nejlepších i nejdéle pracujících amatérských souborů Jihomoravského kraje je DIVADELNÍ STUDIO JOSEFA SKŘIVANA při OKVS Brno IV, vystupující nejčastěji v brněnském Vysokoškolském klubu. Loni si přehlídkou a rekapitulující výstavou připomnělo čtvrtstoletí svého trvání.

Na repertoáru Skřivanovců jsou v posledních sezónách čtyři inscenace. První jevištně oživila neznámou anonymní lidovou frašku 17. století z Fulnecka Žena hašteřivá a manžel zoufanlivý. Herec brněnského Divadla na provázku Miroslav Donutil, který v DSJS připravil už Vyskočilovu parodii O rodný raně, doplnil prostý barokní příběh o napraveném opilci připsanými předsezení a vytvořil nápadité, zdravé robustní nastudování. Umělecky nejucelenější inscenací a nesporným vyvrcholením dosavadního úsilí Skřivanovců se stala původní dramaturgie Homérova eposu Odyssea v režii Zdeňka Pospíšila, rovněž z Divadla na provázku. Několik cenných festivalových úspěchů (naposledy vítězství na 5. ročníku celonárodní přehlídky akademických divadel), ale především vysoký počet repríz při mimořádném diváckém ohlasu provázely metaforicky artistní, ale přitom sdělné nastudování, které sladilo mytologický text, herecký projev, znakovou výpravu

i elektronickou hudbu do působivé scénické syntézy. Mnohem nevyváženějším dojmem působila další premiéra souboru Žák z ráje, vzniklá v kolektivní režii na podkladě montáže Karla Texela Švec na střeše, jež volně propojuje několik obhroublých švenků Hanse Sachsa. Za doklad hledání nových cest autorského divadla lze pak označit zatím poslední počín souboru — historický apokryf jeho člena Petra Veselého V nepravé poledne aneb Svědové před Brnem (režie Květa Arcanidu).

Ambiciózní brněnský soubor, nesoucí jméno zdejšího pokrokového meziválečného herce a režiséra, prošel již přirozeně určitým vývojem. První etapa, provázená výraznými úspěchy nejen doma (např. na Jiráskových Hronovech), ale také v zahraničí (festival v Monte Carlu aj.), skončila rozchodem svých tvůrců na přelomu šedesátých a sedmdesátých let. V roce 1974 se utvořil kolektiv nový. Od tohoto data nastudovalo DSJS (kromě vystoupení k rozličným kulturně politickým výročím) celkem 13 premiér a vystupovalo v patnácti městech celé republiky. V novém složení zúčastnili se Skřivanovci dvanácti divadelních festivalů — včetně Akademického Prešova, Šrámkova Písku či národních přehlídek vysokoškolských souborů ČSR, kde získali řadu významných kolektivních a individuálních ocenění. Na poli autorského experimentálního divadla však jistě neřekli zdaleka své poslední slovo.

TVORBA 16.9.81

Jana Horáčková, členka Divadelního souboru Josefa Skřivana, a vítězka městského kola soutěže Mladá píseň 1981, se vrátila do deštivého Brna ze soustředění mladých zpěváků, které uspořádal v Jihlavě ÚV SSM. Písničkami na texty Jiřího Ortena a Václava Hrabě se probíjela ve velké konkurenci do finálového koncertu, který bude koncem října z Jihlavy přenášet televize. Její vystoupení také zaujalo slovenské pořadatele, kteří ji pozvali na festival do Bojnice.

Foto: J. Kratochvíl

BV 29.7.81

LETNÍ SOUSTŘEDĚNÍ finalistů okresních soutěží «Mladá píseň» uspořádal tento týden v prostorách kulturního domu v Jihlavě ÚV SSM. Své zkušenosti předávali 37 účastníkům známí hudebníci a skladatelé Jindřich Brabec, Jiří Svoboda a Pavel Procházka. Nás spolupracovník Josef Kratochvíl zachytil na svých snímcích finalistiku brněnského kola Janu Horáčkovou; druhý snímek je z večerního programu, v němž se mladí adepti pěveckého umění setkali s korepetitorem Pavlem Peřtem z pražské konzervatoře.

MF 18.7.81

Jana Soukupová ROVNEJ HŘBET

Není to kór moc lehký,
ale stačí vlastně jedno:
řít si z plnějch plic
a na tutysko:
že mně nikdy nikdo neuvidí hřbet.

Jasně,
dušenka i těličko
jsou samá libůstka,
stane se,
že se na Spiláku
v tom frmolu na lavičce TaZS mBrna
octnu v jistý situaci
nebo se pohádám s kdekým
(s fackama vlastního chtění)
a mýho největšího miláčka
to potrefí
rovnou mezi voči
(nebo nohy, no).

Někdy mi to sebere poslední kapku dechu
a mlátí se mnou horečka,
taky se mně řektaří, potoky slz —
tohle všechno beru,
jen ne,

aby mně někdy někdo moh' zblejsknout ohlej hřbet.
Za tohle uprostřed tý nejnesmyslnější hurá-akce
prosím:
protože když se tak dívám
s hlavou rovně navrch —
teda zdaleka ne
v mráčkách —
prdeláčkách,
je téma žádama
šťatí vydlážděnej.

Jana Soukupová

ZAHUŠTĚNÍ

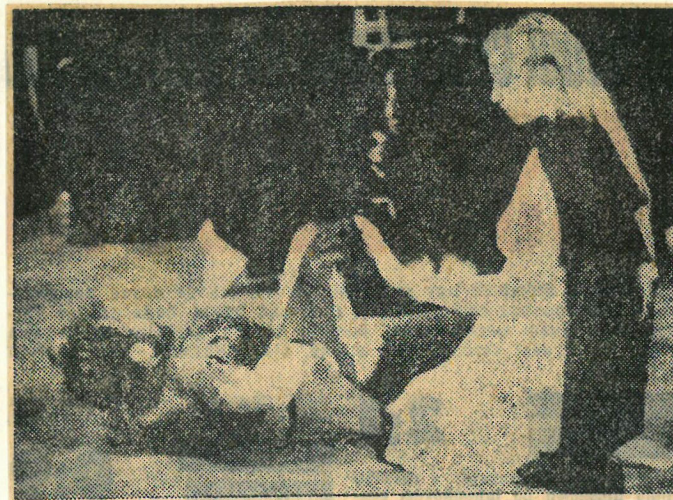
Někdy si toho všimnete —
třeba v čekárně
n doktora.

Na židličkách, lavicích
a vyřazených křeslech z kina
si lidi sedají

nejdřív co nejdál od sebe
(a nejen kvůli nákaze).

Teprve když
počet pacientů zhoustne,
ocitají se lidé pomalu vedle sebe.

Proto chci vědět:
jsem zhoustl dost
v tomhle městě,
abych si sedla vedle tebe,
lásko?

Scéna pro Duel

Sál Kulturního domu na Leitnerově ulici v Brně ztemněl, opona se středověkými motivy mizí a na scéně vrcholí šermířský souboj. Působivá zkratka využívá kouzla německého filmu i umění brněnské kaskadérské skupiny Duel. Divák se ocitá uprostřed děje inscenace, kterou pro Duel i soubor M-dilna při OKVS Brno i napsal s použitím historických motivů pod názvem Právo na čest režisér Zbyněk Srba. Znovu v ní ožívá téměř po čtyřech stoletích příběh moravského markraběho Joachima Haugvice z Biskupce a Jana a Cejka z Ronova, rytířů bez bázně a hany. Výkony Květy Arcanidy, Jiřího Pfejlera (na snímku) a dalších představitelů hlavních rolí podkresluje hudba J. Klementa, ale především vzrušující podivná mistrovských soubojů. Po sobotní premiéře patří inscenace Právo na čest k magnetům Kulturního domu na Leitnerově i v dnešní a sobotní repríze.

FOTO: J. KRATOCHVÍL

MF 7.10.81

Halasův Kunštát 1981

Michal Ott

MARKÉTA LAZAROVÁ

(Divadlu Na provázku)

Hadry, samé hadry
K obloze žhne krev
A potichu sněží
Peři

Vypouštěných holoubků
Ale Markéta n e m á prázdné dlaně

Ve dnech 30. října až 1. listopadu uspořádaly krajský výbor Socialistického svazu mládeže, Krajské kulturní středisko v Brně, jihomoravská pobočka Svazu českých spisovatelů a Okresní kulturní středisko v Blansku přehlídku mladé literatury Halasův Kunštát (hodnocení soutěže a setkání jsme přinesli v našem listě 4. 11.). Odborná porota ve složení Ludvík Štěpán (předseda), Hana Jelínková, Tomáš Sedláček, Josef Souchop a Jiří P. Kríž, rozhodla literární soutěž začínajících autorů takto:

Obor poezie

Obor próza

1. cena — Jana Soukupová (Brno)
2. cena — nebyla udělena
3. cena — Zuzana Kupková (Uherské Hradiště)

1. cena — nebyla udělena
2. cena — Irena Hroudová (Jihlava)
3. cena — Zdena Švestková (Blansko)

Jana Soukupová

TAK

Tak.
Vykoupu se
a s vyčištěnými zuby
vlezu do peřin.

Pak vylovím tužku
a napíšu básničku
(spousty jich teď píšu).

Kdybych se milovala,
vykašlala bych se na verše
a usnula jak dudek.

Začínám mít
pořád určitější pocit,
že už bych nejradyji nenapsala
jedinej mizernej
veršiček.

Nad dramaturgií amatérů

Dramaturg je zpravidla absolvent studia divadelní vědy, který je v profesionálním divadle hlavním aktérem při sestavování repertoáru. Tím chceme zdůraznit, že poslání dramaturga v uměleckém souboru je složitá a mnohostranná činnost. Amatérské soubory dramaturga nemívají, ztotožňuje se většinou s funkcí režiséra. Tím ovšem nemůžeme ani u ochotníků dobré fungování dramaturgie opomenout.

Dramaturgie je základem činnosti každého kolektivu, určuje jeho ideový a umělecký profil. Proto ji také nový divadelní zákon (z roku 1978) tolik zdůrazňuje. Podle něho sestavilo Městské kulturní středisko S. K. Neumanna v Brně metodický pokyn, jak dramaturgické plány v souborech vytvářet, jak k nim přistupovat. Po více než dvou letech jsou soubory v tomto směru zase zkušenější. V uplynulé sezóně pracovalo podle dramaturgických plánů 26 amatérských divadelních a dramatických kolektivů. K tradičním formám divadelní práce přistupuje 6 souborů, ostatní jsou mladá divadla studiového typu, generační (výrazně inspirovaná Provázekem, Ypsilonkou, Ha divadlem), kolem nichž se soustřeďuje stejně mladé a hledající publikum. Dále v Brně fungují tři loutková divadla a stejný počet recitačních kolektivů.

Nahlížíme-li do dramaturgických plánů na sezónu 1981–82 zjišťujeme, že většinou už mají odpovídající náležitosti a formu: stručné zhodnocení předcházející sezóny, ideové zaměření a cíle nové sezóny, přehled zařazených titulů s uvedením autora, díla, režiséra, výtvarníka, data premiéry. Většinou je u jednotlivých titulů uveden stručný obsah a inscenační záměr a konečně přehled titulů plánovaných na následující sezónu. Uzavírá se datem projednání a schválení plánu zřizovatelem. Od počátku této praxe jsou příkladně vybavovány dramaturgické plány Dělnického divadla. Na činnosti tohoto amatérského souboru je možno demonstrovat, do jaké míry dobrá dramaturgie zakládá i odpovídající výsledky. Systematická spolupráce tohoto souboru s režisérem P. Rímským vychází z promyšlených dramaturgicko-režijních koncepcí každé inscenace. Profilová inscenace předchozí sezóny, už byla hra Iona Druceho Svátost nejsvětější, nabídla opět mnoho příležitostí hereckému kolektivu a získala zájem publika v domácím prostředí i v řadě soutěží. Dobrá dramaturgie se vyplatila také divadlu Svatojá. Inscenace komedie V. Krasnogorova Tak

kdo k čertu odejde, nastudovaná v profesionální režii P. Dufka, získala Putovní pohár A. P. Čechova na festivalu ruských a sovětských her ve Svitavách i cenu za herecký výkon (D. Kudláček). Oceňt je třeba specifickou dramaturgií Divadla X, které je rovněž už řadu let příkladem podobným souborům. V uplynulé sezóně překvapilo experimentem, v němž studovaly skupiny jeho členů text B. Brechta Hovory na útěku ve třech variantách. Neběžnou úroveň dramaturgie sledujeme rovněž u mladého souboru M dílna (OKVS Brno I). Jeho nedávná inscenace románového tématu G. Sose Tři přání, ale zejména pak scénická úprava a nastudování Máchova Máje v uplynulé sezóně právem postavily tento soubor na jedno z předních míst, a to nejen v Brně. Oceňt je třeba divadlo Kolektiv (OKVS II), které pro inscenaci s názvem Aurora našlo působivě výrazové prostředky didaktického divadla.

Uplynulá sezóna předznamenala tedy výrazné prohloubení zájmu v amatérské dramaturgii souborů. I když to nemůžeme říci o všech (několik jich s touto základní problematikou zápolí nebo ji nedoceňuje), musíme konstatovat, že plány a v souvislosti s nimi promyšlené dramaturgicko-režijní koncepce inscenací přinesly vzestup celkové úrovně amatérského divadla.

Další pokrok, zájem a pochopení u většiny souborů v Brně je patrný v dramaturgických plánech na sezónu 1981/82. Nahlížíme-li do nich, zjistíme, že soubory většinou volí kvalitní a sobě odpovídající repertoár. Dělnické divadlo si letos připomene 75. výročí svého založení. K této příležitosti nastuduje Jiráskovu Lucernu. Dále plánuje Tolstého Příběh koně, Goldoniho Treperendy, pro děti hru Kašpárek a Šmídra v černém lese. Zajímavé tituly najdeme také v plánu Svatojá, např. Vampirovy Historky z venkovského hotelu, Tylovu Paní Marjánku, Suchovo-Kobylinu Svatbu Krečinského, J. Hubače Dům na nebesích. Divadlo X jedním dokončuje nastudování Brechtových Hovorů na útěku, připravuje adaptaci textu J. Haška Velitelem města Bugulmy, dramaturgizaci Diogenes znovu na živu a pásmo z lidové poezie a zvyklostí z jižní Moravy. M dílna 81 chystá Fitzgeraldovy povídky, Shakespearova Romea a Julii a povídky V. M. Sukšina. Agilní Divadelní studio J. Skřivana se dostává ze zákonitě vzniklé členské krize. Připravuje dramaturgizaci motivů z českých dějin a další adaptace: V. Huga Chrást Matky boží, Feuchtwangerovu Ošklivou vévodkyni, Chevallierovy Zvonokosy.

Slibně se rozvíjející divadlo Cylinder (OKVS III) nastuduje mj. Dolníkovy Mikrokomedie a vlastní, kolektivně vytvořené pásmo s názvem Antikabaret. Malé divadýlko (DK ROH KSB) se znovu obrací k historickému tématu a připravuje hru vlastních autorů Francý kupec Sám. Divadlo Kolektiv (OKVS II) studuje vlastní adaptaci Srámkova Měsíce nad Feokou. Je dobře, že se po konkursu nových členů probouzí opět Triangl (OKVS III) a studuje Bulgakovův Divadelní román. Pilná Komorní scéna (ZV ROH MEZ) zaměřuje svou dramaturgii na dětského a mladého diváka. Připravuje mj. dvě pohádkové hry a také Hikmetovu Legendu o lásce. Divadlo mladých Soběšice studuje Sypalovu hru pro děti Z pekla štěstí. Doma i v zahraničí prokázala svou zkušenost, fundovanost a invenci v dramatické výchově J. Delongová, vedoucí dětského kolektivu PIRKO (DPM), připravuje nyní adaptaci Hofmanovy Pohádky o staré tramvaji. Loutkové divadlo Jitřenka, které si vysloužilo řadu ocenění doma i v zahraničí, připravuje Bartošovu hru Posvícení v Hudlicích aneb Oldřich a Božena.

Záměrem těchto řádků není zaznamenat všechny dramaturgické plány a jejich úplnost. Chtěli jsme jen prokázat, že dramaturgie brněnských souborů je na cestě uvědomělé, poučené tvorby repertoáru. Divadla tradiční vybírají osvědčené tituly, mladá studiová divadla s charakterem dílen, tvoří své plány často vlastními silami, vlastními adaptacemi děl prozaiků i básníků. Je to snaha co nejživěji a nejaktuálněji hovořit ke své generaci, která se cítí doma v otevřeném

akčním prostoru s aktivním vztahem k inscenované předloze, nezřídka formálně i obsahově vyslovující její životní pocit. Všechny amatérské soubory si stále více uvědomují, že především scénické umění musí mít v sobě prvek závažnosti. Ale že to nikdy nebyl, není a nebude jen on, divadlo vždy mělo a má významné společenské poslání.

Konstatovali jsme, že v amatérských souborech nejčastěji působí režisér současně jako dramaturg. A právě umělci vedoucí a režiséři by měli mít stále ve své blízkosti příručky vydávané krajským či městským kulturním střediskem a další literaturu, mj. časopis Amatérská scéna neboť pouhá empirie a praxe nestačí k tomu, aby se jejich práce se souborem blížila skutečné tvorbě. Tvůrci inscenací musejí vědět, proč určitý repertoár ve svém souboru volí z hlediska možnosti, situace, prostředí a výchovně společenských požadavků. Z tohoto pohledu je potěšitelné, že většina dramaturgických plánů amatérských souborů naznačuje ideový záměr, dramaturgicko-režijní koncepci. Proto je třeba, aby si i amatérští režiséři vytvářeli režijní knihu, jejíž podrobnosti zkoušku od zkoušky narůstají a hutní. A je pak zcela přirozené, že při tomto postupu dva různé soubory vytvoří z téže předlohy dvě různé inscenace, neboť je tvoří lidé s individuálním viděním, cítěním a schopností stejné zásady, jeviště realizovat po svém. V tom všem má své základní slovo dramaturgie, je-li tvořena s návazností, výhledově, fundovaně, systematicky a odpovědně.

MIROSLAV TMĚ

KAM 10/81

■ Divadelní studio Josefa Skřivana se chystá na první aranžovací zkoušky nové hry svého repertoáru — Prométheus. Moc hezké hry, podotýkám.

BV 1.12.81

■ Začínají nám chodit do redakce plány PF 82 — první s nimi přiletěli skřivani — neboli Divadelní studio Josefa Skřivana. Děkuje! Na poštách začíná pravý předvánoční bláznivec. Náš spolupracovník si ráno posteskl na nervózní dívku za přepážkou na hlavní poště. Chápal sice, že je toho na ni i na všechny pracovníky spoju zrovna v těchto dnech dost, ale přece jen, proč si hned po ránu vzájemně ztrpčovat život? Přece se blíží svátky pohody, míru a štěstí, nikoliv svátky spěchu a brblání...

BV 17.12.81

BRNĚNSKÁ kaskadérská skupina Duel zakončila severomoravskou sérii vystoupení včera večer na nádvoří zámku ve Valašském Meziříčí. Na snímku vidíte v závěrečné scéně protagonisty jevištní podoby šermířsko-divadelního pořadu Právo na čest, kaskadéry Jiřího Pfejra a Jaroslava Kravku.

FOTO: JOSEF KRATOCHVÍL

OLDŘICH VESELÝ je autorem scénické hudby k nové inscenaci Divadla Josefa Skřivana »Prometheus«. Spolupráce Synkop 61 a DSJS se již osvědčila při práci na úspěšné inscenaci »Odysseus«.

FOTO: JOSEF KRATOCHVÍL

Pf. 82
dsjs

Harmonikář a skřín

Milí čtenáři, pakliže se mezi vámi najde mladý šikovný chlapec hrající na tahací harmoniku, je vítán členy Divadelního studia Josefa Skřivana, kteří mu dají příležitost uplatnit se v nové připravované hře. Podobnou šanci nabízejí rovněž starší skříní, kterou by mohl někdo z vás postrádat (mír)

BV 26.1.82

Žeň talentů

Po hubených letech se konečně povedlo uskutečnit obvodní kolo populární recitační soutěže Wolkrov Prostějov v obvodu Brno IV. Soutěžní dopoledne bylo doplněno krátkým kulturním programem hudební skupiny GBBB. Do městského kola (uskuteční se 25. 2. pro jednotlivce a 26. 2. pro soubory) postupují z 1. kategorie Marcela Fecurová, Romana Slívová, Eva Hájková a Věra Hudečková, ze druhé kategorie Dana Vongrejová. Čtvrtý brněnský obvod budou v městském kole reprezentovat dva recitační soubory z gymnázia na Křenové a recitační kroužek při Divadelním studiu Josefa Skřivana.

(oz)

BV 17.2.82

Pomozte „Skřivanům“

Pro připravovanou inscenaci Sukšínových povídek potřebuje Divadelní studio Josefa Skřivana — jeden ze špičkových souborů zájmové umělecké činnosti — velmi nutně spolupráci mladého hráče na tahací harmoniku. Případní zájemci by měli co nejdříve, třeba už dnes, zavolat na telefonní číslo 33 14 61.

(več)

BV 26.4.82

■ **MLADEHO HRÁCE** na tahací harmoniku hledá Divadelní studio Josefa Skřivana pro připravovanou inscenaci Sukšínových povídek. Zájemci mohou zavolat na brněnské telefonní číslo 33 14 61.

(ap)

MF 27.4.82

Na Wolkrov Prostějov

(sk): V Brně se uskutečnilo městské kolo Wolkrova Prostějova (recitační soutěže jednotlivců i kolektivů) a letos také Šrámkova Pisku (soutěže divadel malých jevištních forem). Jejichž spolupředsedateli byly MěstV SSM a Městské kulturní středisko S. K. Neumanna v Brně. V soutěži recitátorů-solistů se představilo celkem 21 nejlepších z obvodních kol. Nejvíce zastoupenou kategorií I. vyhrál Přemysl Černý, ve II. kategorii zvítězila Markéta Skřčená, nejlepší v nejméně obsazené kategorii III. byla Jana Večeřová. Recitačních kolektivů se ohlásilo celkem šest, ale kvalita jejich programů byla velmi nevyrovnaná. Porota nejvýše ohodnotila soubor gymnázia na Koněvově ulici s kultivovaně podanou poérou J. Hory Jan houslista a komorní pořad Divadelního studia Josefa Skřivana Jak umět klepat na lidi, citlivě zkomponovaný z veršů J. Kainara. Daleko obtížněji se vybíralo mezi osmi tělesy postupujícími v soutěži Šrámkova Pisku. V první kategorii kolektivů pracujících méně nežli 5 let si nejlépe vedlo Vadidlo z gymnázia na Elgartově ulici s generačně laděnou autorskou výpovědí Jany Bělovské Zatvařování. Nezvyklým divadelním uchopením mýtických látek ve svých Biblických příbězích zaujalo Pírko Domu pionýrů a mládeže. V kategorii II. předvedlo Divadlo X MěstKS SKN dvě odlišné jevištní podoby Brechtových prozáleckých Hovorů na útěku. Holčičiny Cylindru při OKVS Brno III vtipně zdramatizovaly humoristickou prózu K. Poláčka Bylo nás pět. Skupina Kolektiv OKVS Brno II nabídla nejen nápaditou, společensky angažovanou montáž Aurora, ale též osobitou aktualizaci Šrámkovy lyrické hry Měsíc nad řekou.

LD 25.3.82

AS 10/82

Solista DSJS Brno —
Josef Kainar:
Jak umět klepat na lidi
Foto Karel Novák

ŠRÁMKŮV

Soutěží Týdne festivalu zájmové umělecké činnosti byla i soutěž divadel poezie, recitačních kolektivů, divadel malých jevištních forem a agitačních kolektivů. Letošní ročník s celkovým počtem 21 kolektivů (z toho 8 brněnských) byl velmi početný. Taktéž celková úroveň práce souborů, v níž se má rozvíjet aktivita a tvůrčí schopnosti všech vrstev mládeže zejména v autorském a netradičním divadle, podal výpověď o současném světě mladých lidí, umět oslovit svoje vrstevníky, se podstatně zlepšila. Z inscenací většiny kolektivů dýchalo zaujetí pro hledání obsahu i forem, které jsou blízké mladým lidem. Ještě se vše nedaří úplně; jen v menšině dovedou kolektivy zpracovat scénář odpovídající zamýšlenému záměru (ať již sestavený z děl jednoho či více ověřených autorů, nebo na svůj vlastní záměr) jako základu inscenace, skloubit jednotlivé divadelní složky — ve většině slovo spojené s hudbou, písní, pohybem. Kolektivní výpovědi přitahávají naši současnost a pokud se obrací k dnes už klasickým autorům, vybírají z nich ty obecně platné myšlenky a předlohy agitující pro zachování míru jako nejdůležitějšího předpokladu života.

V kategorii divadel poezie a recitačních kolektivů zvítězil soubor gymnázia a Městského domu pionýrů a mládeže z Uherského Hradiště s pásmem Vyber si místo, na kterém budeš stát; druhé místo získalo Divadelní studio J. Skřivana, OKVS Brno IV, za inscenaci veršů Josefa Kainara Jen umět křepat na lidi. Soutěž M/JF byla rozdělena do dvou kategorií podle vyspělosti a délky činnosti souborů: v první kategorii byla neúspěšnější LSU

P Í S E K

Uh. Hradiště s Čapkovými Bajkami, druhé místo zaujalo divadelko FK při ODPM ve Vyškově s montáží vlastních textů Závěrečný koncert zvláštní školy umění, třetí místo patří Vadidlu gymnázia Elgartova Brno za autorský pořad Zatvařování.

Ve druhé kategorii stálo na nejvyšším stupni Divadlo X MKS SKN Brno s inscenací Brechtových Hovorů na útěku, druhé místo patří Kolektivu OKVS Brno II za agitační autorský pořad Aurora (taktéž čestné uznání za Šrámkův Měsíc nad řekou), třetí místo obsadilo Divadlo Cylinder OKVS Brno III s Holčičinami na námět K. Poláčka.

LIBUŠE ZBOŘILOVÁ

BV 27.4.82

Festivalový týden

Jednou z oblastí, ve kterých se zračí aktivita Socialistického svazu mládeže, je zájmová umělecká činnost. Ukázalo to nejen jednání městské konference SSM tuto sobotu, ale i mohutná akce organizovaná pro změnu krajským výborem SSM ve spolupráci s Krajským kulturním střediskem — Týden festivalu zájmové umělecké činnosti. Za tímto termínem se »skrývají« krajská kola tak známých a populárních soutěží jako jsou Porta, Mladá píseň Jihlava, Šrámkův Písek či Wolkerův Prostějov.

Referovat podrobně o každé z nich by si samozřejmě vynutilo daleko víc místa, než máme dnes k dispozici. Začneme tedy suše — výsledky těch soutěží, jejichž porobnější popis se už do našeho referátu nevešel:

WOLKERŮV PROSTĚJOV:

1. kategorie (do 18 let): 1. Jitka Skarpíková (Blansko), 2. Dana Pešková (Prostějov), 3. Lubomír Staněk (Brno); 2. kategorie (18 až 20 let): 1. Roman Svoboda (Hodonín), 2. Markéta Skřčená (Brno) společně s Alenou Vítkovou (Prostějov), 3. Hana Žembová (Žďár nad Sázavou); 3. kategorie (nad 20 let): 1. Hana Peštuková (Prostějov), 2. Jana Večeřová (Brno), 3. místo neuděleno; recitační kolektivy: 1. gymnázium Uherské Hradiště, 2. DSJS Brno a 3. místo opět neuděleno.

MLADÁ PÍSEŇ

1. Ljuba Bukovská, 2. Roman Horký a Radomil Michal, 3. Stanislav Novák (všichni Brno).

Ještě než budeme referovat podrobněji o dalších částech »týdne«, řekněme si, že se ho letos zúčastnil i host z Anglie — amatérský soubor Workshop, který vystoupil dvakrát v rámci krajského kola Šrámkova Písku.

BV 27.4.82

DSJS - Pět deka moci

Na Šukšina

Jak dokáže zdání moci rozho-
dovat o druhých, moci prosazo-
vat svou vůli, jak PĚT DEKA MOCI
povýší člověka nad jiného, o tom
všem nám tolikrát skvěle vypoví-
dá předčasně uzavřené dílo Vasi-
lije Šukšina. Jeho pět povídek
zdramatizoval Miroslav Donutil,
člen Divadla na provázku, a ve
vlastní režii je připravil pro dneš-
ní předpremiéru a zítřejší premié-
ru ve Vysokoškolském klubu. PĚT
DEKA MOCI hraje Divadelní stu-
dio Josefa Skřivana na scéně Bo-
rise Myslivečka a s melodiemi
Jiřího Bulise. (jpk)

BV 7.5.82

HEREC DIVADLA NA PROVÁZKU Miroslav Donutil nastudoval se sou-
bohem Divadla Josefa Skřivana adaptaci povídek sovětského spiso-
vatele V. Šukšina. Soubor uvede tuto inscenaci poprvé v sobotu
8. května v prostorách brněnského Vysokoškolského klubu na Gor-
kého ulici pod názvem »Pět deka moci«. Na snímku Josefa Krato-
chvíla Miroslav Donutil (vpravo) udílí poslední pokyny hercům na
generální zkoušce.

MF 7.5.82

Pět deka moci se jmenuje scénická adaptace Šukšinových povídek,
kterou s Divadelním studiem Josefa Skřivana nastudoval člen Divadla
na provázku Miroslav Donutil. Foto: Jof Kratochvíl

BV 12.5.82

REPRÍZU úspěšné dramatizace pěti povídek Vasilije Šukšina
pod společným názvem »Pět deka moci« uvede zítra v brněn-
ském Vysokoškolském klubu Divadelní studio Josefa Skřivana.
S jeho herci inscenaci nastudoval člen Divadla na provázku Mi-
roslav Donutil, scénou vytvořil Boris Mysliveček a hudbu
složil Jiří Bulis. Na snímku: herci Jaroslav Haidler a Nada Ko-
vářová. FOTO: JOSEF KRATOCHVIL

MF 1.6.82

kulturní mozaika

PĚT DEKA MOCI je nazvána
adaptace povídek sovětského spi-
sovatele V. Šukšina, kterou na-
studoval soubor Divadla Josefa
Skřivana. Inscenaci uvádí 21. kvěť-
na v Kulturním domě na Charbu-
lově ulici a 25. a 31. května ve
Vysokoškolském klubu na Gorké-
ho ul. v Brně. (ap)

MF 20.5.82

Jednou větou

• Divadelní studio Josefa Skřivana
uvádí dnes večer ve Vysokoškol-
ském klubu na Gorkého ulici č. 43
v Brně montáž Šukšinových povi-
dek Pět deka moci.

RT 2.6.82

OKVS BRNO IV

Krokova 2, tel. 673 091, 674 698. Předpro-
dej vstupenek na Dvořákově ul. 1, zbý-
vajících vstupenek na OKVS, nebo půl ho-
diny před začátkem u pokladny kultur-
ního domu.

KULTURNÍ DŮM

Charbulova 3, Nové Černovice

5 - St - Uměním za přátelství mezi náro-
dy - slavnostní koncert k osvobození
ČSSR (18.30 h)

10 a 21 - Divadelní studio J. Skřivana —
V. Šukšin: Pět deka moci, režie M. Donu-
til (19.30 h)

22-23 - Valná hromada - jam session
(18.00 h)

KAM KVĚTEN 82

Stačí pět deka?

Určitě to znáte. Jdete z představení a říkáte si, že máte za sebou pouhopouhý zabítý večer. Jdete, v duchu si nadáváte a říkáte, že máte jasno, ale kdesi uvnitř vám to nedá o zhlédnutém pořádku přemýšlet, a po několika dnech zjistíte, že ten večer vlastně ani tak zabítý nebyl.

Neříkám asi nic nového, ba dokonce si myslím, že právě tohle měl na mysli jeden z velkých ruských teatrologů, když řekl, že to nehorší, co může divadelní inscenaci potkat, je, když se o ní nemluví. O poslední premiéře Divadelního studia Josefa Skřivana, adaptaci šesti povídek Vasilije Šukšina pod společným názvem Pět deka moci se mluvit bude určitě. Tím bych také mohl skončit a dál jen mlátit prázdnou slámu v tom smyslu, že jde o amatérské divadlo a že je dobře, když se současní mladí lidé věnují tak pěknému koníčku. Jenže proč. DSJS je totiž souborem, který má za sebou už jeden divadelní »hit« — ano Odyseu. Proč to připomínám, protože Pět deka moci zákonitě evokuje už tehdy vyslovený názor, kvalifikující »Skřivany« jednoznačně mezi soubory vysloveně režiséřského typu. A v tom to všechno je.

Herec Miroslav Donutil je totiž přes všechny zkušenosti režisérem amatérským. Je to bohužel poznat už v samotném scénáři, který je prakticky postaven na pouhém přepisu výborných Šukšinových dialogů. Samotné představení pak trpí trochu stereotypem (potlesk před každou z povídek např.), »nedivadelností«, (třeba recitační uvádění »vyznění«, šlo přece »zahrát«, ne?), která snad ani není způsobena nedostatkem režijních nápadů, jako spíš úspěchaností realizace. Tohle vše by však šlo amatérskému divadelnímu souboru — pokud neaspíruje na vyšší příčky v pomyslném žebříčku svých kolegů — odpustit. Jedno však odpustit nelze. Jak jsem napsal Pět deka moci výrazně staví na literárním základu a ten lze na divadlo nejlépe cestou převést alespoň elementárně zvládnutou hereckou dikcí. Ta však bohužel některým členům souboru výrazně schází. (Už protagonista úvodní povídky Urážka.) Na druhé straně nutno říci, že někteří si jsou tohoto svého handicapu zřejmě vědomí a snaží se ho zastřít alespoň hereckou akcí (Semjon v Příhodě z restaurace).

Je to spolu se zvládnutými he-

reckými výkony Miroslava Toma-
na (děda), Jana Fialy (několik
epizodních rolí) a Jaroslava Hej-
lera (strejček Voloda), opět »ná-
herně ruskou« hudbou Jiřího Bu-
lise, nosností tématu — »občas
kriví každého z nás« či Šukšinův
mistrovský pozorovací talent, do-
stačujícím pro výrazně kladné
hodnocení divadelního představe-
ní? To je otázka, kterou si v tom-
to případě musí vyřešit každý di-
vák sám. Osobně se domnívám, že
je dobře, že tohle představení
vzniklo... Byť je ho jen »pět de-
ka«, je totiž, po už zmíněné anti-
ce, zatím nejzdařilejší inscenací
DSJS.

JAROSLAV KRAVKA

BV 24.5.82

Šukšinovy povídky u Skřivana

Kdokoli se pokusí tlumočit myšlenky Vasilije Šukšina, může sklouznout buď k sentimentalitě, nebo se poddá vnějšímu kouzlu autorových hlubokých filozofických zamyšlení — humoru. Rozhraní je nepostřehnutelné, obě polohy přecházejí volně jedna v druhou — žádná není samozřejmě Šukšinova.

V květnu se představili vlastní interpretací několika Šukšinových povídek členové Divadelního studia Josefa Skřivana OKVS Brno IV. Soubor už v minulosti přesvědčil, že hledačství je mu nejvlastnějším vyjádřením zájmu o scénické umění a nejednou bylo o jeho inscenacích referováno v superlativech natolik jednoznačných, že byly stavěny na roveň i scénám profesionálním. To vedlo na druhé straně nedávno k šalebnému sebevědomí, jež před neuskutečněnou premiérou Prométhea málem přivodilo konec mnohaleté práce.

Premiéra šesti zdramatizovaných povídek sovětského autora — pod názvem PĚT DEKA MOCI je režijně připravil Miroslav Donutil z Divadla na provázku — nenechala nikoho na pochybách, že se soubor vzchopil k novým tvůrčím činům, jež zařadily brněnskou amatérskou scénu znovu mezi nejlepší soubory zájmové umělecké činnosti v našem kraji.

Kdybych měl hodnotit přísně, jistě bych našel mezi jednotlivými čísly celku nevyváženost ovlivněnou snad již samotnou dra-

maturgickou skladbou, řazením jednotlivých povídek, mezi nimiž nespornou dominantou je Příhoda z restaurace, asi by jí příslušelo finální umístění ve smyslu gradačním, ale i filozofickém. Příhoda z restaurace nejenom uchovávala zcela bezchybně polohu vyprávění Vasilije Šukšina (pokud se její aktéři nedají strhnout do fraškovité pózy jako na některých reprízách), ale právě v oné téměř nenapodobitelné nostalgii konfrontuje dva lidské osudy a životy, které se v jednom krátkém okamžiku zkříží, a zůstanou právě v onom jediném hodě silou hodnou filozofického zamyšlení o smyslu a hodnotě života, o rozkřídlenosti snů a ne zcela všední skutečnosti. Nechci tím ovšem nijak snížit úroveň ostatních povídek, z nichž Námluvy, Uvadne a po všem veta korespondují se základem a nejsilnější polohou Šukšinovy tvorby, zatímco Urážka, Vaňka Těpljašin a Rečnický obrat vycházejí z komornosti, postihující především duši, a představují druhý pól Šukšinovy tvorby, s jednoznačnějším a kolektivnějším dopovězením.

Obě polohy zvládli členové DSJS na hranici možnosti neprofesionální scény, jež si zvolí vysloveně konverzační typ scénického projevu. Není však třeba mít obavu z upovídánosti. Úsporné režijní a scénické variace jsou voleny tak, aby daly plně vyniknout síle slova a myšlenky — od titulu až k pointě — navíc je nesmírně citlivě doplňuje scénická hudba Jiřího Bulise. Pět deka moci Vasilije Šukšina v současné době velmi dobře vyplňuje mezeru, která zejména mezi brněnskými soubory ZUČ narůstala — nepřekvapuje diváky jenom odvážnými řešeními inspirovanými dvěma jiho-moravskými profesionálními experimentálními scénami, nýbrž vybízí i k zamyšlení s autorem.

JIRÍ KRÍŽ

RT 22.6.82

Wolkrov Prostějov

[ren]: Národní přehlídka recitátorů a recitačních kolektivů se letos uskuteční v Prostějově již po dvacáté páté. Ve dnech 23.—27. června vyvrcholí při XXV. Wolkrově Prostějově aktivita mladých přednášečů, kteří si vedle volného textu zvolí ještě úryvek z díla básníka. Soutěž, jejímž hlavním vyhlášovatelem je český ÚV SSM, spolupředsedají ministerstvo školství ČSR, ministerstvo kultury ČSR a Česká odborová rada za odborné spolupráce Ústavu pro kulturně výchovnou činnost v Praze, má za úkol přispět rozvoji uměleckého přednesu i hledání nových podnětů a tvůrčích přístupů v interpretaci a inscenaci poezie a prózy. Do národní soutěže opět vstupuje samostatná soutěž vysokoškolská. Uděleny budou Wolkrova cena, cena České mírové rady za protiválečnou tematiku a cena za interpretaci sovětské literární tvorby, repertoár divadel poezie bude navíc odměněn medailí S. K. Neumanna, udělovanou Svazem českých spisovatelů. Ze Severomoravského a Jihomoravského kraje vystoupí v programové části divadlo poezie Puls 82 ze Šumperka, recitační kroužek Divadelního studia J. Skřivana z Brna, recitační kolektiv gymnázia a Městského domu pionýrů a mládeže z Uherského Hradiště a Hanácké divadlo — scéna Státního divadla Brno.

LD 5.6.82

Před Wolkrovým Prostějovem

Položením kytic ke hrobu a pomníku spoluzakladatele proletářské poezie Jiřího Wolkra bude v Prostějově 23. června zahájen XXV. ročník národní soutěže recitátorů a recitačních kolektivů. Jeho hlavním vyhlášovatelem je český ústřední výbor SSM, spolupředsedají jsou ministerstvo školství ČSR, ministerstvo kultury ČSR a Česká odborová rada.

Dramaturgická orientace této vrcholné akce v uměleckém přednesu usiluje o současné texty, které zobrazují život mladého člověka v socialistické společnosti. Jejich výběr bude jistě ovlivněn 85. výročím VRSR a 60. výročím vzniku SSSR, které si v tomto roce připomeneme i nadcházejícím III. sjezdem SSM.

Co ve čtyřech dnech Wolkrova Prostějova uslyšíme? Čtvrteční a páteční dopoledne budou věnována sólovým recitátorům, kteří budou soutěžit v přednesu povinných textů a textů podle volného výběru, navíc si zvolí ještě jeden text Jiřího Wolkra nebo ze sovětské poezie a prózy současné doby. Večery budou patřit recitačním kolektivům. Jihomoravský kraj zastoupí recitační kroužek Divadelního studia Josefa Skřivana při OKVS IV z Brna a recitační kolektiv gymnázia a Městského

domu pionýrů a mládeže v Uherském Hradišti. S inspirativním představením J. Kovalčuka a Sv. Váhy Gulliver aneb Gulliver vystoupí členové uměleckého souboru Hanáckého divadla, hostem bude Lyrické divadlo z Bratislavy. Součástí Wolkrova Prostějova je relativně samostatná vysokoškolská soutěž, v níž fakultní a školská škola mají hodnotu kol okresních. Smyslem je upevnit vazby mezi mládeží různých sociálních skupin.

Za čtvrt století svého trvání je tato vrcholná národní soutěž skutečnou školou uměleckého přednesu, je jedním z nejučinnějších prostředků jeho dalšího kvantitativního a kvalitativního rozvoje. Bilancuje a konfrontuje výsledky uplynulého období, zároveň je inspirací pro další práci. Význam tohoto setkání vystoupí ještě více do popředí, uvědomíme-li si, že slovesné obory a obzvláště umě-

lecký přednes, patří k nejrozšířenějším oborům zájmové umělecké činnosti.

Průběhu jubilejního ročníku Wolkrova Prostějova se zúčastní delegace Svazu českých a Svazu slovenských spisovatelů, přítomny budou také delegace spisovatelů ze Sovětského svazu, Maďarska, Bulharska, Rumunska, NDR, Francie, Jugoslávie a Kuby. Hosté budou přihlížet soutěži, zúčastní se semináře a besedy s básníky, sami také zavítají mezi žáky a studenty prostějovských škol. (avl)

RT 10.6.82

Poezie v Prostějově

Prostějov (zč) — Wolkrov Prostějov, národní přehlídka recitátorů a recitačních kolektivů, pokračoval včera bohatým programem. Dopoledne proběhlo první kolo soutěže recitátorů v přednesu textu podle vlastního výběru. Odpoledne se seminaristé sešli na besedu se spisovateli, ti připravili autorský večer vlastní tvorby. V přehlídce recitačních kolektivů vystoupil kroužek gymnázia Cheb s pásmem Co a jak, kroužek gymnázia v Říčanech s tvorbou A. Vozněsenského a R. Roždestvenského: Rybáři, berou? Recitační kroužek divadelního studia Josefa Skřivana z Brna si připravil Kainarův text Jak umět klepat na lidi, soubor Barvíř z Ústí ku Puškinova Měděného jezdce. Studio P z Jindřichova Hradce přijelo s pásmem Bylo nebylo na motivy I. A. Krylova. Divadlo poezie z Tábora uzavřelo včerejší přehlídku autorským představením Pohled do očí.

MF 25.6.82

WP A ŠP V BRNĚ

Na dvou místech probíhalo v Brně městské kolo Wolkrova Prostějova a po loňské odluce též Šrámkova Písku. Porádaly je MěstV SSM jako vyhlášovatel a Městské kulturní středisko S. K. Neumanna v Brně jakožto hlavní organizátor. Soutěže recitátorů-solistů se zúčastnilo celkem 21 nejlepších z obvodních kol. V nejobsazenější kategorii I. (14–18 let) zvítězil Přemysl Černý, ve II. kategorii (18–20 let) Markéta Skrčená. Nejlepší v nejméně početné kategorii III. (nad 20 let) byla Jana Večerová. Recitačních kolektivů se představilo celkem šest, ale hodnota jejich vystoupení byla velmi různorodá. Odborná porota nejvýše ocenila soubor gymnázia na Koněvově ulici s Horovou poemou Jan houslista a komorní pásmo Divadelního studia J. Skřivana Jak umět klepat na lidi, citlivě sestavené z veršů J. Kainara. Daleko slibněji vyhlížela soutěž Šrámkova Písku: město Brno jakožto působiště řady experimentálních amatérských souborů po úspěších v minulých letech neklamalo ani tentokrát, takže mezi osmi vystoupeními bylo obtížné rozhodnout o postupujících. V I. kategorii (kolektivy pracující méně nežli 5 let) zaujalo především Vádílo gymnázia na Elgartově ulici, které autorským programem Zatvařování působivě vyjádřilo generační pocit svých členů a jejich odpor k přizpůsobivému životnímu stereotypu. Neobvyklou interpretací mytických látek ve svých Biblických příbězích vzbudilo diskuse Pírko Domu pionýrů a mládeže. Umělecky nejdotařenější inscenace přinesla pak kategorie II. (soubory vyspělé). Divadlo X MěstKS SKN nabídlo dvě ze svých tří jevištních verzí Brechtovy politické prózy Hovory na útěku. Cylinder při OKVS Brno III Holčičinami nápaditě interpretoval Poláckovu humoristickou prózu Bylo nás pět. Kolektiv OKVS Brno II předvedl invenční koláž Aurora a tří denní soutěžní maratón ukončil vynalézavě aktualizovaným pojetím Šrámkova Měsíce nad řekou. vz

AS 6/82
(UNIV 3182)

ROK PŘELOMU WP '82

ČEKALO SE TO DLOUHO a konečně letos to přišlo: vpád mládí na Wolkrovův Prostějov. Z tuctu soutěžících recitačních kolektivů dobrá polovina souborů středoškolských, leč i ostatní omlazené, nové, některé vynořivší se z naprosto nezmapovaných končin v topografii českého uměleckého přednesu. Nic naplat, Wolkrovův Prostějov slavil letos čtvrtstoletí a tohle jubileum buď jak buď svádí k bilanci. Jaká tedy byla ta letošní, obhlédneme-li ji z perspektivy pětadvaceti let trvání této národní přehlídky sólových recitátorů a divadel poezie?

Ročník přechodu, to by byla asi charakteristika nejpřibližnější. Ti mladí totiž často bez znalostí kontinuity vývoje českého a světového přednesu touží

aspoň intuitivně na něco navázat, o něho se opíjí. Jsou to především textové opory, které z jejich inscenací učinily v několika případech onen generační nástup, o němž řeč výše. Tázání mladých tvůrců divadla poezie let osmdesátých jsou ovšem jiná nežli jejich předchůdců, přesto ti letošní účastníci WP měli to štěstí, že mohli v podobě takřka klasicky vypreparované zhlédnout a hlavně spoluprožít inscenační postupy tvůrce nejklasičtějšího. Divadlo Orfeus se svým uměleckým vedoucím, režisérem a hlavně zakladatelem poetiky moderního českého divadla poezie Radimem Vašínkou totiž soutěžně zastupovalo Prahu a jejich Ukvapený Turka (Zvláštní cena MP 82) byl skoro čítan-

POZNÁMKY
K ČTVRTSTOLETÍ
WOLKROVÝCH
PROSTĚJOVŮ

kovou ukázkou Vašínkovy tvůrčí cesty. Ruská cimbermaniáda s dílem fiktivního Kozmy Prutkova vytvořila pro Radima Vašínku po jeho inscenacích Oldřicha Wenzla příležitost z nejděčnějších. Výbuchy jevištní metaforiky navršené v přesném a čistém slohu, střídání poloh parodie a grotesky, humor jako nedílná součást režijního slohu — doveďeno bohužel do dvou konců. Orfeus v dramatickém „přídavku“ oslabil účín své brilantní inscenace, takže konečné divácké vyznění nebylo jednoznačné. Ostatně o tomto problému bylo už psáno (viz AS 10/81) a tvůrce a režisér prutkovské kreace svůj omyl na Prostějově sám uznal.

I tak měli ti mladí jednu z posledních příležitostí vidět především styl inscenační práce, nakládání s jevištní metaforou, hledání divadelního ekvivalentu zvoleného textu. V tom byl totiž skryt celý úspěch i prohra letošních zbývajících jedenácti inscenací. Začneme těmi nespornými klady: čistotou režijního výkladu zvoleného textu a nápaditostí zvolených postupů. Vojenský soubor gymnázia J. Žižky z Moravské Třebové v pásmu Objavení Ameriky (Mírová cena WP 82) obnovil a dokonale prezentoval principy dynamického jeviště, jehož zakladatelem je právě Radim Vašínka v inscenacích legendární brněnské lksky z počátku let šedesátých. V montáži z textů A. Vozněsenského, M. Válka a G. Corsa vytvořili překvapivě účinnou a apelativní kompozici pro tři židle, bicí soupravu a pochopitelně a hlavně pro vynalézavé interprety a výborného hudebníka. Kompaktní a čitelný režijní rukopis byl zřejmý i u další oceněné inscenace tentokrát z dílny studentek říčanského gymnázia. Rybáři, berou? (Cena za interpretaci sovětské literární tvorby) je kompozice z „přírodních“ textů dvou protagonistů sovětské poezie předminulého a minulého desetiletí — Rožděstvenského a Vozněsenského. Hravá, místy až odlehčená atmosféra tohoto jevištního počínu tříčlenného divčího kolektivu vzbudila právem pozornost tím spíše, že se jednalo o samostatné dílko nadaných interpretek téměř bez pedagogického dozoru a režijního usměrnění.

Další studentské inscenace měly sympatickou hledačskou tvář už v samém dramaturgickém podtextu. Vybere-li si

skupina šestnáctiletých studentů za citlivého pedagogického vedení svého profesora jako námět k inscenaci text Jiřího Sotoly a rozvede-li ho v anketě a písničkové formě do neotřelé podoby, jak to učinili studenti z Chebu v montáži Co a jak (Čestné uznání WP 82 za neobvyklý přístup k literárnímu východisku pořadu), zasluhuje pozornost hlavně v klasifikaci metodiky přístupu k textové předloze. Ukazuje se, že byť nelehký text Sotolova posledního básnického období může takto vypreparován a hledačsky přiblížen mladé generaci být svým způsobem i programem. Kolik je hvězd, Jak se hraje Hamlet a Jak se spálí láska — nejsou tohle předznamenání mučivých tázání každé nastupující generace?

Rovněž kolektiv Podivadla (Pohybového divadla poezie) při gymnáziu a MDPM v Uherském Hradišti přišel s tvůrčím postupem, který nebylo možno nepřijmout jako novum v kontextu počínů letošního Wolkrova Prostějova i celé naší divadelně poetické scény. Vyber si vlastní kus země (Čestné uznání WP 82 za pohybový a hudební výraz inscenace) je montáž opírající se o podmanivou hudbu skupiny Pink Floyd

s texty Rogera Waterse, přeloženými v antologii rockové poezie. Jeho Odvrácená strana Měsíce není jen věčně pinkfloydovské vesmírné téma, ale nesmírně sugestivní dialog s mladým člověkem o jeho zařazení ve společnosti, o možnosti volby mezi pohodlnou cestou k maloměšťáctví nebo vlastnímu sebevyjádření na základě rozpoznání kladných životních hodnot. Toto vše se v uherskohradištské inscenaci rozehrává v několika rovinách, z nichž právě ta pohybová dala pořadu neopakovatelnou a podmanivou podobu. Soubor ryze mladistvých a začínajících interpretů se za vedení zkušených pedagogů nedal nikde zmást módními podbíživými prvky laciného džezbaletování a diskotancení. Naopak, jejich režijní vedení a celkové vyznění montáže má spíš něco z tragického podtextu westsideovské provenience, tak je totiž traktován spor mezi odrodilcem a kolektivem, na němž celá inscenace osciluje od samého počátku. Jeden z nejzajímavějších počínů letošního WP — devalvovaný bohužel malou interpretační vyzrálostí recitátorů.

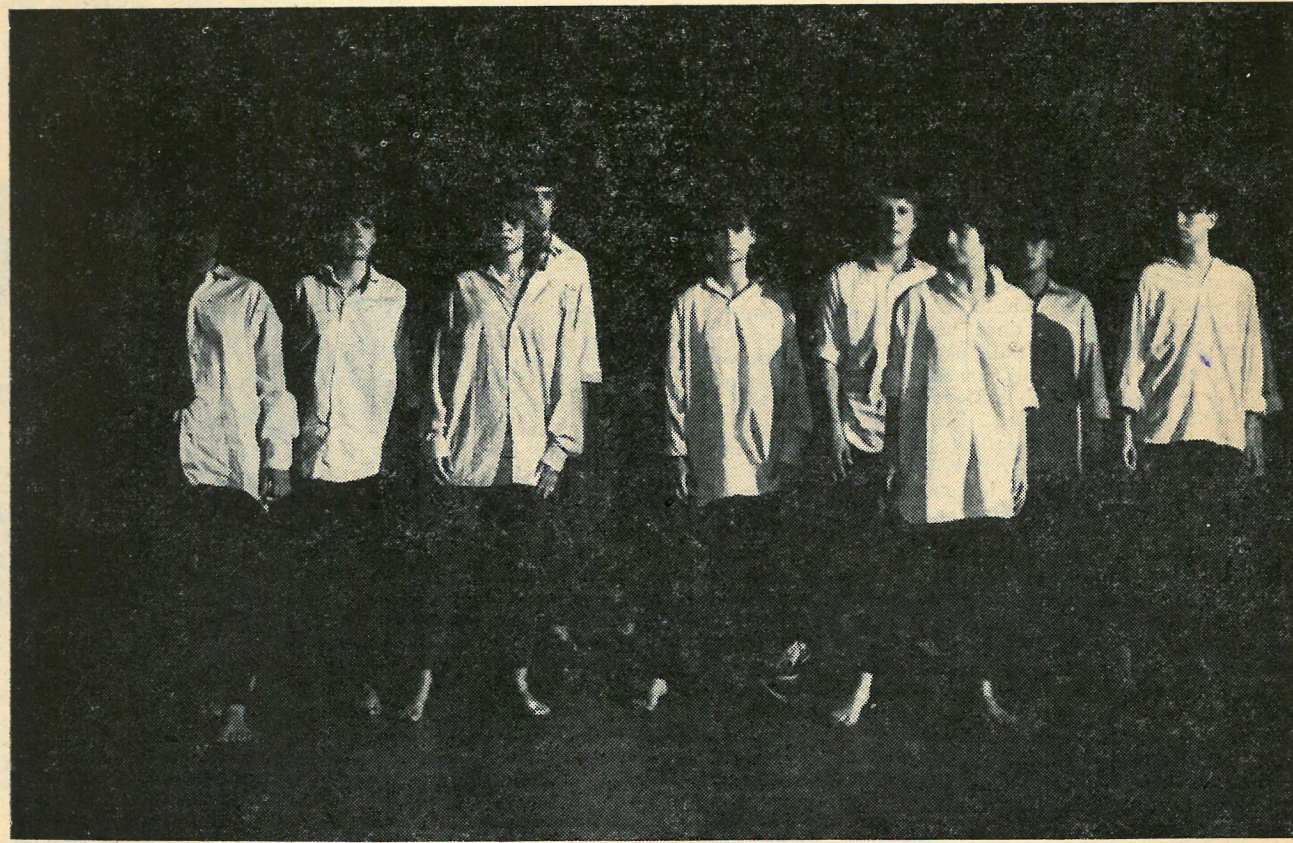
A do třetice dobrého: Studio Pz Jindřichova Hradce studentským divadlem dnes již dávno není, takový byl jeho

vstup před lety na soutěžní kolbiště Prostějovův v nezapomenutelné nerudovské aktualizaci (Skopové s majoránkou). Letos překvapil dalším zpřítomněním klasika I. A. Krylova. Jejich Bylo, nebylo (Čestné uznání WP a Cena diváka) rozehrálo několik Krylovových bajek do podoby moderního divadla takřka až z poetiky někdejšího světa malých forem, jak se říkalo před dvaceti lety kolektivům, co se pomocí zaktualizovaných textů klasiky, písniček a pantomimy natrvalo usadily v českém divadelním amatérském a posléze profesionálním životě. Satirický akcent od prvního do posledního okamžiku, zajímavé texty songů — vůbec hudební složka inscenace, vysoká míra stylizace postav leckde až parodicky překomponovaná, to vše v obalu jakéhosi lidového divadla ovšem s prvky ryze intelektuální spekulace — tak lze charakterizovat toto diváky snad nejděčněji přijaté představení na letošním Prostějově.

O zbývajících soutěžních pořadech jen souhrnně: chybělo jim cosi ze znalosti režijního čtení textu, autorského přístupu, vynalézavosti při hledání jevištní metaforiky v procesu „zdivadelňování“ zvoleného literárního východiska.

Recitační kolektiv gymnázia Říčany — Rybáři, berou? Foto K. Novák

Recitační kolektiv gymnázia a MDPM v Uherském Hradišti — Vyber si vlastní kus země. Foto K. Novák

AS 10/82

Nad amatérským přednesem: SVÍTÁNÍ I MRAKY

Listuji poznámkami o akcích a výkonech v přednesu za rok 1982 a zjišťuji v nich nový tón. Jsou tam samozřejmě postřehy obvyklé a léta se opakující: 1. že umění přednesu nespočívá jen v převodu psaného textu do zvukové podoby; 2. že láska k autorovi není všechno a hory nepřenáší; 3. že záliba v přednesu sama kvalitu výsledku nezaručuje; tedy, že 4. provedení textové předlohy vyžaduje určité nároky na interpreta: na jeho technické vybavení, na jeho pracovní postup, na jeho osobnost.

Nový tón do poznámek z uplynulého roku vnáší případy aktivního interpretačního přístupu a objevy osobitého umělecky koncepčního řešení výkonu, jak se objevily na Wolkrově Prostějově, na soutěži O stuhu 7. listopadu či na Moravském festivalu poezie. Namátkou vybraná jména Šarky Červené, Magdy Kirschnerové, Jaroslavy Klabanové, Dany Krebsové, Pavla Macáka, Hany Peštukové, Renáty Suchánkové, Vladimíra Soldána, Miroslava Tábořského a Libora Vacka důstojně navazují na přerušenou tradici takových špičkových jmen, jakou kdysi reprezentovali třeba Horák, Kofránková, Lenc nebo Zikmundová.

Zdá se, že naše chmurné úvahy z let minulých se mohou zvolna rozplynout. Tím spíše, když se nový obraz objeví i v kolektivech — alespoň ve výběru národních soutěží. I když bych — přiznávám — jejich úspěchy a neúspěchy neměřil dynamismem jeviště jako Mirek Kovářik (AS 1982/10), protože ta míra mi nesleduje vždy skutečný obsah a sílu sdělení (po mém soudu např. přeceňuje vystoupení vojáků a podceňuje brněnského Kainara na WP 82). Nicméně, i tu se něco děje.

Nevypadá to na nic menšího, nežli že nastoupil nový sled amatérských recitátorů. Překvapení a všeobecná radost vyplývají z toho, že nástup se odehrál náhle po sedmi hubených letech, že se neodehrával průběžnou plynulou výměnou (s občasnými překvapeními) jako za časů, na něž vzpomínají pamětníci.

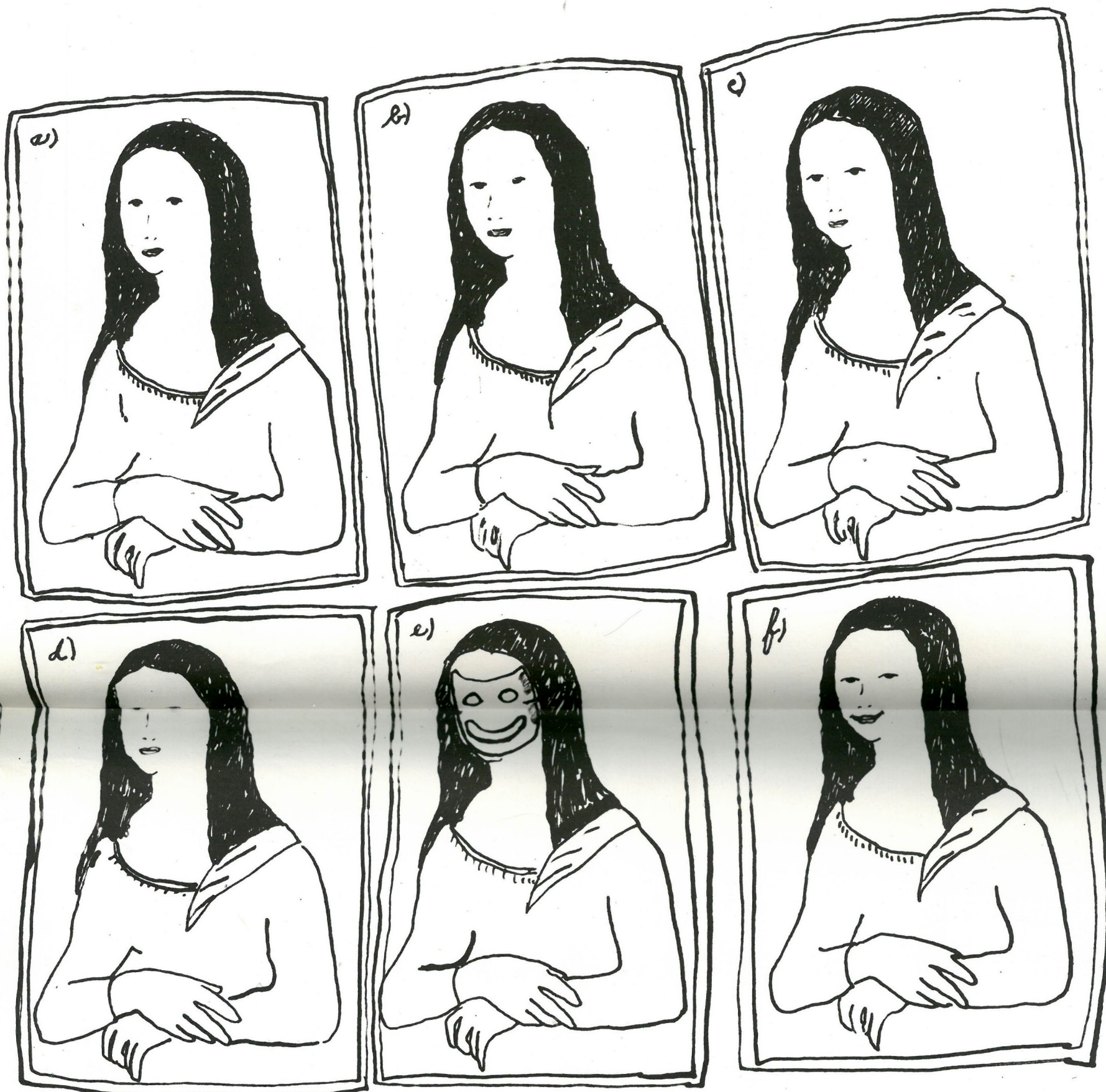
Nový sled přišel, zaujal a zvítězil díky svému aktivnímu programu, tedy — to je třeba zdůraznit — aktivnímu *přednášecskému* programu. Vybere-li si Renata Suchánková Světlovovu Granadu či Pavel Macák Wolkrovu Baladu o očích topičových, nemůže jít v žádném případě o dramaturgické překvapení ani o efekt, který předloha předem slibuje a nabízí. Můžeme si vysvětlit ohlas a úspěch jenom a jedině aktivitou přednášecských výkonů. A aktivita v těchto i dalších výkonech znamená jak aktivitu individuální (tj. vytrvalé a neúnavné kladení si otázek nad textem), tak aktivitu společenskou (tj. kladení otázek či formulování výzev dnešku, společnosti, posluchači). To je náročná otázka *hodnocení* textu, sebe sama, doby. Ale i otázka správného *zařazení* textu, sebe i doby.

Ne náhodou všichni vydávají počet z déledobé soustavné přípravy a aktivní přednášecské práce. Ne náhodou všichni vládnou technikou a kulturou projevu (ne z hlediska nějaké absolutní estetické míry, ale z hlediska potřeby vlastní koncepce). Ne náhodou nikdo z nich, tuším, nerostl v soukromém ústraní bez možností konzultace či delšího vedení a porovnávání výsledků.

A právě tady vidím hranici tohoto radostného úspěchu. Neboť za úspěchy tohoto nového předního sledu jsou ti, kteří se neprobojovali kupředu, ti, na které v menší či v plné míře platí dosavadní kritické výtky počínaje mdlými a nevýraznými výkony a konče neznalostí smyslu či dokonce znění textu. Ti, kteří určitou nadějí zajiskří v okrese, ale do kraje už dojdou bez jiskérky: bez pozornosti a pomoci ztratí i to málo šťastně živelného náboje ze svého výkonu. Zůstane-li tento stav nadále, mohli bychom čekat zase sedm let...

Radost z toho, že máme nové české špičky, by nám neměla zakrývat skutečnosti, 1. že metodická pomoc a péče v daných podmínkách stále ztrácí na rozsahu i na působnosti, ať jde o edice, o semináře, ba i o pouhé počty a odbornost porotců; 2. že humanitní zájmy v široké vrstvě mladé populace spíše ustupují; že obecně se zhoršuje nejen mluvní technika a mluvní kultura, ale kultura vystoupení a vystupování vůbec; 4. že nikoli náhodou próza v českém přednesu trvale zakotvila jen mezi dětskými interprety; 5. že vzdor úspěšným reprezentačním přehlídkám dělnického mládí v zájmové umělecké činnosti trvá (V. Hofmannová, AS 1982/10) „stálý nedostatek účastníků z řad učňovské a dělnické mládeže“; 5. že jsme úhrnem nebyli zatím schopni ničím zajistit kontinuitu nástupu dalšího nebo dalších sledů.

AS 3/83 %

III. PŘEHLEDKA MLADÉHO DIVADLA

VYSOKOŠKOLSKÝ KLUB 27., 28., 29. LISTOPADU 1982 VŽDY OD 76⁰⁰ HODIN

POŘÁDÁ MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO S.K. NEUMANN V BRNĚ & VYSOKOŠKOLSKÝ KLUB V BRNĚ

PROGRAM:

27. LISTOPADU 1982

- 1) KOMORNÍ DIVADLO: V. NOVÁK, S. OUBRAV - O. HONZOVÍ, VÍLE A VERUNCE
- 2) DIVADLKO Z VETERINÁRY: KOL. - KDO NEPROŽIL NEUVĚŘÍ (ANATOMICKÉ DRAMA)
- 3) VADIDLO: KOL. - POBLÁSNĚNÍ TOPENÁŘI
- 4) CYLINDR: I. BLAHUTOVÁ - HOLČIČINY

28. LISTOPADU 1982

- 1) DOMINO: A. MIKULKA - DVANÁCT USMÍVAJÍCÍCH SE JEŽIBAB
- 2) DSJS: V. ŠUKŠIV - M. DOUVIL - PĚT DEKA MOCI
- 3) DĚLNICKÉ DIVADLO: L. N. TOLSTOJ, M. ROŽOVSKIJ - PŘÍBĚH KONĚ

29. LISTOPADU 1982

- 1) KOLEKTIV: F. ŠRÁMEK & KOLEKTIV - MĚSÍC NAD ŘEKOU
- 2) DIVADLO X: P. BÍLEK, Z. TURBA - VELITELEM MĚSTA BUGULMY ANEB ZPRÁVA O J. HÁŠKOVÍ

Pro mladá divadla

Stalo se už tradicí, že závěrem roku Městské kulturní středisko bilancuje činnost souborů zájmové umělecké činnosti. Nejinak tomu bude i o tomto víkendu a následujícím pondělí, kdy se v sále spoluorganizujícího Vysokoškolského klubu uskuteční třetí ročník přehlídky mladých divadel. Po tři dny tak budeme mít možnost vždy od 16 hodin vidět v pravdě to nejzajímavější z mladé

zájmové umělecké divadelní aktivity. Už zítra se tu představí **Komorní scéna MEZ Brno** s klasickou inscenací pohádky *O Honzovi, víle a verunce*, **Divadlo z veteriny** s „anatomickým dramatem“ *Kdo nepřežil neuvěří*, **Vadidlo** z gymnasia na Elgartově s Poblázněnými topenáři a **Cylindr** s inscenací *Kočičiny*, se kterou úspěšně reprezentoval naše amatérské divadlo na nedávném zájezdu v Belgii. V neděli uvidíme vítěze Loutkářské Chrudimi **Domino**, který uvede inscenaci Mikulkových *Dvanácti usmívajících se ježibab*, **Pět deka** moci **Divadelního studia Josefa Skřivana** a **Příběh koně** — dnes už proslavené představení **Dělnického divadla**. Pondělní program zahájí výborný **Kolektiv** adaptací *Šrámkova Měsíce nad řekou* a na závěr přehlídky uvede **Divadlo X** (pravděpodobně mimořádně v sále MKS na Radnické) další reprízu své inscenace *Velitelem města Bugulmy* aneb *Zpráva o Jaroslavu Haškovi*. (jak)

BV 26.11.82

Nekonvenční Thálie

Málokdo ví, že v Brně v současné době existuje úctyhodný počet téměř čtyřiceti amatérských divadel. Na letošní III. přehlídce Mladého divadla, která proběhla v závěru listopadu v brněnském Vysokoškolském klubu, vystoupilo devět z nich. Pořadatel přehlídky, Městské kulturní středisko S. K. Neumanna, připravil díky prozíravému dramaturgickému výběru tři večery plné příjemných překvapení. Divadlo z „veteriny“ zaujalo v úvodu přehlídky svým „anatomickým dramatem“ ze zkušebního období vysokoškolských, pod názvem *Kdo nepřežil, neuvěřil*. Představení, nabitě studentskou recesí, bylo nakažlivé svou spontánní veselostí. Soubor *Vadidlo* při gymnázii na Elgartově ulici se představil odvážnou generační výpovědí *Pobláznění topenáři*. Abstraktně laděný text přinesl překvapivě spoustu momentů k zamýšlení. Pásmo „pohádek pro velké, větší i největší“ od Aloise Mikulky uvedl kolektiv *Domino* při OKVS Brno V pod vedením Hany Stolbové. Prokázal nápaditý způsob práce s výchozím textem a líbeznou hravost blízkou světu dětí. Právem bylo *Domino* oceněno vítěznými vavříny

na letošní Loutkářské Chrudimi. Svůj úspěch zopakovalo *Dělnické divadlo* při OKVS Brno V s inscenací dramatisace povídky L. N. Tolstého *Příběh koně*. O promyšlené, vpravdě divadelní režii Pavla Rímského by se dala napsat samostatná kapitola. Představuje zajímavou ukázkou toho, kam až může dojít amatérský soubor ve spolupráci s profesionálním umělcem. Divadelní studio Josefa Skřivana při OKVS Brno IV se představilo svou úspěšnou adaptací šesti povídek Vasilije Šukšina pod společným názvem *Pět deka moci*. K silným místům přehlídky patřilo vystoupení *Kolektivu*, který uvedl úspěšnou úpravu *Šrámkova Měsíce nad řekou*, plnou úsměvných parodií. Kdybychom se měli vyjádřit o skutečném vrcholu této nesoutěžní přehlídky, pak by jistě připadl *Divadlu X* a jeho inscenaci *Velitelem města Bugulmy* aneb *Zpráva o Jaroslavu Haškovi*. Cílevědomá režie Zdeňka Turby za pomoci zkratkovitých obrazů a plnokrevného prokreslení všech postav zde vytvořila představení dynamické, zároveň hluboce lidské, přinášející nový pohled na našeho předního humoristu. (az)

MF 8.12.82

Brněnský Vysokoškolský klub patřil nedávne III. ročníku přehlídky mladého divadla, kterou pro brněnské divadelní amatéry tradičně organizuje Městské kulturní středisko Stanislava Kostky Neumanna.

ODBORNÁ I LAICKÁ veřejnost měla ve třech dnech možnost provnat tvorbu i kvalitu devíti amatérských divadelních souborů, které letos tvořily víc než reprezentativní vzorek brněnského amatérského divadelního podhoubí (ve městě aktivně působí téměř 40 souborů).

Zaujalo *Dělnické divadlo*, které se představilo inscenací *Příběh koně* (M. Rozvorský a G. Tovstonogov na motivy povídky L. N. Tolstého *Cholostomer*). Více než přiznáním a tudíž i prací profesionálního režiséra (Pavel Rímský navíc se v mnohém poučil od kvalitního leningradského vzoru) tohle představení zaujalo hereckým výkonem Jiřího Postnaneckého v hlavní roli, a přes četná ocenění na různých přehlídkách znovu postavilo otázku, zda by nestálo za úvahy provést už v textu některé drobnější škrt, které by zákloně prospěly k celkovému vyznění a hlavně spádů inscenace.

Tyto otázky vystoupily na povrch především v kontextu s tvorbou tzv. netradičních divadel (v případě dalšího „tradicionalisty“ *Komorní scény* se k nim ještě přidružuje i nemístné přehrávání a další typicky „ochotnické“ airbuty). Především pak v kontextu s *Měsícem nad řekou* (*Kolektiv*). Pět deka moci (*DS Josefa Skřivana*) a *Velitelem města Bugulmy* aneb *Zpráva o Jaroslavu Haškovi* (*Divadlo X*).

Prvá z uvedených inscenací zaujala především nákladným scénickým pojetím a prací se

Šrámkovým textem, ke kterému Kolektiv přistupuje s jasným vědomím jeho literárních kvalit, ale současně i s nulovým nadhledem soudčasně čtenáře. Tímto přístupem pak zákonitě nevzniká parodie.

Pět deka moci přes všechny výhrady, které k tomuto kaleidoskopu šukšínových povídek lze mít scénětem počínaje (pouhý popis dialogů) přes inscenační postup (občasné převládání poplunosti nad „divadelností“) až po herecké výkony (bezradnost v gestech především v úvodní povídce), se však tohle představení s odstupem času jeví jako specifické rozvíjení „provázkovských“ inscenačních postupů v amatérském prostředí.

K nadechzejícím haškovským výročím nastudovalo *Divadlo X* scénář Pavla Bílka a Zdeňka Turby (navíc režie) *Velitelem města Bugulmy* aneb *Zpráva o Jaroslavu Haškovi*, tematicky čerpající ze stejnojmenného cyklu Haškových povídek, v níž osobitou humoristickou formou popisuje život provinčního městečka v těžkých revolučních časech. Tento netradiční obraz revoluce, takřka kašic v plenkách, tj. občas ještě chybných v detailech, ale už zatroleně jistě v historických dějinách cílech, revoluce, na jejíž stranu se už autor sám bez váhání postavil, předvádí „lžka“ v kontextu se záplecností nacionalistické Prahy dvacátých let, tedy v kontextu s prostředím, kterému byla Haškova sňáráva humoristická genialita nejen na obtíž, ale pro něž byla sama o sobě nepřijatelná. (Proto podtitul *Zpráva* ma o sobě nepřijatelná.)

o Jaroslavu Haškovi). V konfrontaci lze také spatřovat největší politikum celé inscenace, která nám tentokrát předvádí „autora Dobrého vojáka Švejka a jiných švand“ bez maloměstského koloritu pouhého „mizerného literáta a vtipálka“ jako člověka s jasným názorem na svět i jeho postavení v něm. Navíc inscenátorům vytváří potřebnou kostru, na kterou vtupně a promyšleně přivěšují epizody zalidněné vymyšlenými figurkami i skutečnými postavami tehdejší české kultury.

Potlesk pro mladá divadla

Z dalších účastníků přehlídky zaujal osobitý studentský humor *Anatomického dramatu Divadla z veteriny* (typická vysokoškolská „komedie dell'arte“ 12 usmívajících se ježibab (A. Mikulka) v podání laureáta Loutkářské Chrudimi souboru *Domino* pak znamená zřejmou předzvěst lepších časů netradičně pojatého amatérského loutkového divadla. A konečně *Pobláznění topenáři* — premiérové představení *Vadidla* — opět potvrdilo, že se tento mladický soubor nepřestává zajímat o generačně aktuální problematiku, kterou zpracovává formou osobitě mnohostranné poetiky, která je v každém případě inspirativnější, chytřejší a hlavně mladší než zpracování, ale hlavně scénář, kterým se zkušený *Cylindr* snažil zpracovat novelu Karla Poláčka *Bylo nás pět*. Inscenace *Holčičiny* totiž už „na papíře“ skončila kdesi v prvním plánu, tedy tam, kde by měl každý projekt netradičního divadla spíše začít. (kra)

SL. 16.12.82

Z každého soudku

ZA TŘETÍ PŘEHLÍDKOU MLADÉHO DIVADLA — I

Od sobotního odpoledne do večerního večera patřil sál Vysokého školního klubu chvályhodné akci, jejímž hlavním garantem je Městské kulturní středisko Stanislava Kostky Neumanna. Během těchto tří dnů tu totiž mohli zájemci vidět reprezentativní průřez brněnským amatérským divadlem. Tedy tou formou zájmové aktivity, jejíž rozvoj má v Brně zasloužilou tradici a jejíž hutnost nám právem závidí zřejmě celý zbytek republiky.

A že se je v brněnském amatérském divadle na co dívat, že se tu i za poslední rok vytvořilo mnoho dobrého i mnoho, co ještě

dává řadu podnětů do diskuse, o tom třetí ročník Přehlídky mladého divadla opravdu přesvědčil. Škoda jen, že se ho z technických důvodů nemohly zúčastnit se svými projekty některé renomované soubory. Mám na mysli například experiment kaskadérské skupiny Duel a M dílny Právo na čest či Bulgakovův Divadelní román v podání obnoveného divadla Triangl.

V našem dnešním hodnocení pak máme tu výhodu, že o řadě inscenací jsme už podrobně referovali těsně po jejich premiérách na mateřských scénách (Velitelem města Bugulmy aneb Zpráva o Jaroslavu Haškovi Divadla X — jehož přehlídkové uvedení očividně trpělo pro soubor nezvyklým prostředím, což je zatížení, které se u tak mladé inscenace muselo zákonitě projevit. Uvažujeme však pořád v dimenzích »lxky«, tedy souboru, který má v našem netradičním autorském studiovém — tedy »mladém« divadle — své jméno) či při úspěších na různých přehlídkách (Příběh koně Dělnického divadla: opět zazářil Jiří Postránecký v roli Cholstoměra, opět lze vést diskuse o tom, zda má neprofesionální soubor využívat schopností poučeného profesionála-režiséra — tenhle problém se

pak o to víc stává předmětem úvahy, uvědomíme-li si výraznou podobnost inscenace s její podobou v Akademickém velkém činoherním divadle Leningrad, které jsme mohli na brněnské scéně před nedávnem vidět. Navíc lze mít jisté výhrady k vhodnosti zařazení této tradičně pojaté inscenace do přehlídky mladého divadla, neboť zde divák spíše očekává divadlo netradiční. Ale podobné úvahy by opět zákonitě vedly k teoretickým sporům o pojmy ochotník a divadelní amatér apod. na které v tomto hodnocení není nejen místo, ale ani čas).

Jestliže tedy máme zdárně za sebou dva ze souborů, o jejichž inscenacích bychom s ohledem na jejich kvalitu v žádném případě nemohli mlčet, můžeme se v zítřejším dokončení tohoto článku o to více věnovat dalším účastníkům přehlídky. A už předem můžeme prozradit, že bude řeč především o Vadidle, Dominu, Cylindru a hlavně o Kolektivu.

JAROSLAV KRAVKA

BV 30.11.82

Slova do diskuse

ZA TŘETÍ PŘEHLÍDKOU MLADÉHO DIVADLA — II

Včera jsme vám slíbili, že v dnešním dokončení článku o III. ročníku Přehlídky mladého divadla budeme věnovat více místa těm ze zúčastněných projektů, na které nezbyl čas při premiérách, či při jejich účasti na jiných přehlídkách.

A začneme tím nejožehavějším: Holčičiny (Cylindr). Za celé představení jsem totiž s touto inscenací na motivy Poláckovy knihy Bylo nás pět nemohl najít společný jazyk. Ne, že bych v ní nenačítal divadelně zdařilé momenty (většina cirkusových scén —

výborný P. Vašíček), ne že by mi tak příliš vadila formální podoba se slavnou Scherhaufervou inscenací Brechtovy Svatby (v žádném případě nejde o představení stejné dotažené). Základní kámen úrazu spatřuji především v tom, že autorka scénáře I. Blahutová příliš lpí na hravém prvním plánu předlohy. Tím bohužel z krásné Poláckovy prózy vydestilovávala jen její klukovský kolorit (který navíc převádí do neadekvátního diváckého prostředí) a zcela vymazává okolnosti, za kterých autor tohle »úsměvné« dílo napsal. Že se jí tak téměř vytrácí obecný satirický podtext, je nabitelní už tím, že své představení záměrně převádí do konkrétního prostředí konkrétního města. Není přece podstatné, že inspiračním zdrojem pro Poláčka byl »jeho« Rychnov nad Kněžnou, jím demonstrováné typy jsou přece obecné. Další výhrady pak lze mít i k výběru jednotlivých sekvencí. No a tyhle scénářové slabiny pak bohužel jen podtrhují »hravé« herecké výkony.

Antipól Měsíc nad řekou (Kolektiv). Divadlo lze dělat i na »zele-
lené louce« — základem je jen dobrý, myšlenkami nabitý scénář. Tuhle starou pravdu opět potvrdila právě glosovaná inscenace. Kolektiv vytváří divadlo s minimálními technickými požadavky, ale o to větší břemeno pak zatěžuje mozkové kapacity svých členů. Jejich kreace je do posledního šroubku vymyšlená. Využívá znalostí diváka, jemné ironie, nadhledu i individuálních schopností aktérů. Literární předlohu pojímá po svém, ale s obrovským citem, a i když celkový dojem je záměrně komický, cítíme z něho i něco jako úctu ke hranému autorovi. Ale pozor — úctu, ne servilnost. A publikum se baví, aniž je k tomu nuceno »bezzudnou legrací«. Chytré.

Vadidlo — Pobláznění topenářů — jde o soubor ze stejného rodu jako Kolektiv. I když o soubor výrazně mladší a méně zkušený. Leč o soubor mladicky odvážný — jako jediný se uveřejnil premiérou — a stavící plně na vlastním autor-
ském zázemí, které se pevně opírá o znalost té větve poeticky současného netradičního divadla, za jejíž domácí vrchol považují prostějovské HaDi. Až budou v jejich posledním projektu vychytané všechny nadbytečné gagy, až bude

přesně jasno v některých hereckých akcích (vnitřní změny postav po instalaci řečnických pultrů např.) vznikne tu tvar, který bude krajně osobitě vypovídat o současné společnosti podstatně víc, než bývá u amatérů zvykem.

Dominó — Dvanáct usmívajících se ježlab. Krásný text Aloise Mikulky a přes noc se zrodil loutkářský soubor. Oživené rekvizity, hravé divadlo, které vypráví pohádku, které se dokáží — i jeho přičiněním — smát jak děti, tak dospělí. Jistě uvidíme, co bude dál.

Divadlo z veteriny je na začátku, samo ještě asi neví zda mu jde víc o studentskou recesi, či o představení jako takové. Jenže nezačínalo tak kdysi i dnes uznávané Malé divadélko?

Z dalších zúčastněných pak už musím věnovat alespoň minimum místa Divadelnímu studiu Josefa Skřivana (Pět deka moci). Z odstupem premiéry sice toto představení nemá takovou vnitřní se-
pjatost, neprosoply mu ani některé personální změny, některé herecké kreace zůstávají stejně nedokonalé, leč jiné se zase stávají sólistickými vystoupeními. Posuzují-li však Pět deka moci v kontextu ostatního brněnského amatérského (nikoli ochotnického!) divadla, docházím k názoru, že mé popremiérové hodnocení bylo přece jen příliš tvrdé.

A tímto zjištěním bych si dovolil zakončit ohlédnutí za III. ročníkem Přehlídky mladého divadla. (Záměrně jsem nevěnoval pozornost všem účastníkům — nakonec, šlo přece »jen« o slova do diskuse).

JAROSLAV KRAVKA

BV 1.12.82

Bilance jevištního experimentu

Po tři odpoledne a večery patřil v uplynulých dnech svažský Vysokoškolský klub v Brně, akci, která nemá v našich poměrech hned tak obdobu: probíhala tu totiž III. přehlídka mladého divadla Jihomoravské metropole, kterou ve spolupráci s osvědčeným hostitelským zařízením organizovalo Městské kulturní středisko S. K. Neumanna.

Festival, kde se za živého zájmu naplněného hlediště vystřídalo celkem devět souborů (tentokrát chybělo kupř. Malé divadlo, Pírko, M-dílina, Duel nebo Triangl), znovu potvrdil známý fakt, že totiž město Brno se svými více nežli třemi desítkami amatérských divadel soustřeďuje v této oblasti ZUC tvůrčí potenciál vskutku hodný respektu.

Ačkoli přehlídka konfrontovala výsledky ochotnické práce jen zhruba za poslední rok, několik souborů přineslo na její podium inscenace, předvedené a oceněné už jinde; ne vždy se jim však podařilo udržet jejich ucelený umělecký tvar. To byl případ Dělnického divadla OKVS Brno V s Příběhem koně L. N. Tolstého (režie Pavel Rímský j. h.) — úspěšného účastníka letošního 52. Jiráskova Hronova a vítěze národní přehlídky ruských a sovětských her ve Svitavách. Čas uplynulý od premiéry a přehrazení některých rolí zjevně neprospěly poláckovským Holčičinám scenáristky Ivy Blahutové ze souboru Cylindr při OKVS Brno III (režie Pavel Vašíček) ani montáži šesti povídek Vasilije Šukšina Pět deka moci v podání Divadelního studia J. Skřivana, kterou připravil člen Divadla na provázku Miroslav Donutil. Na druhé straně Kolektiv z OKVS Brno II; účastník posledního Šrámkova Písku, dokázal svůj nápaditě domyšlený, jemně parodizující přístup ke hře Měsíc nad řekou s minimem scénických prostředků zachovat.

Druhá skupina přihlášených souborů nabízel na studování ve tvaru v podstatě premiérovém. Schopností s pomocí oživovaných rekvizit jevištně využít hravých poloh pohádek Aloise Mikulky Dvanáct usmívajících se ježibab upoutala loutkářská skupina Domino při OKVS Brno V (nastudovala Hana Štolbová), zatímco zkušená Komorní scéna MEZ Brno s textově nepřilíživě vynalézavou báchorkou V. Nováka a S. Oubrama O Honzovi a vile Verunce zůstala — přes sympatické pokusy o aktivizaci dětského publika — až příliš v zajetí interpretačních konvencí a vyčpělých klíš. Protipólem jejího poněkud podbíživého přístupu stalo se jak samostatné Divadlo z gymnázia na Elgartově ulici s čerstvým vlastním, absurdisticky laděným abstraktním textem Pobláznění topenářů, tak svým způsobem i začínající „Divadlo z veteriny“ s ním nepředstírající študáckou recesí — „anatomickým

dramatem“. Kdo neprožil, neuvěří (režie Zd. Mařač). Ačkoli šlo o přehlídku nesoutěžní, za vážného kandidáta na její vavříny nejcennější považujeme vystoupení renomovaného Divadla „X“ MěstKS S. K. Neumanna Brno s jevištní verzí Haškova prozaického cyklu Velitelem města Bugulmy; režiséru (a zároveň spolu s Pavlem Bílkem scenáristovi) Zdeňku Turbovi se totiž za pomoci nápadité hudby Jiřího Bulise a poctivého hereckého vkladu většiny účinkujících podařilo ukázat lidskou tvář i dílo tohoto velkého satirika v době jeho revoluční aktivity v sovětském Rusku i po návratu domů z nových zorných úhlů.

Letošní ročník přehlídky mladého divadla odstranil některé dřívější nedostatky — např. poněkud omezil kvantitu nabídky ve prospěch kvality a zajistil přesné dodržení předem ohlášeného programu i náležitou dokumentaci k jednotlivým pořadům (snad jen hodnotící seminář nebo rozbor jednotlivých nastudování, které by pomohly orientovat soubory v jejich další práci, neměly by napříště chybět). Počtem účastněných souborů a většinou i co do ideové umělecké kvality předvedených inscenací byl účtyhodným pokusem soustředit v pestré mozaice do jednoho sálu téměř vše, co druhé největší město republiky může v oblasti progresivního amatérského divadelnictví nabídnout, a proto rozhodně stál za uspořádání i za vidění.

(sk)

LD 15.12.82

Mladé brněnské divadlo

Ve dnech 27.—29. listopadu byl Vysokoškolský klub v Brně dějištěm třetí Přehlídky mladého divadla, pořádané Městským kulturním střediskem S. K. Neumanna. Pracovní setkání zástupců brněnských amatérských divadel se vyznačují aktivní spoluprácí publika, živými debatami mezi vystoupeními a hlavně nadšením pro divadlo vždy a všude.

Z osmatřiceti aktivních amatérských divadel v městě Brně bylo pozváno devět souborů s inscenacemi, které většinou získaly uznání na letošních festivalech a přehlídkách nebo mohou působit podnětně na rozvoj amatérského divadla. Vzhledem k různému zárověmu zaměření i poslání souborů se pořadatelé přehlídky nemezili na zástupce netradičních divadelních forem. Nabídl přehled „mladých“ inscenací malých jevištních forem, tradičního divadla i vítěze své kategorie na Loutkářské Chrudimi.

Mladý soubor Komorní scény pracuje tradičními divadelními postupy a zaměřuje se zejména na tvorbu pro děti. Klasická pohádka V. Nováka a S. Oubrama O Honzovi a vile Verunce nepatří mezi nejkvalitnější divadelní texty, přesto se souboru podařila slušná inscenace. Na přehlídce měli brněnští diváci ojedinělou možnost seznámit se s činností tohoto „zájezdového“ divadla.

Anatomické drama Divadélka z veteriny zastupovalo studentské divadlo v prapůvodní podobě — humoru, mikrosvětě obávané zkoušky, typologie lidu studentského, šťastného konce a mnoha písniček. Divácky náročnější byla orientace ve zvěrolékařských termínech; jinak jsme měli možnost

posoudit živé, záměrně nepřilíživé, náročné představení nového kolektivu.

Jedna z pracovních skupin divadélka Domino vyhrála na letošní Loutkářské Chrudimi kategorii individuálních výstupů s loutkou. V Brně předvedla rozšířenou verzi — pásmo pohádek Aloise Mikulky 12 usmívajících se ježibab. Snaha o skloubení živé

ho hereckého projevu s maňásky vyšla nejlépe v upravené pohádce o vlku a Karkulce, ale všude bylo patrné porozumění textu i věku diváků. Představení se hrájí v mateřských školách, jsou však sdělná i starším dětem. Neorganicky působí často používané zarámování do nezávazného setkání party devatenáctiletých, i jednotlivárná, skutečně pouze doprovodná hudba. Inscenaci můžeme považovat za dobrý start vznikajícího souboru.

Mladá svým pojetím i většinou herců je rovněž inscenace Příběhu koně podle M. Rozovského a G. Tovstonogova, kterou v pohostinské režii Pavla Rímského uvedlo Dělnické divadlo. Soubor s ní letos získal ocenění na Jiráskově Hronově i na přehlídce ruských a sovětských her ve Svitavách. Od jarní premiéry pozorujeme výrazný herecký růst představitelů, jejich pochopení textu i přirozenost, soustředění a jednolitost celého souboru.

Zbývajících zúčastněných souborů jsou představiteli netradičního divadla. Po strhující a myšlenkově silné inscenaci Básnění se Vadidlo představilo s „ukázkou z experimentálně variabilního divadelního seriálu Okamžiky“, nazvanou Pobláznění topenářů. Je příslibem trvalého zájmu divadla o aktuální generační problematiku, vyjadřovanou osobitými prostředky, i když na sobotní premiéře byla patrná chvatná příprava a nevyjasněnost přístupu.

Divadla Cylindr a Kolektiv vystoupila s vlastním přepracovaním klasických prozaických textů. S Holčičinami i Měsícem nad řekou se s úspěchem účastnily Šrámkova Písku. Jim i dalším dvěma kolektivům, Divadelnímu studiu J. Skřivana (Pět deka moci podle V. Šukšina) a Divadlu X (Velitelem města Bugulmy aneb Zprávy o J. Haškovi) se věnuje v denním tisku nejvíce prostoru — proto tentokrát stručně shrňme, že všichni opět potvrdili dobrou úroveň své práce.

Nejdůležitějším a po celé tři dny trvajícím jevem byla tradiční dobrá atmosféra a pocit, že amatérské divadlo má v Brně široké zázemí. Projevilo se to i ve vyrovnanosti pozvaných souborů. Můžeme se tedy těšit na další podobná setkání — nejspíše snad na jaře příštího roku.

RADKA HÁJKOVÁ

RT 7.12.82

Obvodní kulturní a vzdělávací středisko Brno IV, Krokova 2

vás srdečně zve na

VZPOMÍNKOVÝ VEČER NA JOSEFA SKŘIVANA

/člen Osvobozeného divadla, herce Stát. divadla v Brně,

umučen v Osvětimi v listopadu 1942/

koná se dne 24. listopadu v 19,00 hodin

v Kulturním domě CHARBULOVA 3

Program: 1. Úvodní slovo lektora Soc. akademie PhDr. V. Závodeckého

2. Ukázka ze hry Divadelního studia Josefa Skřivana

"Pět deka moci" od V. Šukšina

3. Film "Hořep" /hraje kromě J. Voskovce a J. Wericha

i Josef Skřivan/

Herec - bojovník

Josefa Skřivana, brněnského herce i režiséra, vzneslé postavy a výjimečného interpretačního nadání, si mohou z vlastních jevištních zážitků pamatovat už jen diváci nejstarší generace: umělec, který by se byl letos v srpnu dožil osmdesátin, zahynul jako oběť nacistické perzekuce právě před čtyřiceti lety v Osvětimi. Skřivan pocházel z Prahy a tam také hrál po tři sezóny v Osvobozeném divadle Voskovce a Wericha a s nimi rovněž filmoval. V Brně se poprvé objevil na počátku třicátých let coby tvárný herec charakterového oboru a příležitostný režisér (poprvé u

nás např. uvedl satiru Saltykova-Ščedrina Pazuchinova smrti). K jeho nejlepším kreacím náležely rozporuplné, psychologicky složitě postavy světového repertoáru — ušlechtilý Cyrano z Bergeracu, despotický španělský král Filip II., intelektuální Hamlet, krutý Richard III., komplikované povahy dramatu H. Ibsena. Uznání diváků mu též přinášely role v sovětských hrách. Z oblasti české dramatiky byl kupř. dykovským donem Quijotem, doktorem Galénem z Čapkovy Bílé nemoci nebo statečným sedlákem Havelkou v Mahenově historické tragédii Mrtvé moře. Nejednou se mu podařilo — zejména v nastudování režiséra Alše Podhorského — povýšit jevištního hrdinu na symbol. Skřivan, čestný a ušlechtilý umělec, stal se brzy aktivním příslušníkem brněnské Levé fronty a agilním členem její literární a divadelní sekce. K jeho odkazu se už déle nežli čtvrt století hlásí jeden z brněnských předních amatérských kolektivů — Divadlo studio Josefa Skřivana. (NJ)

BV 4. 11. 82

Levicový herec

Osmdesát let byl by se v těchto dnech dožil divadelník, herec a režisér, komunista JOSEF SKŘIVAN, kdyby jej nacisté, jakožto přesvědčeného antifašistu, »nenechali« před čtyřiceti lety, na podzim roku 1942 zahynout v Osvětimi.

Byl původem z Prahy a prošel několikaletou tvrdou školou u kočovných hereckých společností, nežli přes Kladno a Divadlo východočeských měst krátce zakotvil ve slavném Osvobozeném divadle. Již zde, ale také od roku 1930 za působení v Brně, často vytvářel přesvědčivé postavy starých mužů. Za deset plodných brněnských let ztělesnil urostlý herec intelektuálního založení množství charakterových rolí našeho a světového klasického i moderního repertoáru. Starší diváci si možná ještě vybaví Skřivanova Hadriána z Římsů v proslulém Honziově nastudování Klíperovy veselohry, tragicky zmučtělého dona Quijota z dramatu V. Dyka, houževnatého pacifistu doktora Galéna (Čapkovy Bílé nemoci) nebo odbojného sedláka Havelku (Mahenovo Mrtvé moře). Skřivan byl rovněž velkým představitelem složitých figur Shakespearových (Hamlet, Richard III.), Schillerových (císař Ferdinand z Valdštýna, král Filip II. v Donu Carlosovi), Rostandových (Cyrano z Bergeracu) či O'Neillových (Kublaj chán ze hry Miliónový Marco). Josef Skřivan se celkem úspěšně věnoval také režii (Kráľ Oldipus, Revizor, Strakonický dudák) a vyrůstal v hereckou osobnost typu Eduarda Vojana, jejíž slibná umělecká dráha se bohužel předčasně a tragicky uzavřela. Skřivanovo jméno nese jedna z ulic poblíž Lužanek. Příkladem tohoto levicového umělce inspiruje se dnes přední amatérský soubor našeho města — Divadelní studio J. Skřivana při OKVS Brno IV. (NJ)

BV 10. 8. 82

Jméno dosud živé

Divadelní studio Josefa Skřivana patří mezi naše nejlepší amatérské scény. Je nositelem jména člověka, který se hluboce zapsal do dějin našeho herectví mezi válkami a zaujal čestné místo v řadách naší pokrokové inteligence.

Josef Skřivan se narodil před osmdesát lety, 10. srpna 1902 v Praze. Od mládí měl velkou lásku — divadlo, kterému se začal věnovat jako ani ne dvacetiletý. Působil u řady divadelních společností a v roce 1928 se s ním poprvé diváci setkávají v pražském Osvobozeném divadle. Po dvou letech následuje roční působení v Brně. Zde se stává aktivním členem literární a divadelní sekce brněnské Levé fronty, jedné z tehdy nejvýznamnějších organizací levicové inteligence, která byla v úzkém sepětí s KSČ i dělnictvem. Spolu s ním patřili mezi členy sekce i Emil František Burian, Jindřich Honzl či Vítězslav Nezval.

V sezóně 1931–1932 se Josef Skřivan vrátil podruhé do Osvobozeného divadla, které čím dál více vyhledával pokrokoví diváci a zanedlouho právě z jeho jeviště zazní první varování před nastupujícím fašismem. Od roku 1932 se Skřivan usazuje v Brně. Vytváří řadu velkých klasických rolí (dr. Galén, Hamlet, Don Quijot), později se zabývá i režiséřskou prací. Nádějný rozmach velkého talentu přerušuje až nacistická okupace. V roce 1941 je zatčen gestapem a následujícího roku končí jeho život v koncentračním táboře Osvětim. Jménem velkého herce, režiséra a pokrokového člověka je nazývána i jedna z brněnských ulic. (hla)

Herec tragického osudu

4. listopadu si připomínáme čtyřicáté výročí úmrtí vynikajícího pokrokového divadelníka, brněnského herce a režiséra Josefa Skřivana.

Josef Skřivan, narozený před osmdesát lety, byl původně Pražan. Vyučil se v obchodě, ale záliba k divadlu jej přivedla záhy k ochotničení. Jako osmnáctiletý odešel ke kočovné společnosti, kde se šest let učil hereckému řemeslu a důkladně poznal rub divadelní slávy. Přes Kladno a Divadlo východočeských měst přišel Skřivan na tři sezóny do Osvobozeného divadla Voskovce a Wericha. Pod režijním vedením Jindřicha Honzla zde s překvapivým zdarem vytvářel zejména postavy intrikánských starců (například senilního nahluchlého Cicerona ve hře Caesar).

Do Brna byl Josef Skřivan angažován poprvé v roce 1930 jako herec charakterního oboru, který se příležitostně věnoval také režii (Gogolův Revizor, Tylův Strakonický dudák, Ostrovského Bouře, Nestroyův Talisman aj.). Získal si oblibu jako osobně čestný a inteligentní umělec vojanovsky vzneslé, štihlé postavy, přesné dikce a vzácné schopnosti plasticky vytvářet figury sociálně a věkově navzájem velmi odlišné — od mladíků po starce nad hrobem. K největším úspěchům Skřivanova desetiletého brněnského působení patřil např. Hadrián z Římsů v Honziově adaptaci veselohry V. K. Klípery, despotický Filip II.

ze Schillerova Dona Carlose, imponující Cyrano z Bergeracu, intelektuálně laděný Hamlet, vyrovnaný Kublaj Chán v O'Neillově dramatu Miliónový Marco, složité postavy her Ibsenových apod. Z nového českého repertoáru připomeneme aspoň Skřivanova snílka dona Quijota v dramatu V. Dyka, bojovného Galéna z Čapkovy Bílé nemoci nebo hrdého sedláka Havelku v Máchově tragédii Mrtvé moře.

Josefu Skřivanovi se stal osudným antifašistický výklad Shakespearova krutovládce Richarda III. na podzim r. 1941 byl v pražské nemocnici gestapem zatčen, vězněn na Pankráci a brzy nato zahynul v Osvětimi. V polovině padesátých let se k jeho odkazu přihlásilo amatérské divadelní studio J. Skřivana, dodnes úspěšně pracující při OKVS Brno IV. (sk)

KAM listopad 1982

4. listopadu

1942 — zemřel Josef Skřivan, divadelní herec a režisér (nar. 10. 8. 1902)

okresní klub mládeže

při ov ssm jihlava

prošinec^{*82}

předvánoční nadílka programů:

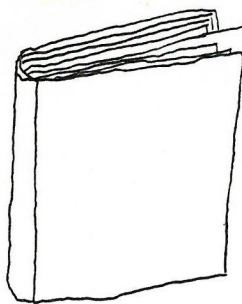
7. ÚTERÝ
v 19.30
Malá scéna
V. ŠUKŠIN
PĚT DEKA MOCI
REŽIE: Mírek DONUTIL
z Divadla na provázku
JEVIŠTNÍ ZPRACOVÁNÍ POVÍDEK SOVĚTSKÉHO AUTORA
V PODÁNÍ DIVADELNÍHO STUDIA J. SKŘIVANA Z BRNA **Kčs 10,-**

10. PÁTEK
v 18.30
V. Beranov
*** PORTA ***
OKRESNÍ KOLO * V. BERANOV
host: WABI DANĚK
uvádí: MÍREK KOVÁŘÍK
BLÍŽENCI-Jihlava, BODLÁK-Lukán.J., BRZDARI-Polná, KYVADLO-Jihlava,
KORD-Jihlava, PRAŽCE-Lukán.J., STŘEPY-Jihlava **Kčs 12,-**

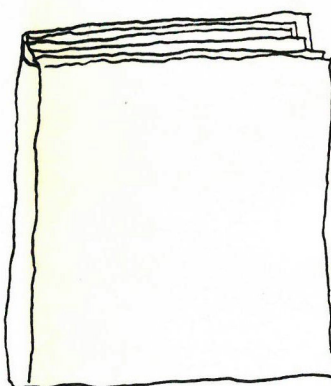
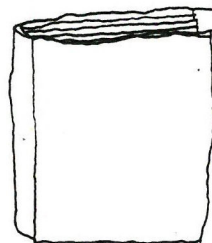
14. ÚTERÝ
v 19.30
Malá scéna
P. DORUŽKA POSLECHOVÁ DISKOTÉKA
GRAMOTLACHY, FRANK ZAPPA, NOVINKY ZE SVĚTA
Kčs 7,-

21. ÚTERÝ
v 19.30
Malá scéna
vánoční klubový večer
STAROČESKÉ VÁNOCE
DÁRKY S SEBOU
s oks **Kčs 5,-**
a divadélkem
poezie při okm

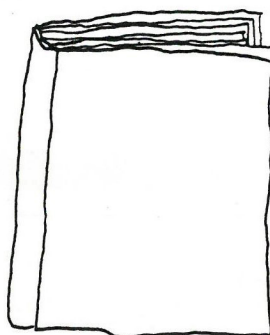
9. května 46, 58601 Jihlava, tel. 265 37

BRVO 24.2.83 DK ROM KSB - KOLEKTIVY 25.2.83 HORIZONT - JEDNOTLIVCI

WOLKROV PRÁSTĚJOV 83

RECIPČNÍ SOUTĚŽ JEDNOTLIVCŮ A KOLEKTIVŮ

KOLEKTIVY

GYMNÁZIUM KŘENOVÁ

Jitka Jachimiaková
Nádražácká pohádka

Igor Košut
Jazz pro Jaroslava Haška

Kolektiv
Pohádka o dobru a zlu

SOU KSB

Jiří Suchý
Můj pes

DSJS

Zuzana Trojanová
Hoře z nerozumu

Jaroslav Heidler
Ráno nás rozdělí

NEPOJÍZDNÁ HOUSENKA

Josef Hora
Zahodit všechny hračky
pro jedinou

Hubená žeň divadel poezie

V sále Domu kultury ROH Královopolské strojírny Brno konalo se páté Městské a Městského kulturního střediska S. K. Neumanna letošní brněnské kolo soutěže divadel poezie Wolkrův Prostějov 1983. Ačkoli se festival ma-

lých jevištních forem Srámkův Písek tohoto roku nekoná a bylo tedy možno soustředit úsilí jen jedním směrem, výsledná bilance nebyla tentokrát příliš potěšitelná. Částečně i vinou chřipkových onemocnění představitelů se porotě, v čele s předsedkyní městského poradního sboru pro slovesné obory ZUČ Růžnou Kottnerovou, jen necelá polovina z původního počtu přihlášených kolektivů, a ani ty ve srovnání s minulými lety většinou nijak neoslňily.

Vítězem (2. a 3. místo nebylo uděleno), se stala čtyřčlenná skupina Nepojízdná housenka OKVS Brno II s pořadem z díla národního umělce Josefa Hory Zahodíme všechny hračky pro jedinou. Scenárista, režisér a zároveň i autor hudby Miroslav Lopatka dokázal jevištními metaforickými prostředky (jako rekvizity fungovaly především staré krabice a zmačkané noviny) vystihnout klíčová vývojová období tohoto studenty ne zrovna oblíbeného básníka. Neotřelý výběr textů zároveň dovolil zvýraznit jejich aktuální vztah k současnosti a v neposlední řadě uplatnit také momenty humorné. Dva soubory reprezentovaly gymnázium na Křenové ulici. Koláž Jazz pro Jaroslava Haška od Igora Košuta faktograficky čerpala z populárně vědeckých prací Radka Pytlíka, zatímco Nádražácká pohádka Jitky Jachimiakové respektovala ovzduší dětské hravosti. Dvojici pásem poezie bylo zastoupeno také Divadelní studio Josefa Skřivana při OKVS Brno IV. Nedotažený a rádobycivilně monotónní program Hoře z nerozumu sestavila režisérka Jana Soukupová z veršů Zuzany Trojanové. Mladá básnířka v nich se sympatickou otevřeností napadá konzumní přístup k životu a odsuzuje zbanalizované vztahy mezi lidmi. O málo výrazněji představil dnešní mladší básnickou generaci (J. Šimon, J. Záček, J. Peterka a další) krátký, hudebně nevynalézavý pořad Ráno nás rozdělí, kde scénář Jaroslava Heidlera v režii Petra Veselého obdržel s právem postupu do krajského kola alespoň čestné uznání. Po loňském invenčním kainerovském pásmu Jak klepat na lidi čekali bychom od tohoto renomovaného, byť převážně divadelního souboru daleko více.

(Itk)

RT 16.3.83

Wolkrův Prostějov

Celostátní festival zájmové umělecké činnosti se dostává začátkem jara do plného tempa. Brněnští recitátoři změřili síly na konci února, kdy se uskutečnilo městské kolo recitační soutěže Wolkrův Prostějov v kategoriích jednotlivců a kolektivů.

Do soutěže recitačních souborů se přihlásilo pět zájemců o postup do krajského kola. Úroveň jejich vystoupení byla nižší než v loňském roce, což se projevilo i na výsledném pořadí. Porota pod vedením Růžny Kottnerové se rozhodla neudělit druhé a třetí místo. Představení dvou kolektivů z gymnázia na Křenové ulici se vymykala pravidlům soutěže — svým pojetím patří spíše na přehlídky divadel malých jevištních forem. Obě skupiny Divadelního studia J. Skřivana neovnovaly přípravě svých vystoupení náležitou péči. Přesto vuspělost členů souboru i jejich nadšení pro současnou poezii může být příslibem úspěchu v krajském kole soutěže, kam postupuje s čestným uznáním kolektiv J. Heidlera.

Výrazným přínosem bylo vystoupení souboru OKVS Brno II Nepojízdná housenka s vlastním pásmem veršů J. Hory nazvaným Zahodíme všechny hračky pro jedinou. Čtyřem interpretům se podařilo vytvořit ucelenou inscenaci poezie — vskutku divadelní ztvárnění veršů, přínosné ve všech složkách, včetně vlastní hudby s písněmi na Horovy texty. Kolektiv přiblížil divákům J. Hory jako básníka současnému vnímateli překvapivě blízkého, vyjadřujícího i náš pohled na nejrůznější oblasti života. Jednotlivci soutěžili ve třech věkových kategoriích. Výběr textů se vcelku nelišil od předchozích ročníků či jiných recitačních soutěží. Zejména v první věkové kategorii se objevilo mnoho prozaických textů. (haj)

BV 8.3.83

BRNO

A WOLKRŮV PROSTĚJOV

Dvoudenní soutěž začala v sále DK ROH Královopolských strojírny Brno vystoupeními divadel poezie (z původně přihlášených 12 kolektivů se jich představilo toliko pět). Dvěma soubory bylo zastoupeno gymnázium na Křenové ulici. Autorská Nádražácká pohádka Jitky Jachimiakové vycházela z ovzduší dětské hravosti, zatímco „spiritisticky“ rámovaná koláž Jazz pro Jaroslava Haška od Igora Košuta faktograficky těžila z populárněvědných publikací R. Pytlíka. Dvojici pásem poezie nabídlo také zkušené Divadelní studio Josefa Skřivana.

U nás při OKVS Brno IV. Pouze v rovině pseudocivilního podání bez jakéhokoli scénického nápadu zůstal nedotažený a monotónní pořad Hoře z nerozumu, sestavený režisérkou Janou Soukupovou z veršů Zuzany Trojanové; mladá básnířka v nich napadá spotřebitelský přístup k životu a s romantizujícím „ženským“ přístupem odsuzuje zmechanizované mezilidské vztahy. Jen o málo působivěji prezentoval současnou mladší básnickou generaci (J. Záček, J. Šimon, J. Peterka atd.) krátký, v hudební složce konvenční program Ráno nás rozdělí, kde scénář Jaroslava Heidlera v režii Petra Veselého stavěl proti každodennosti moderní civilizace ozvlášťující moc poezie (čestné uznání s právem postupu). Po loňském invenčním kainerovském pásmu Jak klepat na lidi přineslo soutěžní vystoupení obou skupin Skřivanovců, pracujících ovšem na okraji hlavního směřování souboru, zklamání.

Vítězem této kategorie (2. a 3. místo uděleno nebylo) se stal čtyřčlenný kolektiv Nepojízdná housenka z OKVS Brno II s pořadem Zahodíme všechny hračky pro jedinou, sestaveným z tvorby Josefa Hory. Scenárista, režisér i autor hudby v jedné osobě Miroslav Lopatka projevil dostatečnou znalost jednotlivých vývojových etap tohoto studentům spíše méně známého autora a dokázal skutečně jevištními prostředky (papírové krabice, zmačkané noviny apod.) se sklonem k emotivní metafoře vystihnout jak básnickovo proletářské období „vravy světa“, tak nalezení řádu v jeho lyrice spirituální. Netradiční výběr textů umožnil podtrhnout jejich aktuální vazby k dnešku a v nepietním poměru k nim uplatnit také smysl pro humor. Ve srovnání s minulými lety ubylo tedy v brněnském městském kole WP divadel poezie nejen počtem, ale především co do chuti experimentovat a schopnosti do tvořit ucelený jevištní tvar.

Soutěž interpretů-jednotlivců proběhla ve Studiu Horizont OKVS Brno III na Lesné. Ve třech věkových pásmech vyslechla porota celkem 38 recitátorů. V nejvíce zastoupené I. kategorii zvítězila studentka Eva Křapová (Hana Pražáková: Podmínka) před Ivanem Polanským a Romanou Slívovou. Čestná uznání obdrželi Jitka Drápelová, Stanislava Ulrichová a Jakub Špalek. Ve vyrovnanější kategorii II. si nejlépe vedla studentka Alice Sylva Lago s textem Oldřicha Mikuláška Vyvolavač; na druhém místě skončili Zdeněk Farkaš a Lubomír Staněk a jako třetí Michal Nevěčný. Čestná uznání získaly Zlata Vyslouzilová a Ivona Dedřlová. Nejlepším recitátorem v méně obsazené kategorii III. byl Miroslav Lopatka (Josef Hanzlík: Černý kolotoč), druhé místo obsadily Monika Kubíčková a Marie Pilná, třetí Markéta Skřčená s Libuší Duchonovou. Mezi vybranými texty převažovala současná česká poezie a soutěž jednotlivců měla jako celek dobrou úroveň.

vz

AS 5/83

Mladé divadlo potřetí

■ Není žádným zvláštním objevem konstatovat, že město Brno má v oblasti amatérského divadelnictví a zejména tzv. malých jevištních forem v rámci ČSR poněkud výjimečné postavení: vždyť tu v současné době více či méně aktivně pracuje 38 různě registrovaných rozličných souborů. Pohled na plán Brna by přitom dosvědčil, že nejsou soustředěny jen do městského centra, ale vyskytují se také v okrajových částech brněnské aglomerace. Tato skutečnost, jakož i fakt, že Šrámkův Písek probíhá nyní jen každým druhým rokem, přivedl odpovědné kulturní instituce na zásluhnou myšlenku pořádat nové, netradiční akce, které by umožnily vzájemnou konfrontaci odlišných metod práce i výměnu zkušeností mezi jednotlivými soubory moravské metropole. Jednou z nich byla v závěru listopadu 1982 **III. přehlídka mladého divadla**, kterou v sále osvědčeného Vysokoškolského klubu SSM pořádalo Městské kulturní středisko S. K. Neumanna Brno. Ve třech nabitých odpolednech a večerech se tu za živého zájmu naplněného hlediště vystřídalo celkem devět souborů (ze známějších tentokrát chyběly např. Malé divadýlko, Pírko, N-dílno, kaskadérská skupina Duel nebo Triangl). Žánrový záběr přehlídky byl přitom poměrně široký a vedle kolektivů významajících jevištní experiment dal příležitost také souborům tradiční orientace i projevu loutkohereckému.

Ačkoli přehlídka konfrontovala výsledky ochotnické práce jen zhruba za poslední rok, několik souborů přineslo na její pódium inscenace, předvedené a oceněné už jinde; ne vždy se jim však podařilo udržet jejich

ucelený umělecký tvar. Přes vynikající herecké výkony Jiřího Postráneckého jako Cholstoměra a Eduarda Koláře v roli knížete Serpuchovského to byl kupodivu případ Dělnického divadla OKVS Brno V s Příběhem koně L. N. Tolstého (režie Pavel Římský j. h.) — úspěšného účastníka loňského 52. Jiráskova Hronova a vítěze jubilejní Desáté národní přehlídky ruských a sovětských her ve Svitavách. Čas uplynulý od premiéry a přeočazení některých úloh zjevně neprospěly poláckovským Holčičinám scenáristky Ivy Blahutové ze souboru Cylindr při OKVS Brno III (režie Pavel Vašíček) ani montáži šesti povídek Vasilije Šukšina Pět deka moci v podání Divadelního studia Josefa Skřivana (zřizovatel OKVS Brno IV), kterou připravil člen Divadla na provázku Miroslav Donutil. Na druhé straně Kolektiv z OKVS Brno II, účastník minulého Šrámkova Písku, dokázal svůj nápaditě domyšlený, jemně parodizující přístup ke hře Měsíc nad řekou s minimem scénických prostředků zachovat.

Druhá skupina přihlášených souborů nabízela nastudování ve tvaru v podstatě premiérovém. Schopností s pomocí maňásků a oživovaných rekvizit jevištně využít hravých poloh pohádek písčích malíře Aloise Mikulky Dvanáct usmívajících se ježibab a sdělně je adresovat i dětem předškolního věku upoutala novopečená loutkářská skupina Domino (dvě její členky vyhrály na loňské Loutkářské Chrudimí II. kategorii individuálních výstupů s loutkou) při OKVS Brno V (nastudovala Hana Štolbová), zatímco zkušená Komorní scéna MEZ Brno (jde vlastně o „zájezdové“ těleso,

Záběry z představení Holčičiny (nahore), Pět deka moci (vlevo dole) a Velitelem města Bugulmy (vpravo dole). Foto J. Kratochvíl

kteří v místě svého zřizovatele téměř nevystupují) s textově nepřilíš vynalézavou báčorkou V. Nováka a S. Oubrama O Honzovi a vile Verunce zůstávala — přes sympatické pokusy o aktivizaci dětského publika — až příliš v zajetí interpretačních konvencí a vyčpělých klišé. Protipólem jejího poněkud podbízivého hrubozrného přístupu stalo se jak samostatné Vadidlo z gymnázia na Elgartově ulici s „ukázkou z experimentálně variabilního divadelního seriálu Okamžiky“ — vlastní, absurdisticky laděnou předlohou Pobláznění topenáři (v kolektivní režii), tak svým způsobem i začínající Divadýlko z veteriny s nic nepředstírající studentskou recesí — „anatomickým dramatem“ Kdo neprožil, neuvěří (režie Zdeněk Mazač). V prvním případě inklinoval protiměstácky nonkonformní pokus o generační výpověď dneš-

DS Josefa Skřivana při OKVS Brno IV
Vasilij Sukšin: Pět deka moci (montáž povídek)
Foto Josef Kratochvíl

ka skrze aforistický dialog a počáteční loutkovou pohybovou stylizaci k poloze dosti abstraktní, v druhém

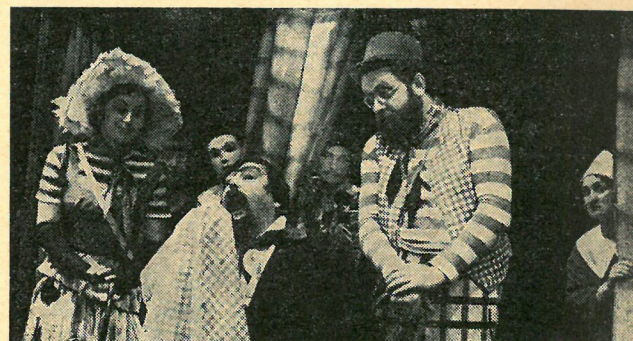
šlo naopak o růženec každodenních epizod z předzkouškové mikrosociety vysokoškolských kolejí a jeho komika se opírala o dobře odpozorované, výstižně charakterizované a diferencované, byť poněkud karikované typy, vzdáleně upomínající na Žákovy populární Študáky a kantory. Ačkoli se jednalo o přehlídku nesoutěžní, za vážného kandidáta na její vavříny nejcennější považujeme vystoupení renomovaného Divadla X MěKS S. K. Neumanna Brno s jevištní verzí Haškova prozaického cyklu Velitelem města Bugulmy: režiséru (a zároveň spolu s Pavlem Bílkem scenáristovi) Zdeňku Turbovi se totiž za pomoci nápadité hudby Jiřího Bulise a poctivého hereckého vkladu většiny účinkujících podařilo ukázat lidskou tvář i dílo tohoto velkého satirika v době jeho revoluční aktivity v sovětském Rusku i po návratu domů z nových zorných úhlů.

Letošní ročník Přehlídky mladého divadla odstranil některé dřívější nedostatky — např. poněkud omezil kvantitu nabídky ve prospěch kvality a zajistil přesné dodržení předem ohlášeného programu i náležitou dokumentaci k jednotlivým pořadům (snad jen hodnotící seminář nebo rozbor jednotlivých nastudování, které by pomohly orientovat soubory v jejich další práci, neměly by napříště chybět). Pracovně zaměřená akce byla počtem zúčastněných souborů a většinou i co do ideově umělecké kvality předvedených inscenací úctyhodným pokusem soustředit v pestré mozaice do jednoho sálu téměř vše podnětné, co druhé největší město republiky může v oblasti progresivního amatérského divadelnictví nabídnout, a proto rozhodně stála za uspořádání i za vidění a ovšemže stojí také za budoucí pokračování. VÍT ZÁVODSKÝ

Co ukáže jedna přehlídka

■ Chci se pokusit o krátkou shrnující poznámku na téma divadla pro děti, a to na podkladě prvního krajského festivalu divadelních souborů hrajících pro děti v Jihomoravském kraji. Porubskou národní přehlídku

„

Nahoře Jihomoravské divadlo Znojmo (Dobrodružství dřevěného panáčka), vlevo dole Mladá scéna JKP Třebíč (Zuzančiny pohádky). Foto E. Macoun a J. Němec

obsazujeme pravidelně, výběr jsme však dělali konkursem. V roce 1982, vlastně po deseti letech soustavného sledování a hodnocení vyspělých souborů, jejichž úkolem bylo v každé sezóně uvést jednu inscenaci pro děti, jsme si mohli dovolit nejzajímavější soubory konfrontovat v jednom místě během týdne na řádném soutěžním festivalu. Těch deset let se vcelku vyplatilo — v minulé sezóně polovina dramaturgických plánů divadelních souborů měla naplánovanou inscenaci pro dětského diváka, letos je to jen třetina. Nastal však výrazný posun v celé této oblasti. Jejím vzorkem se festival stal. Totiž, při jen průměrném dostatku her pro tuto věkovou kategorii, přešly kolektivy k logické možnosti — začaly si zpracovávat náměty, povídky i pohádky samy. Tím se dostaly na bázi tvůrčí divadelní práce včetně zdravé snahy o kolektivní dílo. Podle výsledků prvé konfrontace obstály zejména

všestranné tvůrčí osobnosti: Jiří Čapoun z Jihomoravského divadla ve Znojmě vlastní dramatisací, režii i výpravou Tolstého Dobrodružství dřevěného panáčka a Jaroslav Dejl ve stejných rolích při zpracování pohádek O Syrovátce a F. False pod společným názvem Zuzančiny pohádky se souborem Mladá scéna z Třebíče.

Klasické náměty být v moderní úpravě (Jílkova Šípková Růženka, Čortova Líná strašidla či O skleněném vrchu Zdeny Novákové v dramatisaci Vlasty Kubíčkové) příliš neuspěly: bylo to zčásti nedomyšlením dalších možností a použití divadelních prostředků, jež by překlenuly nedostatky předlohy nebo, a to především, přílišným lpěním na ilustrující interpretaci.

Z pěti inscenací dvě prošlapaly náročnější i přitažlivější cestu. Nebyly jednoduché, ale je účinné.

—lz—

AS 2/83

DIVADELNÍ STUDIO
JOSEFA SKŘIVANA
PŘI OKVS BRNO IV

APOKRYFY

PREMIERA
3. 5. 83 BRNO
VYSOKOSKOLSKÝ KLUB

Karel Čapek:

APOKRYFY

NADA KOVÁŘOVÁ v roli Goneril
z Čapkových Apokryfů, které se
souborem Divadelního studia Jo-
sefa Skřivana nastudoval Jaroslav
Haidler. Premiéra inscenace se
uskutečnila v brněnském Vysoko-
školském klubu na Gorkého ulici.
FOTO: JOSEF KRATOCHVIL

MF 11.5.83

SVATA' NOC

O U'PADKU
DOBY

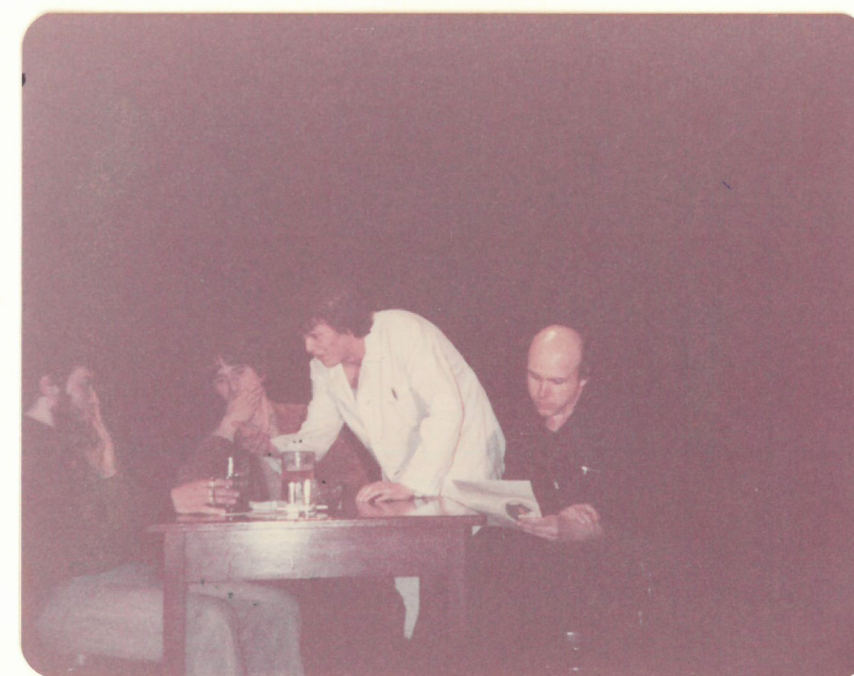
PROMETHEOV
TREST

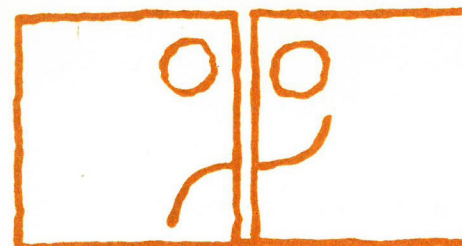
MARTA, MARIA
A LAZAR

GONERIL,
DCERA LEAROVA

O DESETI
SPRAVEDLIVYCH

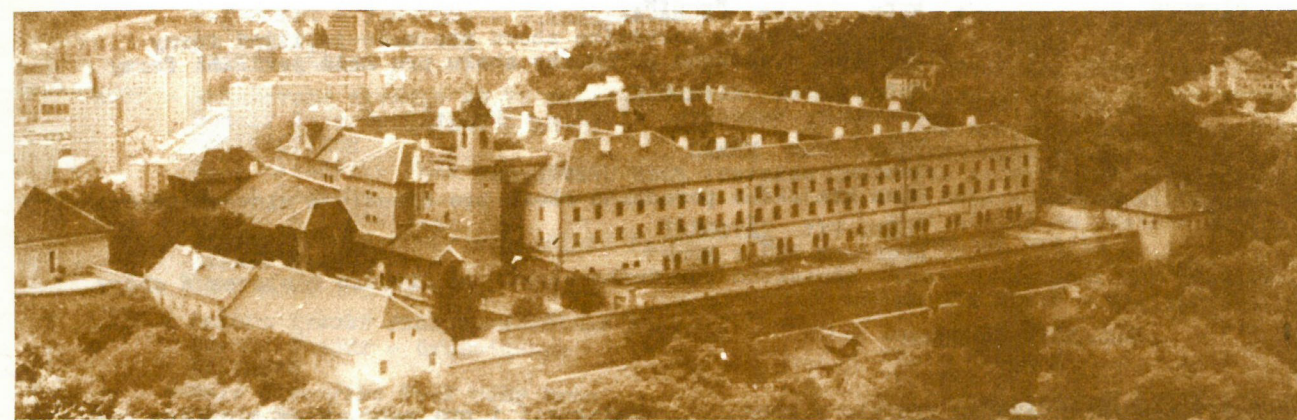
ATTILA

AKADEMICKÉ BRNO 83

10. května 1983

VÍTÁME VÁS V BRNĚ

Ve dnech 10. až 15. května 1983 se uskuteční celostátní přehlídka vysokoškolských divadelních souborů AKADEMICKÉ BRNO 83. České vysokoškolské ústředí Socialistického svazu mládeže a ministerstvo školství ČSR přikládají přehlídce velký ideově společenský význam, neboť jejím prostřednictvím mohou studenti našich vysokých škol podat jeden z důkazů o svém tvořivém, iniciativním vztahu ke skutečnosti.

Socialistická společnost je společností aktivně a pokrokově činných lidí, kteří se

všestranně - pracovně, kulturně, politicky, atd. - podílejí na rozvoji lidských, socialistických vlastností a přispívají tím k materiálnímu a duchovnímu bohatství společnosti. Festivalový štáb a CSV SSM se svým organizačním štábem věří, že vynaložené úsilí účinně napomůže k dobrému průběhu přehlídky, že její výsledky budou přesvědčivým dokladem o schopnosti naší mládeže angažovat se bohatstvím nejruznějších forem na pokroku, rozvoji socialismu a upevňování světového míru.

Prof. PhDr. Walter Smrčka, CSc.
předseda festivalového štábu

LETNÝ POHLED ZPÁTKY

Zájmová umělecká činnost našich vysokoškoláků má dosud velké rezervy dalšího rozvoje. V polovině sedmdesátých let nebyla nijak zvlášť podchycena metodicky ani organizačně. Při prvních pokusech o zlepšení tohoto stavu vládla zpočátku snaha soustředit veškerou akademickou aktivitu z různých oblastí ZUC na jednu národní přehlídku. Před společnou porotou pak docházelo ke konfrontaci soutěžních výkonů navzájem jen obtížně srovnatelných, a to nejen úrovní či délkou vystoupení, ale především co do diametrální odlišnosti jejich základní povahy. Tak např. na podzimní části národní přehlídky ZUC studentů vysokých škol ČSR, pořádané Krajskou vysokoškolskou radou SSM v listopadu 1975 v Brně, sešlo se okolo 140 posluchačů ze 14 fakult osmi českých měst. Uvědomíme-li si, že se tu soutěžilo v individuální i kolektivní recitaci, hře na solové nástroje, v umělecké fotografii a ve výtvarných oborech a že se tu představila také komorní tělesa a soubory folklorní, vidíme, že tato až příliš různorodá přehlídková mozaika přímo volala po přesnější kategorizaci.

V roce 1976 se tedy prosadila správnější myšlenka specializace jednotlivých vyhraněných oborů ZUC s konáním čtyř oddělených národních přehlídek v různých vysokoškolských centrech Čech a Moravy. Otevřena zůstala ovšem otázka, zda by se vítězové dílčích soutěží nemohli např. každým druhým rokem prezentovat na společném defilé nejlepších.

Organizace soutěží ve všech jevištních útvech připadla od počátku Brnu, které se dnes může pochlubit značnou ochotnickou aktivitou (srov. téměř tři desítky registrovaných kolektivů nejruznějšího zaměření) a které již tehdy hrálo v rámci ČSR na poli netradičního amatérského divadla důstojnou roli. Vyhlášovatelé, pořadatelé a organizátoři přehlídek se zprvu obměňovali (ČVÚ SSM, KVR SSM v Brně, CSV SSM UJEP Brno a zástita jejího rektora), stejně jako termín konání v rámci toho kterého kalendářního roku. Zahajovací ročník, jehož přesný průběh se již bohužel ztrácí v mlhách nespolehlivé lidské paměti, proběhl v říjnu 1976, druhý se konal hned příštího jara, další dva měly termíny pro změnu listopadové a teprve od ročníku (Pokračování na str. 4)

SLOŽENÍ POROTY

- Předsedkyně poroty : PhDr. Tatiana OBROCHTOVÁ
asistentka UML UJEP Brno
- tajemník poroty : Ing. Karel JEHLIČKA, CSc.
KVR SSM v Brně
- členové : RNDr. Zdeněk ČECHÁČEK
člen ústředního poradního sboru pro malé jevištní formy
předseda krajského poradního sboru pro malé jevištní formy
PhDr. Josef KOVALČUK
dramaturg Hanáckého divadla v Prostějově
PhDr. Ivan NĚMEC
odborný asistent PedF UJEP Brno
člen krajského poradního sboru pro divadlo a slovesné obory
PhDr. Vít ZÁVODSKÝ
profesor SKS v Brně
člen městského poradního sboru pro divadlo a slovesné obory

SLOVO O SOUBORECH

Pražské klasické divadlo vzniklo v roce 1982 ze spontánní touhy zahrát si své divadlo...
To nám napsali členové divadla, dnes posluchači druhého ročníku herectví DAMU. Pod dramaturgickým vedením Petra Pelednáka a v režii Martina Nezvala (v Brně jsme viděli v podání členů souboru Esence jeho inscenaci Vojcek v roce 1981) nastudovalo svou první inscenaci HAGENBEK, která měla celkem 30 úspěšných repríz.
Letošní premiéra Sofoklova Oidipa pokračuje v dramaturgické linii divadla, která je ostatně obsažena i v samotném jeho názvu a potvrdila hledání tohoto mladého uměleckého kolektivu.

Divadélko Provizorium není na naší přehlídce žádným nováčkem. Českobudějovický soubor hostoval v Brně již čtyřikrát a neodjížděl bez vavříků. Letos uvidíme inscenaci KOŠILELA z básní Christiana Morgensterna podle výběru režisérky Dagmar Blümlové. Výsledný tvar je dílem celého kolektivu, neboť pevně je dáno pouze odkud kam (od poetickohorrorové provokace přes všednodenní roztomilosti světa až k mravnímu naučení "lumpičkova" osudu), vše ostatní je tu dílem tu náhody, tu nápadu v průběhu zkoušek.
Proč Morgenstern? Protože Provizorium je hravé a protože, zdá se, filistéři dnes dospěli do nových kvalit.
Proč Košilela? Protože se to slovo krásně po púnebí válí a protože je to přece jenom - v osamocení ovšem! - kus odění, které ve společnosti působí rozpačitým dojmem a taky tak trochu přivolává noční spouště, v němž může být dš, sen, legrace a ledacos (!) jiného. A když se rozsvítí je všechno jinak.
Členové souboru usilují o syntetické herectví, o divadlo pro diváky všech věkových

kategorií i pro sebe. Přes složitou personální situaci nastudovali v této sezóně ještě kabaret dělnického folkloru Uragán světem burácí a klauniádu pro děti předškolního věku A už se smích kutálí. V létě se přetváří v kočovnou společnost Kobyla 82 (83) a hrají divadlo po okrese.

Malé "S" divadélko pedagogické fakulty Univerzity Palackého z Olomouce nám do Brna po loňských BARLIERÁCH přivezlo UNIKY. Autorem a režisérem je opět Milan Valenta, který ve své hře nastavuje křivé zrcadlo lidské nesnášenlivosti a zlobě. Soubor Malého "S" divadélka uvedl hru poprvé v listopadu loňského roku na soutežní bratislavské přehlídce malých jevištních forem, kde se v silné konkurenci umístil na třetím místě.

PROGRAM 11. května 1983

9,00 - 11,00	seminář
12,30 - 13,30	oběd - DK ROH KSB
15,00 - 17,00	hodnocení představení
17,00 - 18,10	představení divadla Veeš Ustí nad Labem
18,10 - 19,10	večeře - DK ROH KSB
19,10 - 20,00	představení divadla Hrneč VUT Brno
20,00 - 20,30	příprava
20,30 - 21,40	představení divadla Usmev UK Bratislava
21,40 - 22,00	příprava
22,00 - 22,45	představení Divadýlka z veteriny, Brno
23,00	návrat na koleje

VÍTEZOVÉ A OCENĚNÍ MINULÝCH ROČNÍKŮ

- 1976 - Angažované divadlo AD 76 Olomouc
Rudolf Bajer - Rudolf Crha
EROTIKON
Hanácké premiérové divadlo Bernardýn
J.Prévert - P.H.Cami - J.Lamač -
I.Senkyřík - M.Tichá
TEKUTÝ HŘEBEN
- 1977 - Angažované divadlo AD 77 Olomouc
Rudolf Bajer - Rudolf Crha
ROBINSOTIKON
Malé divadýlko PedF UJEP Brno
Libor Sigmund
Od města k městu...
Amfora Vysoké školy zemědělské Praha
Zdeněk Šnajdr
CAMI A MY
- 1978 - Amfora Vysoké školy zemědělské Praha
Zdeněk Šnajdr - dramtizace
GILGAMES
Malé divadýlko PedF UJEP Brno
Libor Sigmund
SPARTAKUS
Divadelní studio Josefa Skřivana Brno
Anonym
ŽENA HAŠTEŘIVÁ, MANŽEL ZOUPANLIVÝ
Individuální výkony
Květa Arcanidu za titulní roli v inscenaci Žena hašteřivá, manžel zoufanlivý
Libor Sigmund za titulní roli Spartaka
Miroslav Donutil za pedagogické a umělecké vedení souboru DSJS
Angažované divadlo AD 78 za písňovou tvorbu v inscenaci Zbojnický tanec
Provizorium České Budějovice za ideovou závažnost inscenace Stínohry
Účast na Akademickém Prešově
Malé divadýlko-Spartakus
- 1979 - Provizorium PedF České Budějovice
Dagmar Blümllová
TRUMF
Malé divadýlko PedF UJEP Brno
Libor Sigmund
JÁMA
Adadas ČVUT Praha
Kolektiv
DADA-SOIRÉE DVĚ A PŮL
Individuální výkony
Václav Matějka za titulní roli v inscenaci Trumf
Libor Sigmund za inscenaci Jáma
Dagmar Blümllová za inscenaci Trumf
Jiří Vopálka za autorství hudby ke hře Trumf
Účast na Šrámkově Písku
Provizorium - Trumf
- 1980 - Divadelní studio Josefa Skřivana Brno
Homér - Jarmila Křižanová
ODYSSEA
Dominik Měv SSM Plzeň
Jiří Císlar
BREJLE

Malé divadýlko PedF UJEP Brno
Libor Sigmund
JÁMA
Adadas ČVUT Praha
Oldřich Kužilek - René Slauk -
Marie Kulhavá
ANI KRÁL, ANI DÁBEL

Individuální výkony
Jitka Rymešová za postavu Vilmy v inscenaci Brejle
Květa Arcanidu za alternované ženské role v inscenaci Odyssea
Jiří Hlobil za postavu Reného v inscenaci Brejle
Účast na Akademickém Prešově
Dominik Plzeň - Brejle

- 1981 - Esence FA ČVUT Praha
Georg Büchner
VOJCEK
Malé divadýlko DK ROH KSB
Libor Sigmund - Miroslav Janoušek
DÍVČÍ VÁLKA
Veeš PedF Ustí nad Labem
Josef Mogg - Václav Zibner
BILA TVÁŘ ZA SKLEM
Všechny soubory se zúčastnily Akademického Prešova
Individuální výkony
Petr Herold za roli Vojcka
Jiří Vik za roli Lukáše v inscenaci Komédie o krvavém mordu
Libor Sigmund za roli Bivoje
Miroslav Janoušek za roli Přemysla v inscenaci Dívčí válka
- 1982 - Vizita SKZ Praha západ
Jan Borna - Jaroslav Dušek
SRSLÉNÍ aneb JEDEN DEN VILEMÍNA ČME
CMELIKA
Malé divadýlko DK ROH KSB
Libor Sigmund - Miroslav Janoušek-
Jaromír Tuček
FRANCKÝ KUPEC SÁMO
Divadlo za zrcadlem FF PU Olomouc
Michal Peprník
ZAPADÁKOV
Malé "S" divadélko PedF Olomouc
Milan Valenta
BARIÉRY

Individuální výkony
Libor Sigmund a Miroslav Janoušek za osobité herecké a autorské podíly ve hře Francký kupec Sámó
Milan Valenta za postavu Principála v inscenaci Zapadákovi
Michal Peprník za autorství a herecký výkon v roli Viléma v inscenaci Bariéry
Jan Borna a Jaroslav Dušek za autorství a herecké výkony v inscenaci Srslení

(Pokračování ze str. 1)

pátého (1980) se opět stabilizovalo období jarní (duben nebo květen), aby byla zajištěna návaznost na Akademický Prešov, kam byly vítězné soubory delegovány k mimosoutěžním vystoupením. Celých sedm let ovšem zůstávalo fixní místo konání - Vysokoškolský klub SSM na Gorkého ulici, vystřídáný teprve letos Domem kultury ROH Královopolských strojů Brno. Poměrně stabilní složení mívala i odborná porota, jejíž činnost se nikdy neomezovala jen na závěrečný verdikt s předáním cen a diplomů; s každým účinkujícím souborem zpravidla ještě týž večer jeho soutěžní vystoupení v rušných veřejných diskusích rozebrala.

Přes opakovanou dobrou předsevzetí organizátorů, kteří se jakožto konkrétní osoby bohužel prakticky rok co rok střídali a v mnohém tedy de facto začínali stále znovu, nemohli jsme být v minulých letech s leccím spokojeni. Ne vždy se například dařilo čelit dosti živelné dramaturgické skladbě jednotlivých večerů i celých ročníků: v nezáviděné časové tísní brávali pořadatelé zavděk každou došlou a zhusta i neúplnou přihlášku, aniž se mohli předběžně seznámit s charakterem a kvalitami nabízeného pořadu. Některé kolektivy navíc přijížděly do Brna teprve s nedotaženou premiérou, zatímco reputace národní přehlídky a koneckonců i její propozice vyžadovaly nabízet inscenaci už relativně dotvořenou a usazenou, mající za sebou ohlas u domácího publika i první kvalifikovanou kritická zhodnocení.

Chronické potíže způsobovalo také včasné získávání informativní dokumentace o vystupujících souborech, texty, programy, fotografie apod., a to nejen pro publikum, ale dokonce i pro samotnou porotu. Opakovaně se konstatovalo, že značné rezervy akademické divadelní aktivity jsou v daleko větším rozšíření vzájemné výměny jednotlivých představení na půdě svazáckých klubů či kolejných zařízení a s ní i v předávání cenových poznatků a srovnávání odlišných metod práce.

Protože se prosazovala správná zásada, aby všechny vystupující soubory absolvovaly pokud možno celý průběh čtyřdenní až šestidenní přehlídky, pamatovalo se také na další festivalové akce, mimo jiné též na studijní představení některého experimentálního tělesa profesionálního, spojeného s rozbohem inscenace a metodickou instrukcí zejména pokud jde o složku autorskou a dramaturgickou (loni např. Hanácké divadlo z Prostějova), dále na odborné semináře, přidružené oddechové programy, exkurze apod. Přes improvizovanou propagaci býval zájem publika o vysokoškolské soubory naštěstí vysoký a všechny účinkující zpravidla vítal zcela zaplněný sál.

Během dosavadních ročníků "Akademické Thálie" vystřídalo se v Brně přes čtyřicet soutěžních vystoupení necelých avou desítek souborů (jako hosté byly v posledních letech

zvány - podobně jako letos - přední kolektivy slovenské) z devíti měst Čech a Moravy (Praha, Plzeň, Liberec, České Budějovice, Ústí nad Labem, Pardubice, Olomouc, Ostrava, Brno). Ve vyšších ročnících se už jednalo o soubory, které tu nevystupovaly poprvé (kupř. brněnské Malé divadlo pedagogické fakulty UJEP se tu objevovalo takřka pravidelně). I malé divadlo pedagogické fakulty UJEP se tu objevovalo takřka pravidelně).

Vzhledem k uvedeným okolnostem vykazovaly dosavadní festivaly mnoho rysů společných, ale zároveň měl každý z minulých ročníků národní akademické přehlídky přirozeně svou osobitou atmosféru a přinesl i neopakovatelné umělecké zážitky.

V roce 1977 mezi pěticí účastníků nejvíce zaujal soubor AD-77 filozofické fakulty Palackého univerzity Olomouc s autorským textem Rudolfa Bajera a Richarda Crhy Robinsotikon - jakousi konfrontující rekapitulací "vybraných kapitol" z dějin vždy znovu a znovu notoricky chybujiícího lidstva. 3. ročník "Akademické Thálie" přivábil již sedm ansámbľů. Umělecky nejvyváženější inscenací nabídlo domácí Divadelní studio Josefa Skřivana, které v režii herce profesionálního Divadla Na provázku Miroslava Donutíla robustně oživilo neznámou anonymní lidovou frašku z Fulnecka Žena hašteřivá a manžel zoufalivý. Do Prešova byly doporučeny dva soubory: Amfora Vysoké školy zemědělské Praha s osobitou scénickou verzí sumérského filozofického eposu Gilgameš (scénář Miroslav Slouka, režie Zdeněk Šnajdr) a Malé divadlo PedF UJEP Brno s vlastním, protiválečně laděným komediálním Spartakem. Mezi šesti účastníky roku 1979 si právo postupu na Prešov vybojovala hned tři představení. Jediný nováček přehlídky, Adadas stavební fakulty ČVUT Praha, sestavil své kabaretně happeningové Dada-soirée dvě a půl dílem z autentických dadaistických básní, dílem z kvalitních vlastních textů. Provizorium českobudějovické pedagogické fakulty vzbudilo spontánní ohlas stylově vyváženým, antiiluzivním pojetím veršované satirické aktovky I.A.Krylova Trumf (režie Dagmar Blumlová). Brněnské Malé divadlo PedF UJEP pořadem Libora Sigmunda Jáma potvrdilo, že jeho cesta od improvizované studentské recese k ucelenějšímu jevištnímu tvaru je schůdná. Vítězem 5.ročníku přehlídky se mezi šesti účastníky stalo Divadelní studio J.Skřivana z Brna, jež v režii "provázkovského" Zdenka Pospíšila připravilo metaforicky mnohovrstevnatou, slohově vytríbenou a v nejlepším slova smyslu kolektivně nastudovanou vlastní dramatizaci Homérova eposu Odyssea. V sympatickém světle se představil také debutující Dominik Klubu MěV SSM Plzeň s komorním konverzačním textem Jiřího Císlera Brejle, vybroušeným perfektní hereckou souhrou do uvolněné intelektuální klauniády. (Pokračování v č.2)

LETNÝ POHLED ZPÁTKY

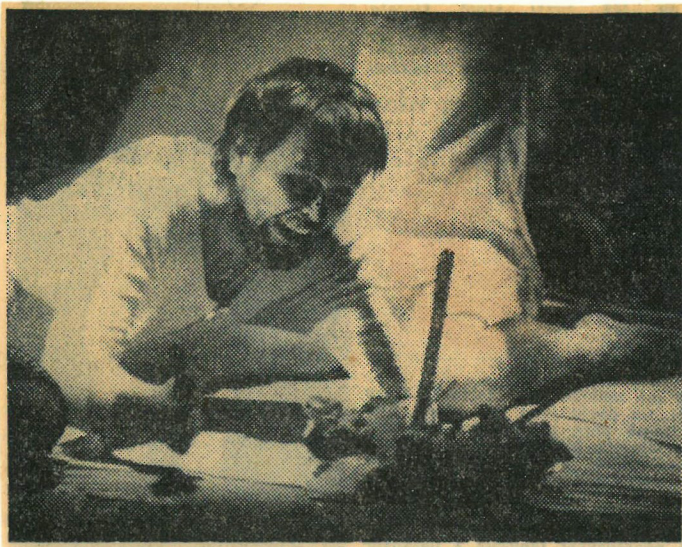
(Pokračování z č. 1)

Druhou festivalovou pětiletku otevřel duben roku 1981. Mezi šesti účastníky bylo tentokrát více "greenhornů". Nejvýraznější zážitek přinesl hned úvodní soutěžní večer, kdy začínající Esence fakulty architektury ČVUT Praha předvedla provokující, expresivně apelativní inscenaci torzovitého sociálního dramatu Georga Büchnera Vojcek (režie Martin Nezval). Jako druhé skončilo brněnské Malé divadlo s původním antimilitaristickým apokryfem svých členů Libora Sigmunda a Miroslava Janouška Dívčí válka (režiroval posluchač JAMU Pavel Doležal). Na třetí místo se vrátilo komorní vystoupení Divadelního studia Veeš budoucích pedagogů z Ústí nad Labem Bílá tvář za sklem, jehož autoři a zároveň interpreti Josef Mooz a Václav Zibner předvedli kombinaci pantomimických etud a slovního projevu. Konečně lonský 7. ročník soutěže soustředil do té doby rekordní počet hodnocených účastníků - osm. Porota udělila ex aequo dvě první ceny. Malé divadlo z Brna opět zaujalo inscenací satirického textu trojice autorů své tvůrčí dílny Francý kupec Sámo, v němž byl vtipnou revuální formou odhalen mechanismus dobývání moci i oportunistického přizpůsobování "malých" lidí. Pražská Vizita nabídla rovněž autorské Srslení aneb Jeden den Vilemína Čmelíka; čerpala z ovzduší nonsensových hříček Ivana Vyskočila a oba účinkující, Jan Borna a Jaroslav Dušek, tu projevili smysl pro výsměch životní absurditě i schopnost všestranné improvizace. Při neudělení 2. místa získalo pak třetí cenu Divadlo za zrcadlem filozofické fakulty Palackého univerzity Olomouc za představení vlastního textu režiséra Michala Peprníka Zapadákov.

Tolik tedy rekapitulující ohlédnutí na nedlouhou, ale již poměrně bohatou historii "Akademického Brna". Novou (a doufejme, že neméně podnětnou) kapitolu do ní zapíše právě tyto dny.

Vít Závodský

„FOTOGRAFIE z divadelního prostředí“ byl název soutěže, kterou vyhlásilo OKS Semily na počest Roku českého divadla. Odborná porota za předsednictví Antonína Braného, asistenta FAMU, se rozhodla ocenit soubor fotografií našeho spolupracovníka Josefa Kratochvíla „Odyssea“ za výrazné autorské výtvarné zpracování divadelního představení. Náš snímek je z oceněného souboru zachycujícího představení Divadelního studia Josefa Skřivana z Brna.

MF 6.8.83

Savonarola

Pro účinkování v nové inscenaci na motivy životních osudů Girolama Savonaroly, reformátora Florencie konce patnáctého století, hledá brněnské Divadelní studio Josefa Skřivana zájemce o vystupování na této neprofesionální scéně. Mladí adepti Thálie se mají dostavit zítra do Vysokoškolského klubu mezi 16. až 18. hodinou.

(več)

BV 5.10.83

MLADÍ DIVADLA V BRNĚ

Město Brno má v oblasti amatérského divadelnictví (zejména tzv. malých jevištních forem a autorského divadla) a v rámci ČSR poněkud výjimečné postavení: vždyť tu v současné době - vedle zhruba dalších patnácti kolektivů tradičnějšího zaměření - více či méně aktivně pracuje asi dvacet pět rozličných souborů právě tohoto progresivního typu. Nejsou soustředěny jen do městského centra, ale vyskytují se také v okrajových částech brněnské aglomerace - od Pisárků po Slatinu a od Komárova do Soběšic.

Tato skutečnost, jakož i fakt, že národní přehlídka těchto experimentujících kolektivů Šrámkův Písek probíhá nyní jako bienále, přivedla několik zodpovědných kulturních institucí na záslužnou myšlenku pořádat nové, netradiční akce, které by umožnily vzájemnou konfrontaci odlišných metod práce i výměnu zkušeností mezi jednotlivými soubory moravské metropole. Loni v listopadu pořádko Městské kulturní středisko S. K. Neumanna v sále Vysokoškolského klubu SSM na Gorkého ulici již III. přehlídku mladého divadla. Zúčastnilo se jí celkem devět kolektivů různorodého zaměření a stejně tak rozdílné interpretační úrovně.

O bohaté zázemí této experimentální aktivity mohlo se opřít také sedm ročníků národní přehlídky vysokoškolských divadel, které se zde pravidelně konaly od roku 1976.

Netradičnímu amatérskému divadlu dávají prostor také některé brněnské svazkové kluby, např. již zmíněný Vysokoškolský klub nebo Klub mládeže na Křenové ulici, a také většina Obvodních kulturních a vzdělávacích středisek, kterých tu pracuje celkem pět. Do své již čtrnácté sezóny vstupuje právě Studio Horizont při OKVS Brno III na Lesné. Domácí Kolektiv Triangl tam nyní reprizuje svou nejnovější premiéru - dramatizaci „černého“ románu Vítězslava Nezvala Valérie a týden divů v režii scénáristy Ladislava Kozlovského.

Poměrně krátkou dobu - něco přes čtyři roky - působí v Horizontu Divadlo Cyindr. Za tuto dobu připravilo celkem osm premiér a odehrálo asi stovku repríz, a to i mimo své mateřské působiště. Je vítězem jednoho z ročníků

soutěže humoru a satiry Příbramský permonik. Pod názvem „Výprodej 82“ uspořádal loni Cyindr reprezentativní přehlídku pěti svých inscenací, které všechny režijně připravil spiritus agens kolektivu Pavel Vašíček. Nejslibnější pořad poslední doby tu představovaly nápadité Holčičiny, kde scénář „cirkusu na motivy mládí a knihy K. Pořláčka Bylo ná pět“ napsala Iva Blahutová. Nastudování se probojovalo do loňského krajského kola Šrámkova Písku a soubor s ním vyjel i do zahraničí. Součástí „Výprodeje“ nebyly poslední dvě premiéry Cyindru - text jeho člena a zde zároveň režiséra Vladislava Dolníka Vlak v 11.26, který má ctizádost burcovat publikum z mravní letargie formou modelového dramatu, a jevištní verze humoristického románu brněnského satirika Miroslava Skály Svatební cesta do Ilji, režisovaná P. Vašíčkem a L. Runtákovou.

Renomované divadlo „X“ MĚKS S. K. Neumanna Brno se právě vrátilo ze zájezdu do Velké Británie. Zanedlouho si připomene čtvrtstoletí své práce. Dosud s živým divákým ohlasem reprizuje tři odlišné scénické verze Brechtovy provokující knížky Hovory na útěku. Zatím poslední premiérou byla tu jevištní podoba Haškova méně známého prozaického textu Velitelem města Bugulmy, která se jakožto inspirativní představení zařadila i do programu Dílny. V rámci volného cyklu „hostů divadla X“ dává na svém působišti v Radnické ulici možnost uplatnění dalším kolektivům z jižní Moravy i odjinud.

Jedním z nejdéle pracujících souborů je Divadelní studio Josefa Skřivana při OKVS Brno IV, nesoucí jméno zdejšího pokrokového meziválečného herce a režiséra. Umělecky nejucelenější inscenací a nesporným vyvrcholením dosavadního úsilí Skřivanovců stala se před čtyřmi lety původní dramati-zace Homérova eposu Odyssea v režii Zdeňka Pospíšila z Divadla na provázku. Od té doby opět omlazený soubor hledá nové cesty dalšího vývoje, a to například v historickém apokryfu vedoucího Petra Veselého V nepravé poledne aneb Švédové před Brnem (režie Květa Arcanidu), v montáži šesti povídek Vasilije Šukšina Pět deka moci (nastudoval „provázekový“ herec Miroslav Donutil) nebo naposledy v pásmu sedmi velkých Karla Čapka (režie Jaroslav Haidler) či v holanovském pořadu Jeskyně slov.

K Čapkovým apokryfům obrátil se také dosud nepřiliš zkušený soubor Hrnc

elektrotechnické fakulty VUT Brno. Montáž nazvanou Disco aneb Prometheus oheň (režie Václav Müller) zaradmoval při-tažlivým prostředím současné diskotéky a proložil publi-cistickými odkazy na dnešní svět násilí a teroru.

Začínající Divadylko z veteriny našlo si ve svém Anatomickém dramatu (Kdo neprožil, neuvěří) dobrý odrazový můstek v nefalšované studentské recesi. Jednalo se o růženec každodenních epizod z předzkouškové mikrosociety vysokoškolských kolejí a jeho komika se opírala o dobře odpozorované, výstižné charakterizované a diferencované byt poněkud karikované typy, vzdáleně upomínající na populární Študáky a kantory Jaroslava Žáka.

Sympatickou štikou mezi studentskými kolektivy je samostatlé vadiadlo z gymnázia na Elgartově ulici. Jeho autorské pořady s vynalézavými názvy jako Bláznění, Zatvařování, Pobláznění topenářů nebo naposledy provokativní „Hmm...“ (režie Roman Ráček) představovaly vždy upřímný a kultivovaný pokus o generální výpověď o dnešku, sympatický svým protiměšlác-kým nonkonformismem.

V letmá charakteristice brněnských souborů autorského typu mohli bychom ovšem pokračovat ještě dlouho. Potom by jistě přišla řeč na letos již pětiletou M-dílnu a svou tvář teprve hledající Biko. (OKVS Brno I), na čtveřici Nepojízdná housenka, Pod obrazem, Nova et vetera a Kolektiv z OKVS Brno II, na Studio mladých souborů J. K. Tyl ze Slatiny (zřizovatel OKVS Brno IV) i na kvarteto dosud méně známých part z OKVS „pětky“. Potěšitelné je, že vedle souborů majících za zřizovatele velké průmyslové závody (Malé divadylko při Domu kultury RCH Královopolské strojírny, Studio mladých Svatoboj koncertního podniku Zbrojovka atp.) začínají se slibně rojit amatérští divadelníci brněnských vysokých škol, a to jak na VUT, tak na Univerzitě J. E. Purkyně (budoucí právníci, přírodovědci a filozofové, kteří v rámci katedry anglistiky pravidelně hrávají jakožto Gypsywood Players dokonce anglicky).

Zdá se však, že už jsme vaši čtenářskou trpělivost naplnili dostatečně dlouho. Snad se tedy shodneme alespoň na tom, že město Brno, hostitel letošní Dílny, má - bez neskromného chlubení - v oblasti netradičního amatérského divadelnictví vcelku co nabídnout.

Vít Závodský

PROGRAM DÍLNY 83 ◀◀◀

Divadelní dílna je pracovním, seminárním setkáním členů amatérských divadel malých jevištních forem, autorského netradičního divadla. Pravidelně se bude konat vždy v roce mezi dvěma Šrámkovými Pisky od roku 1979, kdy je národní přehlídka bienálem.

Předběžná skladba dne:

9.00 - 12.00	práce ve třídách + pohybové hudební rozcvičky
13.30 - 16.00	práce ve třídách
16.00 - 17.00	informace o průběhu práce v jednotlivých třídách + diskuse
19.00	inspirativní představení amatérská - profesionální diskusní klub

Práce ve třídách

Práce ve třídách bude vedena zkušeným lektorem, který provede svou skupinu po celou dobu dílny. Všechny třídy jsou zaměřeny na kolektivní autorskou práci na přípravě scénáře, přičemž východiska práce a předpokládané typy scénářů jsou různé.

Třídy:

- 1) Jevištní adaptace literárního textu - zadaný text prózy - přes práci s hercem tvorba scénáře a jevištního tvaru -
- lektor Zdeněk Čecháček
 - 2) Výchova k autorství - z vlastních textů a námětů účastníků semináře příprava scénáře pro pořad kabaretního typu -
- lektor Dr. Vladimír Just
 - 3) Od tématu ke scénáři - ve skupině pracují také semináristé z NDR a Rakouska. Lektor - Arnošt Goldflam.
 - 4) Předmět a prostor jako prostředek divadelní výpovědi
Lektor - Luděk Richter
- Hudebně pohybové rozcvičky - 45 min. až hodina denně v každé třídě. Vede - Miki Jelínek.

POLE ORNĚ A SITE

Jihomoravský kraj drží primát nejen v počtu obdělávané půdy, ale také, a to především, v počtu klubových zařízení. V rámci kraje pracuje celkem 17 profesionálních klubů mládeže, tzn. že v každém okresním městě má mládež své přirozené centrum. Výjimkou je město Brno a Brno-venkov, kde pracují tato zařízení zdvojeně. Zásluhu na takovéto síti klubových zařízení má zejména Jihomoravský podnik služeb mládeže a samozřejmě samotný krajský výbor SSM. Ono totiž sjednotit budovatelské úsilí mladých s možnostmi a prostředky a s koncepcí dlouhodobého rozvoje klubových zařízení nebylo jednoduché. Jako v každé situaci i zde sehrál podstatnou úlohu elán mladých lidí, členů Socialistického svazu mládeže. Tito "zakladatelé" jsou doposud věrni i další tradici, která v rámci Jihomoravského kraje má své nezastupitelné místo v činnosti mládežnické organizace - zájmová umělecká činnost. 45 souborů, které pracují při klubech mládeže, a dalších 60, které využívají prostory, je úctyhodný počet, který představuje oblast ZÚČ, a současně i snahu JmKO SSM realizovat usnesení vyšších svazových orgánů. Práci klubů řídí klubové rady, aktivity a samozřejmě řada dalších dobrovolných pracovníků a nemůžeme vynechat ani jednotlivé soubory ZÚČ, které se starají o obsahovou náplň klubu.

Hlavní váhu v programové části tvoří přehlídky a vystoupení souborů jak vlastních, tak i z ostatních klubů v rámci kraje.

Ať již vezmeme Divadelní studio Josefa Skřivana, Hádívadlo, Divadlo v kočáru, soubor LŠU Uherské Hradiště, Nepojízdná housenka, existují i další - bezejmenné - zatím bez tradice a bez vavříků, ale s nadšením a chutí něco dokázat.

Hudební skupiny Poutníci, Kyvadlo, Stíny, recitační kolektivy, mladí výtvarníci, mladí literáti, to vše je v programech jednotlivých klubů mládeže pevně zakotveno. Významnou úlohu sehrávají kluby mládeže v přehlídkách a soutěžích Festivalu zájmové umělecké činnosti, kdy tradiční soutěže dostávají mladý charakter a kvalita je rok od roku vyšší. O tom konečně svědčí výsledky jihomoravských souborů v národních a celostátních přehlídkách.

V posledním období nám nestačí mít profesionální kluby mládeže, ale rozšiřujeme jejich působnost i na kluby a klubovny v místech bydliště, na vesnicích, závodech a ve školách. Poradenská služba a metodické středisko pomáhá mladým a nezkušeným vytvářet dramaturgii, náplň a kvalitní obsah těchto zařízení.

V Jihomoravském kraji se podařilo na půdě klubové práce vytvořit systém, který má pevný řád a pevné zásady, podařilo se zasít v myšlení mladých lidí semínko zájmové umělecké činnosti. Jsme přesvědčeni, že v dalších letech budeme sklízet plody naší společné práce.

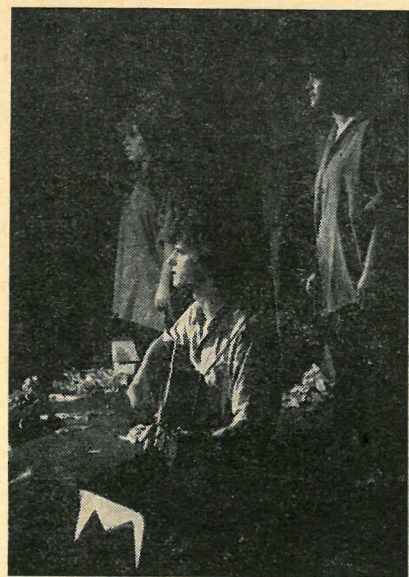
Jaroslav Kresa
ideologické oddělení KV SSM

podněcovatelka tvořivosti amatérských divadelníků divadelní dílna 83

Na přelomu září a října 1983 konalo se – jako napříště pokaždé v „meziroce“ mezi dvěma Šrámkovými Pisky – pracovní, seminární setkání členů amatérských souborů malých jevištních forem a příznivců autorského divadla, zvané Dílna 83. Tu letošní pořádá ČUV SSM, ministerstvo kultury ČSR, KV SSM v Brně za odborné spolupráce Ústavu pro kulturně výchovnou činnost v Praze a Městského kulturního střediska v Brně. Budiž hned v úvodu všem jmenovaným, jakož i hostitelům, tj. Domu kultury ROH Kálovopolské strojírny Brno, vzdán dík za velkoryse poskytnutý prostor pro tvořivou iniciativu. Čím byl pak tento prostor konkrétně naplněn nebylo již ani tak v kompetenci pořadatelů, jako spíše samotných účastníků Dílny.

Sjelo se jich do Brna kolem osmdesáti a byli rozděleni do čtyř zhruba dvacetičlenných pracovních skupin (lektori: Z. Turba, A. Goldflam, V. Just a L. Richter). Společné byly pouze pohybové-hudební rozcvičky (M. Jelínek), návštěvy večerních představení a každodenní podvečerní informace o práci ve skupinách (někdy s ukázkami, jindy bez) plus diskuse k představením z předšlého dne.

Přestože samotný Dům kultury se svým rozkopaným a špinavým okolím kulturností zrovna neslynul, vlídnost personálu na bodu mrazu, nevyhovující zavírací hodiny a třeba i fakt, že jedna z přidělených zkušebních místností se třetí den proměnila v lakovnu, v níž nebylo možno dýchat, natož zkoušet, je nutno předeslat, že Brno nebylo vůbec zvoleno náhodně. V oblasti netradičního autorského divadla amatérského i pro-

Mezi soubory, které účastníkům Dílny nabídly reprezentativní ukázky ze své tvorby, patřila i mladistvě rozverná Nepojízdná housenka

fesionálního mohlo totiž účastníkům Dílny nabídnout takový výběr diváckých zážitků, jakým v tuto chvíli patrně nedisponuje žádné jiné město v ČSSR, včetně Prahy. Říkám mohlo, další otázkou je, zda skutečně tato možnost byla naplněna. Zatímco X-ka, Ha-divadlo, M-dílňa a koneckonců i mladistvě rozverná Nepojízdná housenka nabídly účastníkům Dílny reprezentativní ukázky ze své tvorby, náš nejvýznamnější soubor v dané oblasti – Divadlo na provázku – se patrně díky nevhodnému termínu akce! reprezentoval podstatně problematičtěji.

V Písničkách DNP se účastníci Dílny změnili v nedobrovolný televizní kompars a veškerá spontánní hudebnost, poezie i improvizace samostatnost provázkových písniček padly zákonitě za oběť sterilizace televizního natáčení. V dalším pořadu Tyátr a sochy nás protagonisty večera P. Oslzlý o souvislosti geniálních středověkých komických mystérií a soch J. Šimka bohužel nedokázal příliš přesvědčit. Samotná mystéria ovšem pro vnímavého a bezpředsudečného diváka zážitkem byla.

Vzdor tomu, že ani jedno ze sedmi představení vybraných pro Dílnu (kromě zmíněných brněnských souborů jsme zhlédli ještě poněkud diskutabilní Kostky pražské Vizity) nebylo bez problémů, svůj účel splnila všechna. Reprezentovala totiž přesně širokou paletu mož-

Mystéria Divadla na provázku se odehrávala mezi dřevěnými sochami J. Šimka

ností daného žánru, a vždy druhý den bylo o čem hovořit. Že se lépe, přesněji, věcněji, zasněženěji a hlavně spontánněji o představení hovořilo v rámci jednotlivých skupin než na širokém fóru mě vůbec nepřekvapilo. Zvláště ne za situace, kdy jistá arogance, intolerance a nezdůvodněné kategorické soudy některých permanentních herců vzlaly chuť diskutovat na širokém fóru naprosté většině účastníků hned první den – té většině, která přijela na Dílnu jako na setkání, nikoliv utkání. Naštěstí však tyto počáteční negativní momenty, které už v zárodku zvrhly nejednu podobnou akci, tentokrát v průběhu Dílny ustoupily konkrétní činnosti, řevnivost tvůrčivosti a nakonec tedy i výsledné atmosféře skutečně dělné, protože čisté pracovní. A to i na společných setkáních.

Jak tedy vypadala konkrétní práce jednotlivých skupin? Skupina Z. Turby-

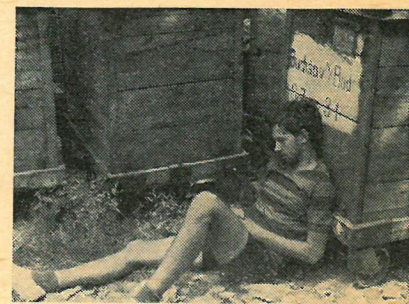

Hledání inspirace na smetišti hraček

Čecháčka měla předem zadán k prostudování určitý text: povídku H. G. Wellse Země slepců. Vedoucí skupiny považoval toto zadání za stimul systematického tvořivého procesu, který by se nerozptyloval a který by mohl vést k hlubšímu prozkoumání daného tématu. Téma (konfrontace animální, uzavřené, „slepé“ společnosti bez vyššího duchovního života s potenciálním tvořivým, otevřeným, „vidoucím“ elementem) tu bylo formulováno kolektivně. Takže spíše než předvedený výsledný tvar – jakkoli emotivně působivý – byla inspirující cesta k tomuto tvaru, ono hledání společné skupinové výpovědi.

Zhruba totéž lze říci i o třídě L. Richtera (Předmět a prostor jako prostředek divadelní výpovědi), která ovšem více než jiné skupiny pracovala s metaforickou věcí i prostorem. Na závěr nám předvedli, co všechno lze fantazijně vytěžit z dvacetimetrového pruhu látky (peřeje, vodopád, kasárenská zeď atp.), ale opět: mnohem cennější bylo ono osahávání látky ve smyslu doslovném i přeneseném, ono objevování zázračna ve věcech denní potřeby, ba dokonce i nepotřeby (skupina při cestě za svým tématem navštívila i staré dvorky a smetiště s vyřazenými hračkami apod.).

A. Goldflam (Od tématu ke scénáři) měl ve třídě snad nejrůznorodější „materiál“: mimo jiné tři hosty z NDR a dva z Rakouska – vesměs divadelníky profesionály – a vedle nich naprosté divadelní neopeřence. Proto tu bylo jen rozumné klást důraz na seznámení se s co nejširší možnou paletou divadelních pří-

Chvilky odpočinku byly vzácné

I písničky byly součástí letošní Dílny. Nesporně přispěly k dobré pohodě a náladě všech účastníků, pro něž bylo toto setkání pracovním maratónem

stupů, od hledání tématu, přes scénář až k inscenování, přičemž – a to je podstatné – ve funkcích tvůrců koncepce, režisérů i aktérů se vystřídalí postupně všichni.

V naší třídě (Výchova k autorství) po kolektivních improvizacích na dané téma – porotování inscenace, soudní řízení – kdy šlo o divadlo rekonstrukce a komentáře, divadlo demonstrace a sporu, jsme přešli, stručně řečeno, od Brechta k Boalovi. Jeho avantgardní projekt tzv. neviditelného divadla (divadla = veřejné diskuse o nějakém zdánlivě samozřejmém problému) zaujal členy skupiny natolik, že přišli s vlastními návrhy a doplňky, jak toto v daných podmínkách města Brna uskutečnit. Skutečné hodinové představení se odehrálo v tramvaji číslo 18 z konečné na konečnou. Základní pedagogický cíl

(znesamozřejmení samozřejmého, divadlo = spor, nutnost v dané situaci vymýšlet co nejadekvátnější argumenty, tj. improvizace v daných podmínkách) byl rovněž naplněn.

Akce jako Dílna není nikdy bez problémů. K těm letošním patřila i nadměrná početnost členů skupin daná tím, že nepřijel lektor pantomimické třídy, takže místo plánovaných pěti se pracovalo ve čtyřech třídách. Přesto se domnívám, že ta letošní Dílna nakonec splnila svůj účel: stala se podněcovatelkou tvořivosti amatérských divadelníků a vydatným námětem k přemýšlení i k vymýšlení. Především pro účastníky, ale i pro lektory a organizátory.

VLADIMÍR JUST

FOTO LUDEK RICHTER

„APOKRYFY“

NETVORÍ
UZAVŘENÝ CELEK,
JEDNOTLIVÉ ČÁSTI
VZNIKALY BEHEM
ZKOUSKY
BEZ VZÁJEMNÉ
NÁVAZNOSTI
PODOBNE JAKO
ČAPKOVY PŘEDLOHY

ROVNEŽ REŽIJNÍ
PŘÍSTUP BYL
NEJEDNOTNÝ
A TO PŘEDEVŠÍM
Z TOHO DŮVODU
ŽE NEBYL DŮVOD,
ABY TAKOVÝ
NEBYL

DÍLNA 83

Od roku 1980 se stal Šrámkův Písek, dříve každoroční národní přehlídka malých divadelních forem a netradičního autorského divadla, bienálem. Jeho hlavní pořadatelé (ČUV SSM, min. kultury a UKVČ v Praze) se proto rozhodli vždy v roce, kdy se ŠP nekoná, uspořádat pro členy amatérských souborů a příznivce autorského divadla tzv. Divadelní dílnu, tj. nesoutěžní, pracovní, seminární setkání mladých divadelníků z ČSR i zahraničních hostů, kteří by přes den pracovali v jednotlivých třídách na určitých divadelních úkolech a večer by zhlédli inspirativní představení profesionálních i amatérských souborů, reperezentujících špičku daného oboru. Letošní Dílna byla uspořádána ve dnech 27. 8.—4. 9. v Brně (Dům kultury ROH Královopolské strojírny), což mělo tu výhodu, že v oblasti netradičního autorského divadla mohlo právě Brno nabídnout účastníkům takový výběr diváckých zážitků, jaký v tuto chvíli patrně žádné jiné město v ČSSR. Takže jsme mohli letos zhlédnout 6 představení pěti brněnských souborů (Velitelem města Bugulmy X—ky, Bylo nás 5 ½ Hanáckého divadla, Písníčky, Tyátr a sochy resp. Mistero Buffo Divadla na provázku, Salambo M—dílny a Horování mladistvé Nepojízdné housenky) a jedno představení pražského souboru, jehož členové byli mezi účastníky (Kostky pražské Vizity). Přestože ani jedno z vybraných představení nebylo bez problémů, svou funkci splnila všechna: reprezentovala totiž dokonale širokou paletu možností daného žánru (od studentsky rozverného divadélka poezie

až po totální, drsné divadlo) — a druhý den na semináři bylo rozhodně o čem hovořit. Snad s jedinou výjimkou: v Písníčkách DNP se účastníci Dílny změnili nedobrovolně v reálný televizní kompars a veškerá spontánní hudebnost, improvizace, půvab i samorostlost provázkových písniček (pro něž mám výraznou slabost) padly zákonitě za oběť sterilite televizního natáčení.

Účastníci pracovali ve čtyřech skupinách zhruba po dvaceti členech (lektori: A. Goldflam, Z. Turba-Cecháček, L. Richter a V. Just), společně byly pohybově hudební rozcvičky (lektor: M. Jelínek). Nejružnorodější byla třída A. Goldflama („Od tématu ke scénáři“); pracovali tu mj. tři hosté z NDR, dva z Rakouska a NSR, vesměs divadelní profesionálové, režiséři, herci, dramaturgové, metodici — a vedle nich naprostí „dílnoví“ a vůbec divadelní neopeřenci. Bylo proto jen rozumné klást důraz na seznámení se s co nejširší možnou paletou divadelních postupů a žánrů, přičemž se tu ve funkcích tvůrců koncepce, režisérů či protagonistů vystřídali postupně všichni. Třída Z. Turby-Cecháčka („Jevištní adaptace literárního textu“) měla předem zadán text — povídku H. G. Wellse Země slepců. Téma (konfrontace animálního, uzavřeného, „slepého“ společenství bez vyššího duchovního života s tvořivým, otevřeným, „vidoucím“ elementem) tu bylo formulováno emotivně neobyčejně působivě, ale spíše než výsledný předvedený tvar byla jistě inspirativní sama cesta k tomuto tvaru, ono hledání společné skupinové výpovědi. Třída L. Richtera („Předmět a prostor jako prostředek divadelní výpovědi“) více než jiné skupiny pracovala nonverbál-

ně, tj. s metaforikou věcí, předmětů i prostoru. Předvedli nám kupř., co všechno lze fantazijně vytěžit z dvacetimetrového pruhu látky (od peřejí a vodopádu až po kasárenskou zeď či oblohu), ale opět: ještě cennější bylo samotné osahávání látky ve smyslu doslovném i přeneseném, ono objevování zázračna ve věcech všední potřeby (židlička) či už nepotřeby (smetiště plné vyřazených hraček, které skupina na cestě za svým tématem navštívila.) V naší třídě („Výchova k autorství“) po kolektivních improvizacích na dané téma (porotování inscenace, soudní přelíčení aj.), kdy šlo o divadlo sporu, divadlo demonstrace, rekonstrukce a komentáře, jsme přešli velmi zhruba řečeno — od Brechta k Augusto Boalovi. Uskutečnili jsme nakonec variantu jeho projektu tzv. „neviditelného divadla“ — a to v Brně, v tramvaji č. 18, kde náš „revizor“ přinutil celou řadu potenciálních černých pasažérů urychleně si procvaknout lístek, jiné stejně urychleně vystoupit atd. Scénář byl předem zhruba připraven, varianty možných situací nazkoušeny, ale realita sobotní dopolední tramvaje nás v mnohém zaskakovala. Podařilo se však nakonec vyprovokovat reálnou diskusi cestujících o daném problému (stávající způsob dopravy, problém komisností či lidskosti revizorových postojů, problém kontroly vůbec) a dozvěděli jsme se o mentalitě i názorových postojích daného vzorku brněnské cestující veřejnosti lecos překvapujícího. Základní pedagogický cíl (znesamozřejmění něčeho samozřejmého, ozvláštnění běžného, divadlo—spor s nutností okamžitě reagence na nepředvídanou situaci, tj. improvizace v daných podmínkách) byl rovněž naplněn. V. JUST

SCÉNA 22/83

Čtvrtek 1.12. v 16.00 hodin

IV. ročník přehlídky souborů ZUČ "MLADÉ DIVADLO"
- pořádáno ve spolupráci s MKS SKN:
DSJS Brno: Apokryfy *Cyklus: Vlak v 11/26*
BIKO: Gordonův pokus
Tvůrčí dílna mladých Svatoboj: Drak je drak
Vstupné 10,- Kčs

Pátek 2.12. v 16.00 hodin

IV. ročník přehlídky souborů ZUČ "MLADÉ DIVADLO"
- pořádáno ve spolupráci s MKS SKN:
VADIDLO: Hm...
NEPOJÍZDNÁ HOUSENKA: Zahodit všechny hračky
pro jedinou + Holub
DSJS: Jeskyně slov
Vstupné 10,- Kčs

Sobota 3.12. v 10.00 hodin

IV. ročník přehlídky souborů ZUČ "MLADÉ DIVADLO"
- představení pro děti:
Loutkáři OKVS Brno II: O pokažené válce
Soubor KOLEKTIV / hra bude upřesněna/
DOMINO: /hra bude upřesněna/
Vstupné 1,- Kčs

Sobota 3.12. v 16.00 hodin

IV. ročník přehlídky souborů ZUČ "MLADÉ DIVADLO"
- pořádáno ve spolupráci s MKS SKN:
TRIANGL: Valerie
PÍRKO: O tramvaji Tereze
JÁ TU, TÝ TAM: Parta brusiče Karhana
Divadlo "X": 451° Fahrenheita
Vstupné 10,- Kčs

Pro koho je Mladé divadlo?

Zadáno pro zájmovou uměleckou činnost

Přehlídka Mladého divadla si klade každoročně za cíl soustředit do několika dnů co nejvíce z brněnského netradičního divadla (i když to s tou netradičností sem tam pokulhává). Při letošním, čtvrtém ročníku se však objevily otázky: pro koho že se to Mladé divadlo vlastně pořádá?

Pro diváky? Těžko; akce neměla propagaci ani na plakátech, ani v tisku, bohužel ani v ústním podání. Takže těch pár diváků tam bylo spíše náhodou.

Pro porotu? Na rozdíl od minulých ročníků tam letos nebyla žádná vidět.

Pro soubory coby konfrontace? Zbytečné, jednalo se o brněnské soubory, které se navzájem znají.

Zdalo se, že pořadatelům (Městské kulturní středisko SKN) nezáleží příliš na tom, zda se vybrané soubory zúčastní. Nepokládali totiž za nutné je o tom informovat, natož s nimi domluvit den a hodinu vystoupení. Takže se o vystoupení soubory dovidaly náhodně — například dva dny předem z letáčku Vysokoškolského klubu. Někteří účinkující se to asi nedověděli vůbec, protože z původního počtu dvanácti souborů jich nakonec hrála jen polovina.

A naskýtaly se další otázky: proč nebyl sestaven solidní časový harmonogram, proč nikdo nedohlížel, aby se dodržoval aspoň ten improvizovaný, proč se na jevišti odehrávaly věci, které, jakkoliv vtipné a zábavné, zde neměly co dělat a zdržovaly atd., atd... MKS zbytečně ztratilo část své autority, promrhalo se příliš mnoho lidské energie a volného času.

PETR VESELÝ

BV 5.1.84

Na území města Brna pracuje kolem 250 kolektivů zájmové umělecké činnosti. Jejich činnost zabezpečuje a metodicky vede Městské kulturní středisko St. K. Neumanna, spolupořadatel této přehlídky. Činných amatérských divadelních souborů je 38. Pravidelně se setkávají na různých městských festivalech a přehlídkách, z nichž nejznámější je Přehlídka mladého divadla.

Zpravo daj AB 83 č. 2

Prkna pro amatéry

Brno (az) — Městské kulturní středisko S. K. Neumanna v Brně uspořádá ve dnech 1. až 3. prosince IV. přehlídku mladého divadla. V brněnském Vysokoškolském klubu se na ní představí v reprezentačním výběru osm amatérských souborů se svými profilovými inscenacemi, nastudovanými k Roku českého divadla. V Brně působí v současné době téměř 40 amatérských divadelních souborů. Na přehlídce se mají členové souborů možnost nejen poznat navzájem, ale navázat i nové tvůrčí kontakty, což je cenné zejména u studentských kolektivů. Součástí letošního ročníku Přehlídky mladého divadla budou představení netradičního loutkového divadla, v němž děti budou hrát dětem, a přehlídka recitačních kolektivů.

MF 30.11.83

Ještě k Mladému divadlu

Pátého ledna tohoto roku jsme otiskli glosu Petra Veselého, která se pozastavovala nad některými nedostatky v práci organizátorů přehlídky Mladé divadlo, jež se uskutečnila v závěru minulého roku ve Vysokoškolském klubu. V těchto dnech jsme obdrželi vyjádření hlavního organizátora Městského kulturního střediska Stanislava Kostky Neumanna v Brně, z něhož vyjímáme:

„Cílem těchto přednášek je seznámit brněnskou veřejnost a členy amatérských divadel s produkcí co největšího počtu souborů. Přehlídky jsou rovněž tribunou pro učené slovesné a divadelní kolektivy, jejichž divácká societa je v domácím prostředí značně jednostranně vyhraněná.

Dramaturgie přehlídek není cílem k jednotlivým tématům, proto zde najdeme vedle sebe soubory rozdílné jak úrovní, námětem, tak i formálním zpracováním. Tato akce je anotována od svého počátku jako přehlídka mladého divadla a nikoli jako přehlídka divadla netradičního (tímto by jen suplovala soutěž Srámkův P'sek). Záleží tedy na divadelním názoru, co je možné zařadit do kategorie „mladého divadla“. Z těchto důvodů má přehlídka pracovní charakter, a proto ani na jeden ze čtyř ročníků nebyla přizvána porota. Pisatel byl patrně veden k této poznámce situací na předchozích ročnících, kde byla přítomna řada brněnských kritiků a divadelních odborníků a mimo představení byly vedeny osobní diskuse k jednotlivým inscenacím. Touto pracovní atmosférou zaměňuje pisatel s porotou.

Letošní ročník přehlídky mladého divadla byl ve své organizační přípravě značně ztížen. Celý pů-

vodně plánovaný program byl značně zkrácen, tudíž muselo být od vystoupení některých souborů upuštěno. Přesto se však uskutečnilo sedm vystoupení, což je oproti minulému ročníku pouze o tři vystoupení méně.

Propagace přehlídky se od minulých ročníků nelišila. Konání bylo ohlášeno na plakátech Vysokoškolského klubu, nefungovalo snad jen ústní podání. Informativní část přehlídky byla v letošním ročníku ochuzena pouze o program, který nebyl vydán vzhledem k úsporným opatřením. Casový harmonogram byl samozřejmě sestaven. S tím, že dochází ke změnám a posunům, je vždy nutné počítat...

Tolik tedy Městské kulturní středisko Stanislava Kostky Neumanna. [več]

BV 12.1.84